

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmiński, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 91 Wydanie P

Poznań, wtorek dnia 27 lutego 1934

Rok 29

Poznań, 26 lutego.

Na marginesie listu pasterskiego

Znaczenie ostatniego listu pasterskiego Episkopatu Polski jest zgoła wyjątkowe. Obejmuje bowiem nie tylko sprawy ogólne i zasadnicze, ale dociera w swoim rozumowaniu do zagadnień, że się tak wyrazimy, bieżących i praktycznych, stawiając je oczywiście na płaszczyźnie jak najbardziej szerokiej.

Orędzie biskupów naszych, pełne prostoty i jasności, nie wymaga większych komentarzy. Każdy czytający wysnuje z niego z łatwością wnioski logiczne i niewątpliwe. Dawno już bowiem z tak wysokiego miejsca nie powiedziano pewnych rzeczy z taką wyrazistością i tak bez obstępów. Czynniki odpowiedzialne za rozkwit życia chrześcijańskiego w kraju, za rozwój moralny narodu, za jego siłę wewnętrzną i duchową uznały, że dłużej milczeć nie wolno, że zło zbyt głębokie zapuszcza korzenie, by można było je tolerować, lub ograniczać się jedynie do ojcowskich i cichych upomnień.

Wystąpienie listu pasterskiego przeciw propagandzie „świadomego macierzyństwa“, przeciw działalności Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet, Legjonu Młodych i Straży Przedniej wywoła w kraju wrażenie bardzo silne, choć kto bliżej obserwował działalność programową tych organizacji, nie może być zdziwiony stanowiskiem episkopatu, a same te organizacje musiały chyba wiedzieć, że w końcu najwyższe czynniki kościelne będą musiały zająć się ich akcją.

Nie zamierzamy wchodzić w to, jakie list pasterski wywoła konsekwencje polityczne. Nie chcemy też treści jego sprowadzać do zagadnień bardziej poziomych i przemijających. Natomiast uważamy za swój obowiązek podkreślić raz jeszcze pozytywną wartość listu, który zwraca się do całego społeczeństwa, przypominając mu niezłomne i niewzruszone prawdy, rządzące ludzkością.

W okresie, który ludziom słabym wydawać się może chaotycznym, gdy tworzą się najróżniejsze poglądy, zapartywania, teorie, gdy rozwija się z całą swobodą najdziwniejsze nieraz nowatorstwo, biskupi nasi uznali za wskazane przypomnieć zbałamucenym i dezorientowanym, że są prawdy i prawa niezmiennie, które pozostaną, choćby miały się zmienić urzędnicy ludzkie. Dokoła tych prawd należy się skupić znowu, jak przy nieomylnym busoli.

Przypomnienie to, pełne powagi i dostojności, winno wnieść w serca i umysły ludzkie więcej spokoju, odporności, usunąć zwątpienie i ten skrajny pesymizm, który wiedzie nieraz na tory wyrotowe.

Do pesymizmu niema zresztą powodu. List pasterski z radością stwierdza objawy odrodzenia religijnego i moralnego, ogarniającego świat cały. Jedynie w Polsce „zaznacza się pewna powrotna fala tych prądów, które się w Euro-

Rozbrojeniowe zabiegi Anglii

Dotychczasowy bilans podróży min. Edena — Nieugięte stanowisko Francji — W. Brytania idzie na rękę Niemcom — Czy Mussolini znajdzie drogę wyjścia

London. (Tel. wł.) Korespondent dyplomatyczny „Daily Telegraph“ omawia wyniki wizyty podsekretarza stanu Edena w Berlinie stwierdzając, że informacje rannych pism, jakoby Eden był rozczarowany wynikiem tej wizyty, są nieścisłe.

Eden mógł stwierdzić, że kanclerz Hitler i rząd niemiecki są gotowi uważać angielski memoriał jako punkt wyjścia do zawarcia ogólnej konwencji rozbrojeniowej. Rzesza domaga się dwóch zasadniczych zmian: skrócenie czasu trwania konwencji, proponowanej przez Anglię na przeciąg 10 lat, oraz zniesienie dwuletniego okresu, w którym Niemcom byłoby wzbronione posiadanie samolotów obronnych.

Drobne różnice zdań powstały w sprawie liczebności Reichswehry oraz ciężkiej broni defensywnej. Są to jednakże bardziej różnice francusko-niemieckie, niż angielsko-niemieckie, gdyż niewątpliwie porozumienie W. Brytanii z Rzeszą dałoby się osiągnąć bez większych trudności, lecz prócz tych dwóch państw w grę wchodzi jeszcze Mała Ententa, Rosja, Włochy i Polska. Poza tem Francja nie chce zgodzić się na natychmiastowe podwyższenie liczebności niemieckich sił zbrojnych i nie zamierza przystąpić do wydatnego obniżenia własnych sił.

Zasadnicze zmiany projektu angielskiego, wynikające ze stanowiska francuskiego, takby przerobiły wspomniany projekt, że nie może być mowy o przyjęciu go przez Niemcy. To jest też główna trudność.

Należy odczekać, czy uda się Edenowi podczas jego obecnych rozmów w Rzymie znaleźć przy pomocy Mussoliniego jakąś drogę wyjścia. Wódz faszystów jest podobno zdania, że gdyby się udało Anglii i Włochom wypracować na podstawie stanowiska Francji i Niemiec jakies kompromisowe wyjście, pozycja obu państw byłaby tak silna, że mogłyby one wymusić przyjęcie kompromisu.

pie przeżyły i które się do reszty kompromitują. Gdy narody słusznie grzebią ducha rewolucji francuskiej, to u nas pewne garstki ludzi sztucznie tego ducha wskrzeszają.

Istotnie reakcja radykalizmu bezbożniczego, antykościelnego, a jednocześnie komunizującego stanowi u nas objaw tak niewspółmierny z tem, co dzieje się na całym świecie, tak obcy duchowi dzisiejszych czasów, tak sprzeczny z powszechnymi dążeniami do odrodzenia życia narodowego, że można się zapytać, w czym to jest robione interesie i dlaczego?

List pasterski potępia ten reakcyjny radykalizm z punktu widzenia niezłomnych prawd chrześcijańskich. Ale również z punktu widzenia rozwoju narodu, jego świeżości, jego postępu umysłowego, jego związku kulturalnego z innymi krajami oraz z punktu widzenia emulacji naszej z państwami obcymi, niezbędne jest zdecydowane przeciwstawienie się tej rozkładowej działalności. Jeżeli są żywioły, do których nie przemawiają względy moralne, lub którym obce są sprawy Kościoła, to jednak czy nie zastanowi ich fakt, że, gdy w Niemczech prowadzona jest silna akcja za

Wielka Brytania i Włochy są z racji paktu lokarneńskiego gwarantami bezpieczeństwa Francji i Niemiec, wobec czego mogłyby one przy odrzuceniu

kompromisu oświadczyć, że będą musiały zrewidować swe stanowisko w stosunku do zobowiązań, wynikających ze wspomnianego paktu.

Domagają się przeszerogowania

Z wczorajszego zebrania zarządu głównego niższych funkcjonariuszy państwowych

Warszawa. (Tel. wł.) Wczoraj obradował zarząd główny Zw. Niższych Funkcjonariuszy i Pracowników Państwowych przy udziale 50 delegatów z całego kraju.

Omawiano sprawy, wynikające z przeszerogowania pracowników państwowych. Wprowadzenie w życie nowych rozporządzeń pogorszyło dotychczasowe warunki pracy, wynagrodzenia oraz nabyte prawa emerytalne. Niekorzystne zmiany krzywdzą głęboko niższych pracowników, a przyniosłyby korzyść materialną tylko urzędnikom wyższych kategorii.

Zarząd stwierdził anormalność warunków pracy funkcjonariuszy w urzędach, zakładach i instytucjach państwowych. Do usunięcia tych warunków konieczne jest wydanie rozporządzeń, normujących ilość pracy na do-

bę, odpoczynek niedzielny i urlopy wypoczynkowe. Konieczne jest utrzymanie zasad nieuszczipiania praw nabytych przez lata pracy i uiszczanie opłat w wysokości uposażenia emerytalnego. Zarząd główny domaga się przeszerogowania niższych pracowników do grup uposażenia, odpowiadających ich ciężkiej pracy i ilości lat służby. (w.)

Poza tem zarząd stwierdził, że minimum egzystencji niższych funkcjonariuszy państwowych nie odpowiada istotnym kosztom utrzymania i domaga się uregulowania zasady posuwania urzędników do wyższych grup uposażeniowych. Pamiętano również o pracownikach kontraktowych, zaszerogowanych do najniższych grup uposażeniowych; dla nich żąda się podwyższenia płac.

Demonstracje bezrobotnych w Londynie

London. (PAT.) Demonstracje bezrobotnych w Hyde-Parku odbyły się bez zakłócenia porządku.

Około godz. 15 ze wszystkich stron Londynu zaczęły napływać pochody. Każdy pochód otwierało kilku policjantów konnych. Następnie szły orkiestry, a dalej postępowali demonstranci, niosąc liczne sztandary i transparenty, śpiewając pieśni rewolucyjne. Każdy pochód zamykał również oddział konnych policjantów.

Wszystkie pochody utworzyły na

wielkiej polanie Hydeparku koło, otaczające 8 ustawionych trybun, z których przemawiali różni mówcy. Podkreślano fakt utworzenia jednolitego frontu walki między niezależnymi laburzystami i komunistami.

Charakterystyczną cechą wszystkich przemówień były ataki, skierowane przeciw premierowi MacDonaldu. W demonstracji wzięło udział około 50 000 osób. Oddziały bezrobotnych t. zw. głodomorów były witane entuzjastycznie.

Śnieżycy w Ameryce

Nowy Jork. (PAT.) Silne śnieżycy i burze trwają nadal a w szczególności w stanach póln.-wschodnich. Z powodu nawalnicy ucierpiał bardzo ruch uliczny w Nowym Jorku. Warstwa śniegu jest szczególnie wysoka w stanach Illinois i Wirginji zachodniej.

Koncert Szymanowskiego

Paryż. (PAT.) W wielkiej sali Pleyela odbył się wczoraj koncert Szymanowskiego. Orkiestra syfoniczna wykonała poraz pierwszy w Paryżu symfonię koncertową Karola Szymanowskiego. Partię fortepianową odegrał sam kompozytor.

Publiczność przyjęła owacyjnie polskiego muzyka. Na koncercie obecny był również ambasador Chłapowski z małżonką i liczna kolonja polska.

Demonstracje

Warszawa. (Tel. wł.) Dzisiejszej nocy usiłowano urządzić demonstrację. Przed poselstwem austriackim wykrzykiwano: „Precz z faszystowską Austrią! Niech żyje Schutzbund!“ Policja rozprędziła manifestantów a kilku aresztowała. (w.)

Lody na Wiśle ruszyły

Warszawa. (Tel. wł.) Wisła pod Warszawą wczoraj po południu ruszyła lody, ale nie tworzyła zatoru. (w.)

W walce z mafią masońską

Ogromne trudności na każdym kroku w poszukiwaniach zabójców Prince'a — Zastawiający sposób prowadzenia śledztwa — Ostre ataki prasy

OSTRZEŻENIA

Paryż. (PAT). Sędzia śledczy w Bayonne Uhalt, który prowadzi sprawę Stawiskiego, otrzymał w ostatnich dniach kilka ostrzeżeń od życzliwych mu osób, które zaleciły sędziemu ostrożność i wystrzeganie się nawet picia szklanki wody poza domem. Sędzia Uhalt zapowiedział, że w przyszłym tygodniu przystąpi do zbadania ważnych świadków i oskarżonych, m. in. przebywających w więzieniu dep. Bonnaure i dyr. Guebina.

Wczoraj z polecenia sędziego Duhalt zakwestjonowano w jednym z urzędów pocztowych w Paryżu przesyłkę, która nadeszła z Berlina pod adresem „Aleksander” w Paryżu. Prawdopodobnie Aleksander jest to Stawiski.

WAŻNE DOKUMENTY URATOWANE

Paryż. (PAT). „La Liberté” zwraca uwagę na fakt, że radca Prince w dniu, w którym dokonano na nim morderstwa, zaraz po wyjściu z domu telefonował, iż przez omyłkę zamiast ważnych papierów wziął inne Wynikałoby z tego — pisze dziennik, — że ważne akta, t. zn. dokumenty, dotyczące sprawy Stawiskiego pozostały w mieszkaniu zamordowanego w Paryżu. Tymczasem dokumenty, które po śmierci Prince'a rodzina wręczyła władzom sądowym, nie zawierają ani jednego dokumentu w sprawie Stawiskiego. Dziennik wyprowadza stąd wniosek, że akta w sprawie Stawiskiego zginęły z mieszkania Prince'a w Paryżu i domaga się wszczęcia natychmiastowych dochodzeń w tej sprawie.

ZEZNANIA KOM. PACHOT

Paryż. (PAT). Przesłuchiwany był przez administracyjną komisję śledczą kom. Pachot.

Według dzienników złożył on w swoim czasie w sprawie Stawiskiego cztery szczegółowe raporty radcy Prince, który ze swej strony przekazał je służbowo prokuratorowi Pressard. Jak twierdzi „Le Journal”, prokurator Pressard w ciągu 44 miesięcy nie zrobił żadnego użytku z tych raportów.

NIEUDOLNE ŚLEDZTWO

Paryż. (PAT). Dochodzenie w sprawie zabójstwa Prince'a nie posuwa się naprzód. Władze śledcze otrzymują setki listów anonimowych, dotyczących jednak nie natrafiono na ślad zbrojniców.

Dzienniki prawnicowe atakują policję bezpieczeństwa, zarzucając jej prowadzenie śledztwa w określonym zgoły kierunku. Prasa zaznacza, że komi-

sarz Belin, wysłany do Dijon, rozgłaszał już zawczasu wiadomość o popelnieniu przez Prince'a samobójstwa.

G. Hervé w „Victoire” ostro występuje przeciw mafii polityczno-policyjnej, której wyraźnie zarzuca popelnienie zbrodni. Hervé pisze:

„Demoralizowana w ciągu 50 lat anarchizacyjna, czy bezbożna republika francuska nie została jeszcze do tego stopnia zgangrenowana, by tolerować działanie mafii bez względu na to, że mafia ta ukrywa się w zacienionych czeluściach masonerii.”

Wydziały młodych Stronnictwa Narodowego

W niedzielę odbyła się w lokalu Stronnictwa Narodowego w Poznaniu konferencja młodych działaczy narodowych w sprawie organizowania w województwie poznańskim wydziałów młodych Str. Nar. Reprezentowanych było 21 powiatów na 26. W znacznej części powiatów wydziały młodych Stronnictwa Narodowego już istnieją, w innych organizacja ich jest w toku.

Konferencja postanowiła wśród silnego nastroju jednomyślnie, pchnąć

prace organizacyjne energicznie naprzód i wybrała tymczasowe kierownictwo wojewódzkie, które z zarządem wojewódzkim Stronnictwa Narodowego uzgodni plan akcji.

Jak wiadomo, wydziały młodych Stronnictwa Narodowego ogniskują pracę społeczno-polityczną całego narodowego ruchu młodych. W wydziałach tych skupia się wszystkie młode żywioły narodowe, pragnące działać na gruncie społeczno-politycznym.

Współpraca Włoch, Austrii i Węgier

Niemcy zaskoczone nową wizytą Suvicha w Wiedniu

Wiedeń. (PAT). W drodze powrotnej z Budapesztu przybył dziś do Wiednia sekretarz stanu Suvich. Zajechał on do poselstwa włoskiego. Pobyt Suvicha miał charakter czysto prywatny. Dollfuss odwiedził Suvicha i wziął udział w śniadaniu, wydanym w poselstwie na cześć Suvicha. Według wiadomości, udzielonych o pobycie Suvicha w Wiedniu, odbyła się między obu mężami stanu rozmowa.

Suvich poinformował kanclerza Dollfussa o wynikach wizyty w Budapeszcie, zaznaczając, że plany włoskie nie mają na celu formalnej unji celnej, lecz ścisłą współpracę gospodarczą

między Włochami, Austrią i Węgrami. Mieszanie się Niemiec w wewnętrzne sprawy Austrii nie będzie tolerowane.

Kanclerz Dollfuss zdał następnie sprawę z ostatnich wypadków w Austrii i obecnego stanu konfliktu austriacko-niemieckiego.

Berlin. (PAT). Wiadomość o niespodziewanej wizycie sekr. stanu Suvicha w Wiedniu zaskoczyła tutejszą opinię i zaniepokoiła ją jeszcze bardziej informacjami, nadeszłymi do Berlina, że przybycie włoskiego sekretarza stanu osłonięte było najściślejszą tajemnicą.

Ułatwienia podatkowe dla wsi?

Zbiorowe upomnienia w sprawie podatków

Warszawa. (Tel. wł.) Minister skarbu wydał zarządzenie, mające na celu obniżenie płatnikom kosztów podatkowych. Przy zaległościach w uiszczaniu podatków przez ludność wiejską, mają być stosowane przez urzędy podatkowe zbiorowe upomnienia, przesyłane na ręce wójtów i sołtysów.

W ten sposób poszczególni płatnicy ponosiliby mniejsze koszty za ściaga-

nie podatków, jak bowiem wiadomo, osobiste upomnienie opłaca się kwotą 1,50.

Wybuch benzyny w aptece

Warszawa. (PAT). Wczoraj w godzinach porannych nastąpił w składzie materiałów aptecznych I. Zimermanna w czasie przelewania benzyny wybuch, wskutek którego w sklepie wybuchł pożar. Oddział straży pożarnej ogień siłami. Wskutek wybuchu 4 osoby uległy ciężkiemu poparzeniu. Najbardziej poszwankowanego, Jakóba Rosenberga, przewieziono pogotowie do szpitala.

Stan pogody w Polsce w dniu 25 b. m. o godz. 14. W północnej połowie Polski trwała pogoda chmurna, w południowej natomiast było dość pogodnie. Temperatura wskutek wiatrów południowych i dość dużego osłonecznienia, miejscami wydatnie wzrosła i o godzinie 14 wynosiła 11 w Przemysłu, Pucku, 10 w Cieszynie i Tarnobrzegu, 9 w Zbąszynie i Kaliszu, 8 w Warszawie, Lublinie, Toruniu, 7 w Bydgoszczy i Zakopanem, 6 w Łomży, 5 we Lwowie, Gdyni, 4 w Miawie i Białymstoku, 3 w Suwałkach i Łucku, 2 w Pińsku i Wilnie, a tylko 1 w Puhulance.

Przepowiednia pogody na wtorek: Znaczne ochłodzenie, nadal pochmurno z przelotnymi opadami śnieżnymi.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.31½ zł, w Gdańsku na Warszawę 5.29 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach — zł. gotówką 209.00 zł, za 100 guld. gd. w dewizach — zł. gotówką 172.49 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 26. 2. 1934 r.
Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych obracano 5% poz. konwers. po 57¼% w zaoferowaniu,

natomiast płacono za 4% premj. dol. 53¼, za 4% poz. inwest. 106.— oraz za 3% poz. bud. 41.—

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obniżyli się w dalszym ciągu 4¼% dol. listy zast. notując 50.—% w oddaniu (przy kursie dolara 5.33) natomiast 4¼% dol. listy zast. w zlocie obracano po 44.—%. W końcu płacono za 4% listy zast. konwert. 42.50.

Z akcji bankowych płacono za Bank Polski 86.—.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej Papierów procentowych:

(Kurs w procentach nominalu)
5% pożyczka konwersyjna 57,75% O.
4¼% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 5,33 50% O.
4¼% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 8,90 44% +
4% listy zastawne konw. oSTEMPL. P. Z. K. 42½% P.

(Kurs w złotych)
4% poz. premj. dol. serja III 53,25 P.
4% premj. poz. inwestycyjna 106.— P.
3% poz. budowlana, serja I 41.— P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I em. 86.— P.
Tendencja utrzymana.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 26. 2. 1934 r.
Warunki: Handel hurtowy parzytel Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1. żyto 707 g/l. 2. pszenica 742 g/l. 3. owies 500 g/l.

Ceny transakcyjne
Żyto 525 tonn par Poznań 14,75
Żyto 60 tonn par Poznań 14,85
Żyto 30 tonn par Poznań 14,60
Żyto 15 tonn par Poznań 14,55
Pszenica 15 tonn par Poznań 13,40

Ceny orientacyjne
Żyto . . . . . 14,50—14,75
Usposobienie spokojne. . . . .
Pszenica . . . . . 17,75—18,25
Usposobienie spokojne. . . . .
Jęczmień browarowy . . . . . 15,50—16,50
Usposobienie spokojne. . . . .
Jęczmień 495—705 g/l . . . . . 15,00—15,50
Jęczmień 675—685 g/l . . . . . 14,50—15,00
Usposobienie spokojne. . . . .
Owies nadający się do siewu 12,25—12,75
Usposobienie spokojne. . . . .
Owies . . . . . 11,75—12,00
Usposobienie spokojne. . . . .

Mąka żytnia I gat. 0.55% . . . . . 21,00—22,00
wł. w . . . . .
Mąka żytnia I gat. 0.65% . . . . . 19,50—20,50
wł. w . . . . .
Mąka żytnia II gat. 55—70% . . . . . 16,50—17,50
wł. w . . . . .

Mąka żytnia poślednia ponad 70% wł. w . . . . . 13,00—14,50
Mąka żytnia razowa 0.95% . . . . . 17,00—18,00
wł. w . . . . .
Usposobienie spokojne. . . . .
Mąka pszena gat. IA 20% . . . . . 32,75—34,50
wł. w . . . . .
Mąka pszena gat. IB 45% . . . . . 29,75—32,00
wł. w . . . . .
Mąka pszena gat. IC 60% . . . . . 28,25—30,50
wł. w . . . . .
Mąka pszena gat. ID 65% . . . . . 26,75—29,00
wł. w . . . . .
Mąka pszena gat. II 45-65% . . . . . 24,75—27,00
wł. w . . . . .

Mąka pszena gat. III pośl. A 65—70% wł. w . . . . . 18,00—20,00
Mąka pszena gat. III pośl. B ponad 70% wł. w . . . . . 15,00—17,00
Usposobienie spokojne. . . . .
Otręby żytnie z przemiatu standartowego . . . . . 9,75—10,25
Otręby pszenne z przemiatu standartowego . . . . . 11,00—11,50
Otręby pszenne grube z przemiatu standartowego . . . . . 11,50—12,00

Rzepak zimowy . . . . . 44,00—45,00
Siemienianki . . . . . 47,00—50,00
Gorczyca . . . . . 33,00—35,00
Wyka latowa . . . . . 14,00—15,00
Peluska . . . . . 14,50—15,50
Groch Viktoria . . . . . 22,00—26,00
Groch Folgera . . . . . 20,00—22,00
Lubin niebieski . . . . . 6,50—7,50
Lubin żółty . . . . . 9,25—10,25
Seradela . . . . . 13,00—14,00
Koniczyna czerwona surowa 170,00—200,00
Koniczyna czerwona 95—97% czyst. . . . . 210,00—235,00

Koniczyna biała . . . . . 50,00—100,00
Koniczyna szwedzka . . . . . 90,00—120,00
Koniczyna żółta odulszczona 90,00—110,00
Koniczyna żółta w łuskach 30,00—35,00
Przelot . . . . . 90,00—110,00
Tymoteusz . . . . . 25,00—30,00
Rajgras angielski . . . . . 44,00—50,00
Plaiki ziemniaczane . . . . . 14,00—15,00
Makuch inany w taflach . . . . . 18,50—19,00
Makuch rzepakowy w tafl. . . . . 14,50—15,00
Makuch słonecznik. w tafl. . . . . 14,25—15,25
Śrut Soja . . . . . 19,50—20,00
Mak niebieski . . . . . 42,00—43,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach:
żyta 1432,5 tonn, pszenicy 592,5 tonn, jęczmienia 23 0tonn, maki żytniej 216,5 tonn, maki pszennej 115,5 tonn, otrab żytnich 125,5 tonn, otrab pszennych 55 tonn, grochu Viktoria 25 tonn, grochu polnego 2 tonn, lubinu żółtego 6,5 tonn, makuchu lianowego 37,5 tonn, makuchu rzepakowego 5 tonn, makuchu słonecznikowego 37 tonn, nasion 25,5 tonn, wyki 10 tonn, mieszanki 5 tonn, maki ziemniaczanej 40 tonn, ziemniaków sadzonek 30 tonn.

Potworny morderca przed sądem doraźnym

Dziś rozpoczęła się we Lwowie rozprawa przeciwko bestjałskiemu inwalidzie Cybulskiemu

Lwów. (Tel. wł.) Na wokandzie sądu okręgowego we Lwowie przy ul. Batorego znalazła się dzisiaj sprawa, prowadzona w trybie doraźnym przeciwko Hieronimowi Cybulskiemu, inwalidzie, właścicielowi kiosku tytoniowego. Akt oskarżenia zarzuca Cybulskiemu zamordowanie w potworny sposób i poćwiartowanie zwłok prostytutki Emilji Szeffówny. Sprawa ze względu na zromianie wzburzenie, jakie wywołała w szerokiej kołach społeczeństwa, wzbudza ogromne zainteresowanie.

Dla orientacji przypominamy, iż prócz Cybulskiego władze sądowe osadziły w areszcie śledczym również bezrobotnego Kołodziejskiego oraz woznego uniwersytetu, Obacza, z których pierwszy wynosił z budki inwalidzkiej poćwiartowane części ciała dziewczyny, drugi zaś dostarczył zwyrodniałcowi sinku potasu, którym ten przed dokonaniem bestjałskiego czynu otrul dziewczynę.

Na rozprawie dzisiejszej Kołodziejski i Obacz zeznawać będą w charakterze świadków. Prócz nich na świadków powołano funkcjonariuszy policji oraz kilka dziewczyn ulicznych.

Tutejsze koła prawnicze przypuszczają, iż rozprawa potrwa dwa do trzech dni, przyczem odbywać się będzie częściowo przy drzwiach zamkniętych, ze względu na wstrząsające szczegóły ohydnych morderstwa.

Na szczególną uwagę zasługuje zachowanie się Cybulskiego, który w o-

statnim czasie podczas indagacji zadał kłam wszystkim swoim poprzednim zeznaniom, zaprzeczając m. in. temu, iż otrul swą ofiarę. Cybulski twierdzi, iż Szeffówna odebrała sobie sama życie, on zaś z obawy przed pośądzeniem o dokonanie mordu poćwiartował jej zwłoki i wyniósł poza obręb miasta. Zasadnicza linja obrony pójdzie w kierunku obalenia orzeczeń rzeczoznawców i psychiatrów, którymi z urzędu są mianowani pp. dr. Sierawski i prof. Westfalewicz.

Jak nas informują, siostra zamordowanej, Julja Winnicka, upoważniła adw. Latosińskiego ze Lwowa do wniesienia w jej imieniu powództwa cywilnego w wysokości 10 tys. zł tytułem odszkodowania i zwrotu kosztów pogrzebu.

Katastrofa lotnicza

Paryż. (PAT.) W czasie lotów akrobatycznych nad miejscowością Montlery dwa płatowce wojskowe zderzyły się na wysokości 800 metrów i spadły na ziemię.

Jeden z lotników wyskoczył, lecz spadochron nie rozwinął się należycie. Obaj piloci ponieśli śmierć na miejscu. Władze prowadzą energiczne śledztwo, celem ustalenia przyczyny katastrofy. Kieruje niem osobiście minister lotnictwa gen. Denain, który udał się natychmiast na miejsce katastrofy.

Z Norymbergi do Berlina

(Od wł. koresp. „Kurjera Pozn.”)

Berlin, 25 lutego.

Przechodząc wczoraj popołudniu przez Kurfürstendamm, zobaczyłem tłum ludzi, otaczający jakąś grupę. Z tej grupy uniosły się nagle dwie trąbki, ozdobione chorągiewkami hitlerowskimi i zabrzmiała krótka pobudka, poczem tłum ruszył dalej i za chwilę znowu się zatrzymał. Odlączali się jedni, a za to przychodzili drudzy.

To „Gruppenführer“ Ernst, jeden z najwyższych dygnitarzy S. A. chodził z puszką w rękę po ulicy, zbierając składki na bezrobotnych S. A. Jednocześnie na wszystkie ulice Berlina wylegli inni dowódcy S. A., od najwyższych począwszy, aż do „Sturmführerów“ w dół, słowem cały „korpus oficerski“ S. A. Chodzili po ulicach i po kawiarniach, jak zwykli kwestarze. Było między nimi 6 kawalerów najwyższego niemieckiego jeszcze z czasów cesarstwa orderu wojskowego „Pour le mérite“, był komisarz rządu dla Berlina dr. Lippert, był również „Gruppenführer“ książę August Wilhelm von Hohenzollern.

Hohenzollern, chodzący z puszką po ulicach i kawiarniach i zbierający składki dla swoich towarzyszy z S. A. Ktoby to zapowiedział jeszcze kilkanaście lat temu, tego postanoby niezawodnie do psychiatry. Ale właśnie dlatego o tem piszemy, ponieważ takie szczegóły najplastyczniej odtwarzają olbrzymią zmianę, jaka się dokonała w Niemczech. Poza tem cała ta akcja jest typowa dla mentalności i sposobu pojmowania rządów w Niemczech dzisiejszych.

Przyznajmy, że pomysł jest nietylko efektywny, ale ładny i przytem mądry. O cóż chodziło inicjatorom? Bieda i bezrobocie istnieje jeszcze zawsze wśród szerokich mas. Nietylko więc dążyło się do materialnego efektu, ale przede wszystkim do wykazania absolutnej łączności przelożonych z podwładnymi.

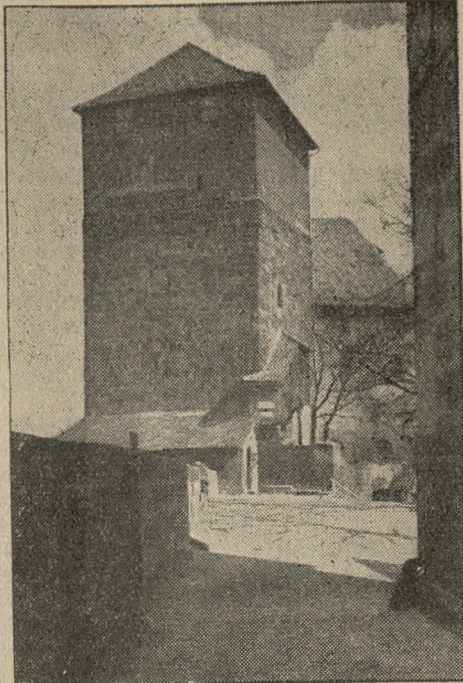
Mieli oni pokazać, że gdy chodzi o towarzyszy, niema rzeczy, którejby nie zrobili, podkreślając, że wszyscy idą razem. Jeżeli więc tytu Niemców skazanych jest na otrzymywanie zapomóg i na proszenie o nie, to sfluźniejszym jest — tak rozumowano — żeby prosili o nie wszyscy. Wtedy odpada moment upokarzający, wtedy dopiero jest prawdziwa „Volksgemeinschaft“. Tytu prostych S. A. chodziło z puszką, więc najwyżsi dowódcy pragnęli pokazać, że oni potrafią zrobić to samo, gdy chodzi o dopomożenie towarzyszom, i że się tego nie powstydzą. Powstała ta myśl podobno podczas wieczoru towarzyskiego („Kameradschaftsabend“) jednego z „szturmów“ berlińskich, nie została więc nawet wymyślona, w celu obrachowanego działania na masy. Ale nawet gdyby tak było, pomysł sam i rodzaj tego pomysłu byłby charakterystyczny.

Życie zestawia czasem wrażenia, które dla umiającego patrzeć posiadają dramatyczną wymowę, wupuklają i oświetlają mocno wielkie historyczne okresy. Patrząc na „księcia Auwi“ (popularne nazwanie Augusta Wilhelma von Hohenzollern), zbierającego składki na S. A. w mundurze formacji Hitlera, można sobie było uprzytomnić raz jeszcze niezmiernie jasno, że dla dynastji Hohenzollernów zamknęła się księga dziejów. Był to okres w życiu Niemiec doniosły bardzo, dynastja ta wycisnęła na ich historii swoje przemożne piętno.

Jednak dzisiaj już nie Hohenzollern wykuwa dzieje narodu niemieckiego, ale on sam jest w służbie człowieka i ruchu, który po Hohenzollernach objął ster i tworzy historję niemiecką. Przed laty kilkunastu Hitler nosił mundur cesarskiej armji. Dzisiaj członek dynastji Hohenzollernów nosi jego mundur. Nawet Kronprinz przecież, wdziwając mundur „Stahlhelmu“, do którego należy, w istocie nosi już po wcieleniu Stahlhelmu do S. A., mundur Hitlera. Członkowie dynastji, o ile wogóle chcą działać i brać udział w życiu, mogą to tylko uczynić w ramach ruchu hitlerowskiego, roztopiając się w nim, czując się tylko jego członkami tak, jak to zadokumentował „książę Auwi“, zbierając składki na ulicach i w kawiarniach Berlina dla swoich towarzyszy z S. A.

Kilka dni temu spoglądałem z góry zamkowej w Norymberdze na rozpo-

ścierające się pod nią miasto, jedno z najbardziej interesujących w Niemczech, jeżeli chodzi o studjum starych zabytków i charakteru dawnych miast niemieckich. Obok zachowanych części zamku cesarskiego sterczy po dzień dzień tak zwana „pięciokątna wieża“, pozostałość z zamku burgrabiów norymberskich. W roku 1192 pierwszy Hohenzollern otrzymał z rąk cesarza Henryka VI tytułem lenna urząd burgrabiów norymberskich i przybrał nazwę Fryderyka I von Hohenzollern.

Wieża zamku burgrabiów w Norymberdze

W roku 1415 Fryderyk VI zostaje elektorem brandenburskim. W roku 1427 sprzedaje elektor brandenburski swój zamek oraz prawa Norymberdze.

Lat 235 siedzieli Hohenzollernowie

na burgrabiowskim zamku w Norymberdze, wadząc się z miastem, zanim rozpoczęli jako elektorowie brandenburscy okres w dziejach swego rodu, który nie był już tylko mniej lub więcej dziejami rodu, ale dziejami najpočetnějszego po jakimś czasie państwa Rzeszy, a później już nawet dziejami Niemiec.

Ten okres skończył się. W ponurej wieży burgrabiowskiego zamku mieści się obecnie zbiór średniowiecznych narzędzi tortur. Słońce już zachodziło, gdy zwiadałem wieżę. Z tych murów przy końcu średniowiecza wyszła dynastja, która tak fatalną rolę odegrała w dziejach Polski. Pięć wieków upłynęło od tego czasu. Dynastja runęła. Potomek burgrabiów norymberskich, elektorów brandenburskich, królów pruskich i cesarzy niemieckich... cóż za wspaniała drabina... nosi dzisiaj mundur nowego władcy Niemiec.

Były cesarz Wilhelm jest człowiekiem prywatnym, i tylko jego ostatnia żona wymaga nadal (naprawdę) ukłonu dworskiego od ostatnich mohikanów z ancien régime'u. Gdzieś w Doorn powstają nawet jeszcze choroby „dyplomatyczne“ z powodu kwestji, która z pań, żona Kronprinza czy też żona cesarza Hermina jest pierwszą damą, i która ma zająć przy obiedzie z okazji urodzin cesarskich pierwsze miejsce. Ale ta etykieta już poza niemi samymi chyba nikogo nie obchodzi.

Znacznie bardziej interesuje syn cesarza „książę Auwi“, zbierający na ulicach Berlina w mundurze S. A. składki na swoich towarzyszy. Otaczało go dużo ludzi. Mundur hitlerowski dał mu prawo należenia do „Volksgemeinschaft“, prawo, ale i obowiązki, które właśnie lojalnie spełniał, jak każdy inny.

Warto czasem spojrzeć na fakty i posłuchać ich głębokiej wymowy.

JERZY DROBNIK.

List pasterski episkopatu Polski

(Dokończenie).

Propaganda komunizmu

Ostatnie niebezpieczeństwo, na które pragniemy wskazać, to propaganda komunizmu. Nie mamy tu na myśli zbliżenia politycznego, które po usunięciu przeszkód dobrego stosunku sąsiedzkiego nastąpiło między Polską a Sowietami pod względem międzynarodowego współżycia. Umacniając pokój na swej granicy wschodniej, Polska przyczynia się waleń do utwierdzenia pokoju europejskiego, którego jest szczerą i zasłużoną rzeczniką.

Chodzi nam o co innego, a mianowicie o to, że pewne zorganizowane i luźne grupy wolnomyślicielskie uprawiają już otwarcie t. zw. zbliżenie ideowe, czyli uczyć myśląc po bolszewicku, szerzą bolszewicki sposób zapatrywania się na życie, na społeczność, na religję i etykę. Według nich niema w komunizmie nic takiego, coby nas zasadniczo zrażać lub odstraszać mogło. Owszem twierdzą, że z treścią bolszewizmu możnaby się przy pewnych zastrzeżeniach i poprawkach pogodzić, a nawet należałoby czempredziej komunizm w Polsce wprowadzić jako niezawodne lekarstwo na wszystkie niedomagania życia polskiego. Bo bolszewizm — według nich — to wyższy stopień kultury i postępu, na którym ludzkość będzie inna, niż dzisiaj, bo doskonalsza, swobodna, szczęśliwa. Więc należy się wyleczyć z uprzedzeń, oswoić się z tem objawieniem ze Wschodu i jak najszybciej je wprowadzić.

To, a nie co innego, znaczy zbliżenie kulturalne, szerzone nietylko konspiracyjnie przez agentów przewrotu światowego, ale krzewione otwarcie i publicznie przez pisma i przez legalne, znane organizacje. Przed tą propagandą komunizmu najusilniej Was przestrzegamy. Ideologję bolszewicką należy bezwzględnie odrzucić, chociażby tylko dla jej wojowniczego stosunku do Boga, religji i dla sprzecznej z prawem Bożem i naturalnym etyki ogólnej, społecznej i rodzinnej.

Komunizm żadnego narodu nie uszczęśliwi, bo jest w swych założeniach niezgodny z naturą ludzką. A chociaż mógłby dokonać niejednego dzieła w dziedzinie techniki, to zawsze pozostanie jego hańbą, że znać swój pochód niesły chany terorem i nieopisanymi bezczestwami. Komunizm jest w dalszym ciągu najgroźniejszym niebezpieczeństwem dla kultury świata i normalnego rozwoju ludzkości. Bolszewizm pozostaje nadal zarazą, przed którą chronić się powinny państwa i narody.

Cokolwiek w niniejszym liście pisaliśmy o walce z wiarą i Kościołem, o groźnych przewrotach w dziedzinie moralnej, o zagładzie życia rodzinnego, o niszczeniu źródeł życia narodów, wszystko to stanowi osnowę bolszewizmu i zostało w Sowietach przeprowadzone do ostatnich granic. Toteż ubolewamy nad tem, że w niektórych organizacjach wpaja się w młode umysły i serca kierunki radykalne i antykościelne, które i pod względem religijnym i obyczajowym są jakby przedszkolem bolszewizmu.

Co gorsza, stwierdzić musimy, że na stanowisku komunistycznym stanęło stowarzyszenie pod nazwą Legjonu Młodych. Mimo przeciwnych oświadczeń, odrzuca on chrześcijaństwo. Zwalczą Kościół. Miota oszczerstwami na Stolicę św. i na organizacje katolickie. Żąda rozdziału i walki państwa z Kościołem. Odrzuca katolickie normy etyczne, a godzi się na bolszewicką moralność i na bolszewicką etykę społeczną. Propaguje wolną miłość i napiętnowane przez Kościół pojęcie małżeństwa.

Temi zasadami są wypełnione publikacje, referaty Legjonu Młodych. Jest to tem groźniejsze, że z Legjonu Młodych dobiera się instruktorów dla „Straży Przedniej“, rekrutującej się z uczni szkół średnich.

Potępiając to zasadnicze wrogie stanowisko Legjonu Młodych wobec nauki i etyki chrześcijańskiej, wyrażamy nadzieję, że lepsza część tego zespołu spowoduje w nim zmianę kierunku ideowego. Jeżeli to nie nastąpi i jeżeli w pismach i wykładach w dalszym ciągu trwać będzie dotychczasowe nastawienie antykatolickie i komunistyczne, trzeba będzie uważać Legjon Młodych za stowarzyszenie, potępione przez Kościół w myśl prawa kanonicznego.

Najmilsi! Nie możemy w liście pasterskim omówić wszystkich braków i potrzeb dzisiejszego życia. Podaliśmy wam kilka uwag i wskazań, na które czekaliśmy. Streszczamy je w tej myśli, że Polska musi pozostać chrześcijańska, nie może i nie powinna stać się wolnomyślną, bezbożniczą, bolszewicką. Życie polskie może się rozmaicie układać pod względem społecznych ustrojów, ale duch jego musi być Chrystusowy. Więc nie wolno obniżać ideałów chrześcijańskich. Nie wolno rezygnować z prawdy katolickiej. Nie wolno czynić ustępstw w tem, co jest prawem Bożem. Natomiast ducha chrześcijańskiego należy pogłębiać, bo chrześcijań-

stwo płytkie i niekonsekwentne powoduje klęski, traci moc zdobywcza i nie kształtuje ducha czasów.

Niebawem rozpoczyna się w kraju obchody roku jubileuszowego zbawienia świata. Ta tajemnica wiary powinna zająć nasze myśli i owaćdnąć dusze. W jej blaskach odbudujemy w swem życiu to chrześcijaństwo nadprzyrodzone, które wyrosło z krwi Zbawicielowej. W oświetleniu tego największego w dziejach ludzkich wydarzenia szukamy rozwiązania zarówno własnych trudności duchowych jak i zagadnień religijnych i etycznych, które stanowią ośrodek współczesnych dążeń i zmagañ. Z Chrystusowego testamentu wysnujmy wnioski, jak przez wielkodusze apostołstwo w życiu polskim „prostować nogi nasze na drogę pokoju“ (Łuk 1, 79) Chrystusowego w Królestwie Chrystusowym.

Warszawa, dn. 21 lutego 1934 r.

(—) Aleksander kardynał Kakowski, arcybiskup - metropolita warszawski.

(—) August kardynał Hlond, arcybiskup-metropolita gnieźnieński i poznański.

(—) Andrzej Szeptycki, arcybiskup-metropolita lwowski obrz. gr.-kat.

(—) Józef Teodorowicz, arcybiskup lwowski obrz. orm.

(—) Adam Sapieha, arcybiskup-metropolita krakowski.

(—) Bolesław Twardowski, arcybiskup-metropolita lwowski obrz. łac.

(—) Romuald Jałbrzykowski, arcybiskup-metropolita wileński.

(—) Antoni Juljan Nowowiejski, arcybiskup — biskup płocki.

(—) Stanisław Gall, arcybiskup.

(—) Augustyn Losiński, biskup kielecki.

(—) Grzegorz Chomyszyn, biskup stanisławowski obrz. gr.-kat.

(—) Józefat Kocylowski, biskup przemyski obrz. kr.-kat.

(—) Marjan Fulman, biskup lubelski.

(—) Henryk Przeździecki, biskup podlaski.

(—) Wincenty Tymieniecki, biskup łódzki.

(—) Adolf Szelażek, biskup łucki.

(—) Teodor Kubina, biskup częstochowski.

(—) Stanisław Łukomski, biskup łomżyński.

(—) Stanisław W. Okoniewski, biskup chełmiński.

(—) Karol Radoński, biskup włocławski.

(—) Włodzimierz Jasiński, biskup sandomierski.

(—) Stanisław Adamski, biskup katowicki.

(—) Kazimierz Bukraba, biskup piński.

(—) Franciszek Lisowski, biskup tarnowski.

(—) Józef Gawlina, biskup polowy.

(—) Franciszek Barda, biskup przemyski obrz. łac.

Tow. Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych w min. oświaty

Delegacja zarządu głównego Towarzystwa Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych z prezesem, prof. Wł. Grabskim na czele, była przyjęta w dniu 22-go b. m. przez p. wiceministra Pierackiego. Delegacja przedstawiła p. wiceministrowi szereg postulatów nauczycielstwa, dotyczących nowego zastrzegowania do grup uposażenia i ostatniego rozporządzenia wykonawczego do dekretu uposażeniowego. Omówiono m. in. sprawy uposażenia niektórych kategorii nauczycieli, np. nauczycieli starszych, nauczycieli kontraktowych, matematyków i t. d. Delegacja interwenjowała również w sprawie weteranów szkolnictwa, pozostających dotychczas bez zaopatrzenia. Wiceminister udzielił w powyższych sprawach szczegółowych wyjaśnień.

I bilon się kurczy

Warszawa. (Tel. wł.) Równocześnie ze spadkiem obiegu banknotów nastąpi w drugiej dekadzie lutego spadek obiegu bilonu.

Obieg bilonu wyniósł na dzień 20 lutego b. r. 320.3 milj. złotych, w czym monet srebrnych było na sumę 240.3 milj. zł, a niklowych i brązowych na sumę 80 milj. złotych.

W porównaniu z poprzednią dekadą obieg bilonu zmniejszył się o 16.1 milj. złotych.

O planach hitleryzmu

P. Leland Stowe, korespondent „New York Herald Tribune”, spędził parę miesięcy w Niemczech, delegowany przez redakcję swego pisma. Zebrane spostrzeżenia złożyły się na niewielką, lecz bardzo interesującą książkę jego, wydaną świeżo w Londynie przez „Faber & Faber Ltd.”:

„Hitler twierdzi, że Rzesza narodowo-socjalistyczna potrzebuje pokoju, a w tym samym czasie Niemcy w sposób, dotychczas niepraktykowany, pracują nad przygotowaniem sześćdziesięciu pięciu milionów obywateli dla doskonałego współdziałania wojskowego, jakie nigdy nie istniało przedtem.”

Autor zwraca uwagę na to, że całe wychowanie polityczne w Niemczech hitlerowskich sprowadza się do wszczęcia w obywatela przeświadczenia, iż całe jego życie należy do państwa, że on sam nic nie ma do powiedzenia o celach i zadaniach państwa, że tylko „wódz” i jego otoczenie mają głos w tej sprawie.

„Do czego może doprowadzić taka filozofia? Uzbudzić duszę narodu, zamknąć mu oczy na wszystko oprócz jednego celu, — i to niezbyt dalekiego, rozwijać jego siłę muskularną i trenować go tak, jak się trenuje zwierzę posłuszne na kłasnienie bicia swego pana? To wszystko prowadzić może tylko do tego, że cała ta masa ludzka wielkim wysiłkiem pociągnie jakiś ciężar lub załamię się. Masa niemiecka może uczynić albo jedno, albo drugie, lecz nie innego, bo już dawno zrzekła się swego prawa wyboru. W zakresie pogotowia wojskowego nic niema ważniejszego nad podobny stan umysłów.

„Psychologicznie, duchowo i fizycznie dyktatura hitlerowska jest przeznaczona do tego, ażeby stworzyć naród wojowników oraz do tego, ażeby cywile nawykli do ślepego ulegania wojskowemu.

„Jaki rodzaj państwa może powstać tam, gdzie jest 1.300.000 umundurowanych i doskonale wyćwiczonych ludzi? Gdzie jest półtora do dwu milionów hitlerowskiej młodzieży, palającej patriotyzmem, której ciągle wyklada się chwalebność wojny? Gdzie studenci są wyćwiczeni jak piechota linjowa, a ponadto studują nauki wojenne i najnowsze sposoby posługiwania się bombami gazowymi? Jeżeli hitlerowcy nie uważają za bezpieczne odpowiedzieć na to pytanie, to jak może czuć się bezpiecznie wobec tego wszystkiego świat zewnętrzny?”

„Ruch hitlerowski nieskończenie zwiększył prawdopodobieństwo drugiej wojny w Europie w ciągu najbliższych dziesięciu lub piętnastu lat. Powiadam: dziesięciu lub piętnastu, bo czynię nad sobą jak największy wysiłek, aby dać wyraz możliwie najbardziej optymistycznemu pogładowi. Zachodzi poważna obawa, że nawet ewentualna rewizja traktatów tylko na czas jakiś potrafiłaby zaspokoić apetyty milionów brunatnych koszul.

„Starannie zebrane fakty i tylko fakty świadczą o tem, że Niemcy dokonały swego wyboru i że dążą do ostatecznej i nieuniknionej wojny.”

Dwie rzeczy mogą, zdaniem autora, uratować pokój Europy: solidarne działania mocarstw europejskich, na które wiele liczyć nie można, oraz bardziej prawdopodobne wyjście, — katastrofa gospodarcza wewnątrz Niemiec, która sprowadziłaby tam chaos niesłychany, unieruchomiłaby Rzeszę i przez to uratowałaby pokój.

Obrady delegatów Związku Urzędników Miejskich w Poznaniu

W sali rady miejskiej toczyły się w sobotę wieczorem obrady walnego zebrania delegatów Związku Urzędników Miejskich w Poznaniu. Wyczerpujące sprawozdania ze swych całorocznych czynności przedłożył zarząd członkom na piśmie. Wykazuje ono imponujące cyfry, wyrażające ożywioną działalność Zw.

Związek Urzędników Miejskich zorganizowany w 22 kołach obejmuje przedsiębiorstwa i wydziały miejskie, z liczbą członków wynoszącą 756 osób. Na podkreślenie zasługuje akcja zarządu, zmierzająca ku poprawie bytu urzędników. Wyślano odpowiednie memorjały w sprawie 15 proc. dodatku do uposażeń, oraz interwenjowano w sprawie zagrożonych redukcją członków organizacji, przyczem akcja ta dała naogół pomyślny wynik, gdyż na 168 osób zagrożonych redukcją, zwolniono tylko 44. Zebranie uchwalilo dobrowolną składkę członków na budowę letniska w Promieniu. Dom letniskowy jest już pod dachem i w roku bieżącym będzie można go oddać do użytku letników, członków organizacji.

Ogólny dochód wynosił w roku sprawozdawczym 53.586,00 zł, rozchód zaś 51.335,00 zł. W kasie pogrzebowej ubezpieczonych jest ogółem 624 członków z rodzinami. Suma wypłaconych w ciągu roku zasiłków pośmiertnych wynosi 3.050,— zł. Pożyczek udzielono na sumę 19.476,— zł. W lokalach Związku Urzędników Miejskich przy Pl. Wolności 11, mieści się biblioteka, licząca w ostatnim dniu roku sprawozdawczego 2531 tomów, przyczem

stan posiadania wzbogacił się w roku sprawozdawczym dorobkiem 161 tomów. Wypożyczono w ciągu roku 5879 tomów. Urządzono szereg imprez (za-

bawy, koncert i wycieczki). M. in. zorganizowano w czerwcu ub.r. wycieczkę do Zakopanego. Przy Związku istnieje klub szachowy, którego członkowie rozegrali trzy mecze szachowe. Na gwiazdkę obdarzono podarkami 27 rodzin.

Obrady przy licznych udziale delegatów zagałi prezes organizacji dyr. miejskiego biura pomiarów p. Ignacy Kaczmarek, poczem na przewodniczącego obrad powołano p. inż. Pohlmana, inspektora budownictwa miejskiego.

Po obszernej dyskusji nad sprawozdaniami i udzieleniu ustępującemu zarządowi absolutorjum, wybrano nowy zarząd w następującym składzie: prezes — nacz. miejskiego działu przem. p. Wawrzyniec Gaertner, wiceprezes p. Stanisław Czerwiński, sekretarz p. Marjan Jurek, zast. sekr. p. Wacław Ruczkowski, skarbnik p. St. Mizera, zast. skarbn. p. Tadeusz Kowalak, bibliotekarze pp.: Roman Stachek, Wacław Zachma i Edward Kaczmarek. Przewodniczącym komisji organizacyjno-prawnej wybrano p. Ryszarda Rella, przew. komisji uposażeń stosunków służbowych i emerytur p. Sylwestra Janickiego, przew. kom. kulturalno-ów. p. J. Walkowiaka, przew. komisji gospodarczej i dochodów niestających p. Franciszka Stefańskiego, przew. komisji samopomocowokoleż. p. Cieślińskiego. Do komisji rewizyjnej weszli pp.: Jan Piasek, Grzonka i Bielewicz jako członkowie, a jako zastępcy pp.: Świątkowski i Guzik, do sądu koleżeńkiego weszli pp.: dyr. Antoni Dziurzyński, inż. O. Pohlman, dyr. Ign. Kaczmarek, Antoni Kaźmierczak i nacz. miejskiej straży pożarnej Jan Kiedacz. Jako delegatów stałych do zarządu Związku Zawodowego Pracowników Miejskich w Warszawie, wybrano pp. dyr. Ign. Kaczmarek i inż. Pohlmana.

Po bardzo wyczerpujących, kilkogodzinnych obradach zebranie powzięto uchwałę, wyrażającą uznanie dotychczasowemu prezesowi Związku Urzędników Miejskich p. dyr. I. Kaczmarkowi, za jego ofiarną kilkoletnią pracę dla dobra organizacji. (kl)

Rekiny w Gdyni

Polski Bałtyk zaroził się w ostatnich czasach drapieżnymi żarłaczami.

Z administracji i samorządu

ZAZAŁENIA DO WŁADZ NADZORCZYCH

Nad samorządem gmin wiejskich i miast niewydziałonych z powiatów sprawuje nadzór w I instancji wydział powiatowy, a w II instancji wojewoda; nad miastami zaś wydziałem z powiatów i wydziałami powiatowymi wojewoda przy współdziałaniu izby wojewódzkiej, a w II instancji minister spraw wewnętrznych.

Władze te powołane są do nadzorowania całej działalności organów komunalnych. Do nich zatem należy kierować zażalenia na wszelkie nieprawidłowości w działaniu tych organów, jak i odwołania od ich zarządzeń.

Formalne „odwołania” od zarządzeń

Kto chce

pozbyć się zaparcia i jego skutków, jak niestrawności, mdłości, zgagi, wzdęcia brzucha i t. p. powinien zaopatrzyć się w Kaskarynę Lepirinoe. Koszt mały, torebka 40 gr. Do nabycia w każdej aptece. ng 5093

organów komunalnych wnosi się według zasad rozp. Prez. Rz. z 22. 3. 1928 Dz. Ust. poz. 341 w postępowaniu administracyjnym, oraz postanowień osobnych ustaw, obowiązujących w poszczególnych dziedzinach. Przy rozstrzygnięciu tych odwołań współdziałają kolegi wydziałów powiatowych oraz izby wojewódzkiej w myśl postanowień rozp. Prez. Rz. z 19. 1. 1928 Dz. Ust. poz. 86 o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (art. 55, 82 i 96).

Natomiast co do „zażaleń” na nieprawidłowości w działalności związków samorządowych (komunalnych) niema przepisanej ustawami formalnego postępowania. Zażalenia takie można wnosić zawsze, bez przestrzegania jakichkolwiek terminów prekluzyjnych i to nawet odrądo do wyższej instancji. Porządek wymaga wprawdzie, aby zażalenia wnosić do bezpośredniej władzy nadzorczej, która zresztą zawsze będzie w pierwszej instancji badała zażalenie, choćby je wniesiono do władzy wyższej. W razach jednak wyjątkowych, jak np. gdy niższa instancja zwle-

Tg 228

ka z zarządzeniem czy badaniem sprawy, gdy zachodzi niebezpieczeństwo zwłoki, albo gdy sprawa zależy od wskazówek władzy wyższej, lub gdy bezpośrednia władza nadzorcza sama wydała wskazówki organowi komunalnemu w sprawie, którą się zaczyna — można się zwrócić każdego czasu do władzy wyższej, nawet do trzeciej instancji (ministerstwo spraw wewnętrznych). Odnosi się to nie tylko do zażaleń obywateli na działalność zarządów komunalnych, ale także zażaleń samych organów danego związku komunalnego (jak: członków rad gminnych i powiatowych oraz członków zarządu) na działalność i zarządzenia przełożonego gminy (miasta), bądź przewodniczącego wydziału powiatowego, która zdaniem ich nie jest zgodna z obowiązującym prawem (przekraczanie kompetencji, nieformalności na posiedzeniach rady, zarządu itp.). R.

Przy imieninach, zaręczynach, ślubach i jubileuszowych i innych uroczystościach używajcie tylko telegramów T. G. L.

Troszkę za wiele dobrego...

Organ „tego, co ukryte w głębi”, czyli „Kurjer Bydgoski”, tak pisze o swoim „heroldowaniu”:

„W atmosferze prawdy musi się dopiero odrodzić nowa i zdrowa myśl, z której kiedyś powstanie wola, a z niej dopiero narodzi się czyn... Bo jak to w Piśmie Świętym stoi: „A na początku było słowo”, które później stało się ciałem... Tak też dokonają się i owe przemiany w życiu naszym którym wiernie i od początku heroldujemy w naszym piśmie.”

Ta cała frazeologia „górnolotna” a pusta, okraszona takimi wyczynami językowymi, jak: „to stoi (!) w Piśmie Świętym”, byłaby wesoła, gdyby nie była smutna, jeżeli się zważy, że wieczni kandydaci na wiecznie niedoszłych „przywódców narodu” odważają się swoją „zdrową myśl” czyli swoją pisaninę zesłać z Pismem Świętym i ze „Słowem, które stało się Ciałem”. Troszkę za wiele dobrego...

Do wszystkich czasopism katolickich w Polsce

„Związek byłych wychowanków Albertyńskich” w Krakowie urządza wystawę prasy katolickiej w domu Braci Albertynów na Zwierzyniecu. Celem należytego skompletowania ekspozycji zwraca się „Z. b. w. A.” z gorącą prośbą do wszystkich periodycznych wydawnictw katolickich w Polsce o nadesłanie: a) numerów okazowych i b) materiału propagandowego (ulotek, afiszów, wywieszek, tabel statystycznych, zdjęć fotograficznych zespołów redakcyjnych i urządzeń technicznych etc.) pod adresem: Związek b. wychowanków Albertyńskich. Kraków, ulica Tad. Kościuszki 86. Termin do 10 marca b. r. (KAP.)

TRIOIRON

najtańsze lampy radiowe na świecie

Tg 169

Stronnictwo Narodowe

KOŁO GÓRCZYN

Pierwsze zebranie plenarne nowego Koła odbędzie się we wtorek, dnia 27 b. m. w sali p. Mateckiego ul. Górczyńska 15 o godzinie 19.30. Na porządku obrad bardzo ciekawy referat ideologiczny p. Wacława Kellera.

O liczny udział w zebraniu uprasza ZARZĄD.

KOŁO WINIARY

Miesięczne zebranie odbędzie się we środę 28 b. m. o godz. 19.30 w „Sokolni” na Winiarach. Na porządku obrad interesujący wykład p. Jana Płazaka.

Wszystkich członków uprasza się o przybycie. ZARZĄD.

LISTY Z BYDGOSZCZY

Najazdy, zajazdy i kukuczkie jajko

Wpadłem wczoraj na chwilę do Biblioteki Miejskiej, by w czytelni czasopism, wchłonąć w siebie treść najnowszego zeszytu „Myśli Narodowej”. Przeszukawszy wzrokiem całą salę, stwierdziłem z niemałym niezadowoleniem, że już ktoś inny zabrał mi „Myśl” z przed nosa, aby w nią wsadzić swój. Jużem chciał, — w myśli oczywiście, przekazać ten nos do wszystkich djabłów, kiedy mnie nagle mocno zainteresował charakterystyczny jego kształt. Stwierdziłem mianowicie, z niemałym zdumieniem, — że pilną czytelniczką „Myśli Narodowej”, oraz całej sterty innych narodowych pism, jest sobie stara, typowa żydówka. Zdziwienie moje zauważył jeden ze stałych bywalców czytelni, który, po wyjściu starozakonnej damy, udzielił mi kilka informacji dotyczących się niezwyklej czytelniczki. Dowiedziałem się więc, że stara żydówka, przychodzi do czytelni co dnia, że przestudjowuje od deski do deski wszystkie pisma narodowe i, że w trakcie lektury, skreśla sobie obszernie notatki.

Mój informator, zaintrygowany postępowaniem żydówki, postanowił się przekonać bliżej, co to za tajemnicza jejmość. No i odkrył, że stara żydówka jest matką młodego działacza żydowskiego, zapisanego na Uniwersytecie Warszawskim, a zamieszkałego stale w Bydgoszczy i — ponoć — kierującego najazdem żydowskim na Bydgoszcz.

— Czy naprawdę ten najazd na nasze miasto jest aż tak zorganizowany, aż tak systematyczny?

— I jak jeszcze. Niedawno temu np. zjechało do Bydgoszczy około dziewięćdziesięciu Żydów z Ukrainy...

Nie wiem, jak dalece ściśle są cyfry podane mi przez mego przygodnego informatora, to wiem, że całą nieomal długość ulicy Długiej zajęli starozakonni. Ze — dalej — przy ulicy Libelta mają już swój własny klub, w którego salach nie tak dawno odbył się wielki bal karnawałowy żydowskiej elity...

...Wracam z Biblioteki pięknymi, czystymi ulicami Bydgoszczy i rozmyślam nad tem, w jakiby sposób obronić to schłodne, polskie miasto od najazdu brudu, szwargotu, chałatów. I jakoś trudno mi w to uwierzyć, by bydgoszczanie zezwolili na to, aby ich wzorowe parki, place i skwery, pejsaci najeźdźcy, zamienić mieli niebawem w jedno wielkie targowiskowe śmietnisko.

Wiele już było zajazdów na Bydgoszcz. Wieleby o tem pisać. Wieki całe trzeba przewędrować i aż chyba Wikingów zamorskich przypomnieć. Ale poco tu pra-pradziadom krzywdy wypominać, kiedy pra-prawnukowie zęby sobie na Bydgoszcz ostrzą. Jeszcześmy się przed żydowskim nie obronili zajazdem, a już nam grozi szwedzka niewola. Grozi nam szwedzka Pasta. Nie myśl Czytelniku naiwny, że nam ta Pasta Szwedzi buty czyścić będą. O — nie. Oni nam dopiero buty uszyją. Bo Pasta, to jest Polsko - Szwedzkie konsorcjum telefoniczne. Będzie ono eksportować Bydgoszcz. Wczesną wiosną przystąpi do budowy wielkiego gmachu, a później zabierze się do naszej sieci telefonicznej. I ani się spodziewamy, jak się wszyscy znajdziemy w szwedzkiej sieci. A potem to już bracie plać Szwedom tak, jak zechce Pasta i — basta.

Abys się jednak, bydgoszczanie kochany, wobec ponurych perspektyw zajazdów, nie powiesił przedwcześnie, na dragu telegraficznym, dopóki ten drag jest jeszcze polski, przeto, opowiem ci, o jeszcze jednym, groźnym twemu miastu, najeździe.

O tym najeździe krąży już zresztą po mieście niesamowite pogłosy. Znakomicie readagowany bydgoski „Kurjer Pantoflowy” podaje coraz to inne, coraz okropniejsze szczegóły. Odbywają się nieustanne narady. Przewodniczące kilku stowarzyszeń mają zamiar wystąpić z listem protestacyjnym. Na najdostojniejsze plotkarki miasta padł błąd strach. Odbywa się wyleżona agitacja przeciw. Ale liczba zwolenników także jest niemała. Bydgoszcz podzieliła się na dwa, zdecydowanie wrogie sobie, obozy. W tych warunkach łatwo dojść może do strasznej wojny. Wojny o — kukuczkę.

— O — co? Otóż właśnie o kukuczkę. Któżby przypuszczał, że takie drobne, lekkie, lekkomyślne ptaszki tyle może sobą narobić kłopotów. Takie małe szare, popielate stworzonko...

W tem rzecz właśnie, że ta kukuczka, co do Bydgoszczy niebawem nadleci,

nie jest ani szara, ani popielata. Jest — różowa. A różowa dlatego, bo składają się na nią różowe humory kilku lekko-myślnych panów i jednej lekko — tańczącej pani.

Bo trzeba być bardzo, bardzo lekkim i unosić się wysoko nad ciężkimi chmurami naszych szarych godzin, aby umieć różowo spoglądać na smutny świat i do smutnych gniazd naszych miast składać kukuczkie jajka dowcipu, z których wykluwa się beztróski śmiech.

A, że dowcip jest czasem trochę zjadliwy, że satyra prawdę zwykła mówi, więc bydgoszczanie niektórzy boją się kukuczenia Różowej Kukuczki. Ale tylko ci, którzy mają coś na sumieniu. Którzy bliźnim krew psuli oszczerstwem czy plotką, którzy zwykli sobie darować wszystko, ale drugim — nic.

Więcej jest jednak takich, którzy z

Zbliżają się czasy

przedwiosennych zmian atmosferycznych, po okresie zimowym, obogim w pożywienie o potrzebnej zawartości witamin. Ostatni ten moment warunkuje znana nieświeżość wyglądu w okresie przedwiośnia. Zagadnienie ochrony cery, a jednocześnie jej ożywienia rozwiązuje w całej pełni wytworny — a jednak nader przystępny ceną — krem „Ultrasol”, o wysokiej sile ożywczej, dzięki zawartości emanacji promieni pozafioletkowych.

niecierpliwością oczekują przybycia miłych kukuczkarzy. Którzy co dnia wyglądają, czy ich już z oddali nie widać, — tych kochanych cyganów, rybaltów, piosenkarzy i wagantów. Pugeta, Gerzabka, Hernesa i drugih.

A przybywajcież nam jak najprędzej! A zabierzcie z sobą waszą różową kukuczkę! Niech nam tu znieście złote jajko humoru! I niech nam naszą szarą, chłodną Bydgoszcz ukaże w różowym blasku.

MARJAN TURWID.

Polityka opłat portowych

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Gdańsk, 25 lutego.

Mylnym jest pogląd podzielany przez niektóre odłamy społeczeństwa w Polsce, jakoby na skutek grudniowego układu polsko-gdańskiego, gwarantującego udział Polski w obrotach portu Gdańska, jako też w wyniku toczących się obecnie rozmów polskoniemieckich o traktat handlowy, problem konkurencji portowej został przez naszą młodą Gdynię już przewyciężony. Raczej przypuszczać trzeba, że właściwa konkurencja na prawach równego z równym dla Gdyni dopiero się rozpocznie.

Od przewagi portów niemieckich chroniła dotychczas Gdynię t. zw. dyskryminacja portów w handlu zagranicznym, czyli wyeliminowanie portów niemieckich z większości obrotów handlowych Polski z zagranicą. Znowu od strony Gdańska bronili Gdynię szereg administracyjnych udogodnień podatkowych, kolejowych, celnych itd., wprowadzonych przez Polskę w zrozumieniu pełni jej suwerennych praw na własnym brzegu morza. Silny jest również w naszym społeczeństwie czynnik emocjonalny, nie do pogardzenia sprzymierzeniec w umacnianiu fundamentów młodego portu.

Z wyjątkiem tego ostatniego czynnika, w którego trwałość wierzymy, dwa poprzednie mogą prędzej, niżli ogół się tego może spodziewać, zniknąć. Nastąpi to wtedy, gdy Gdynia będzie musiała stanąć już o własnych siłach, t. j. podjąć konkurencję z innymi portami na równych prawach. Chodzi obecnie o to, aby do walki tej była odpowiednio uzbrojona.

Jednym z bardzo subtelnych instrumentów portowej polityki akwizycyjnej są opłaty portowe, czyli wydatki ciążące na towary i środkach transportowych z racji wyładunku, przejęcia i pobytu towaru w danym porcie. Określenie wysokości opłat jest odwiecznym manewrem zarządów portowych z zaplecza. Od opłat zależy w znacznej mierze konkurencyjność portu, czyli górowanie jednego portu nad drugim. Walka konkurencyjna przejawia się też najdobitniej w fluktuacjach owych opłat, które raz są podnoszone, to znowu niżane.

Nie dziw, że pierwszym wyrazem ostatniej polityki portu gdańskiego, zmierzającej ku przyciągnięciu nawięzkiego ruchu towarowego w polskim obrocie międzynarodowym, było nie co innego jak obniżenie opłat portowych. Gdy w wykonaniu protokołu z dn. 18 września r. ub. obniżono z początkiem bież. roku opłaty do wysokości opłat obowiązujących w porcie Gdyni, nie mogło być złudzeń, że konkurencja skierowana jest przeciw naszemu portowi.

Nie dziw więc obecnie, że Gdynia, czując groźbę konkurencji Gdańska, zaczyna i u siebie dyskutować kwestję opłat portowych, kwestję najważniejszego bodaj czynnika w walce portu o byt.

Kwestja opłat portowych aktualna jest teraz w naszej polityce morskiej nie tylko z racji niedawno dokonanej obniżki taryf portowych przez Gdańsk. Oto wyjść ma niebawem ustawa, która ureguluje całokształt problemu opłat portowych w Polsce, a zatem będzie miała pierwszorzędne znaczenie dla racjonalnego funkcjonowania Gdyni w polskim handlu zagranicznym.

Według przyjętego już przez Radę Ministrów projektu nowej ustawy, będzie to ustawa, wprowadzająca wielkie uproszczenia do obowiązującej dotychczas ustawy z r. 1924. Zgodnie z jej charakterem ramowym nie zawiera ona szczegółowej taryfikacji, pozostawiając władzom wykonawczym odpowiednie uprawnienia. Wprowadza ona skoncentrowanie dotychczasowych uprawnień władz naczelnych w zakresie taryf portowych w rękach ministra przem. i handlu, co stanowi znaczne uproszczenie w porównaniu z stanem obecnym. Z tych względów przewiduje się po wprowadzeniu w życie nowej ustawy pomyślnie skutki dla portu Gdyni i uodpornienie go tą drogą na ważnym odcinku polityki taryfowej wobec konkurencji innych portów.

Przygotowania do ustawy wywołały wśród naszych sfer portowo-handlowych nader ciekawą wymianę poglądów na temat zasadniczego ustosunkowania się państwa — jako gospodarza portu gdańskiego — do istoty opłat. Z

Przy bladej, szarawo-żółtej cerze, przycięsnych oczach, złem samopoczuciu, zmniejszonej chęci do pracy, ogólnym przygnębieniu, ciężkich snach, bólach żołądkowych, ucisku mózgowym i chorobliwym podnieceniu zaleca się pić przez kilka dni zrana naczeczko szklanke wody gorzkiej **Franciszka Józefa**. Zalecana przez lekarzy. Tg 226.

jednej strony mamy zwolenników upatrywania w opłatach portowych pewnego „bezwzględniego prawa „zwierzchnictwa“ państwa, czyli prawa do wykorzystania portu i jego opłat jako źródła dochodów skarbowych. W myśl tych założeń określa państwo wysokość opłat niezależnie od rozmiarów świadczeń portu na rzecz żegluga, lecz kierując się wyłącznie fiskalizmem, wymagającym pewnej zgóry określonej sumy jako wpływów z danego portu do kasy państwowej.

Zwolennicy tego poglądu zwalczani są jednak gwałtownie przez silny obóz liberalistyczno-handlowy, wychowany w atmosferze wolnej konkurencji. Doktryna ta odmawia portowi znamion przedsiębiorstwa dochodowego. Upatruje ona port jako narzędzie gospodarki narodowej, pobudzające ogólny stan ekonomiczny kraju, a nie tylko służące dobru kasy państwowej. Jak pisze M. G. Ingianni, dyrektor włoskiego dep. marynarki handlowej, porty „przyczyniają się również do rozwoju stosunków handlowych w najszerszej skali, interesujących całe państwo, lub poszczególne dziedziny działalności prywatnej. Jest więc słusznym, a by wszyscy zainteresowani przyjmowali udział w wydatkach na porty odpowiednio do ich zainteresowań. Należy unikać, aby statki, pasażerowie i towary były obciążane opłatami dla pokrycia niedoborów budżetowych państwa“.

Ścieranie się powyższych dwóch poglądów — fiskalistycznego i wolno-handlowego — ma w naszych stosunkach portowych znaczenie wysoce aktualne. Wynika ono z panujących u nas prądów etatystycznych, gdyż w atmosferze takiej rośnie podejrzenie o przeszczepienie i do tej dziedziny macek polipa fiskalizmu.

Tem tłumaczy się też żywa obecność wśród naszych sfer handlowo-portowych dyskusja, która znalazła m. i. wyraz w ostatnim biuletynie Izby przem. handlowej w Gdyni, w artykule znanego współtwórcy polskiej żegluga inż. Rummla. Autor, jako stary praktyk spraw morskich jeszcze z czasów przedwojennych, określa rolę opłat portowych jako głęboko sięgającą w gospodarkę całego kraju, gdyż kształtującą w rezultacie zarobki producenta względnie koszty konsumenta polskiego. Jest więc przeciwnikiem obozu fiskalistów, w którym to zapatrywaniu łączy się zatem z ogółem naszych sfer handlowo-portowych.

Ponieważ nowa ustawa o opłatach portowych Gdyni zostawia władzom miejscowym znaczne swobody w kształtowaniu przyszłych opłat, jest dezyderatem sfer gdyńskich, aby urząd morski w Gdyni z uprawnień korzystał w duchu liberalnych założeń, które w dalszej perspektywie, a nie w interesie doraźnych wymagań skarbu, przyniosą krajowi korzyści.

W. R.

Chadecy i byli chadecy

W restauracji „Zamkowej” w Poznaniu odbywało się w niedzielę walne zebranie Chrześcijańskiej Demokracji z referatem red. Bigońskiego z Bydgoszczy, który bronił polityki reprezentowanej przez senatora Korfantego i krytykował „ręczowó” — polityczną secesję Ch. D. — Zjednoczenie Chrześcijańsko-Społeczne. Grupa zwolenników Zjednoczenia z p. Marciniakiem na czele wszczęła wielką awanturę, w toku której wojowano wzajemnie laskami, krzesłami i szklankami od piwa, a członkowie Zjednoczenia nie wżardzili jako bronia, nawet jajami. Zebranie zostało w ten sposób rozbite.

Z OPERY

Debiut śpiewaczki

Soboty ostatniej, dnia 24 lutego, mieliśmy okazję usłyszeć p. Tolę Beck-Frankiewiczową jako Violetę w „Traviacie”. Z przyjemnością skonstatowaliśmy bardzo ładne i sympatyczne warunki głosowe: jędrnie, elastycznie i lekko brzmiały sopran koloratury czystej wody, niekiedy zabarwiony trochę odcieniem dramatycznym. Kunszt śpiewu dobrze już rozwinięty, emisja głosu przeważnie swobodna i zadowalająca, intonowanie nawet trudniejszych interwałów, prócz niewielu wypadków, czyste, łączenie tonów sposobem perlстым i w przeciwieństwie do tego stąkała umiejętnie bardzo i zgrabnie wykonane. Oddech czasami jednakże zbyt jest duży, nieekonomiczny, za dużo ekspresji i forsowania znajdujemy w podchodzeniu przedewszystkiem do nut lekkich. Tu i owdzie nieco za mało opracowania, precyzji i plastyki w szczegółach, czasami gardłany trochę, mało zaokrąglony i barwny ton. Interpretacja natomiast muzyczna i jednolicie w duchu kompozytora przeprowadzona. Pożądane jednak byłoby pogłębienie jej duchowe, zwiększenie zasięgu uczuć i naprężenie dramatyczne większe tam, gdzie trzeba.

Warunki sceniczne debutantki są bardzo dobre. Postać znakomita, gra dość naturalna, swobodna i pewna. Lec musi także ulec pogłębieniu uczuciowemu i lepiej i osobiście być scharakteryzowana.

W całości biorąc, uznać trzeba ją jako znakomitą głosu, talent muzyczno-sceniczny oraz pracę — owoc rzetelnej pracy, w której debutantka wykazała wiele najlepszej woli i szczerego przejęcia się swym zadaniem. Debiut wypadł więc dobrze, — u każdej debutantki zachodzące usterki pomijając — bardzo pięknie.

Publiczność, bardzo licznie zgromadzona, przyjmowała młodą artystkę bardzo życzliwie, gorąco i owacyjnie, nie szczędząc oklasków rzęsiстых.

Dr. T. N.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

KALENDARZYK

Poniedziałek, 26 lutego 1934.

Słońce: wschód 6,46; — zachód 17,27; — długość dnia 10 godz. 41 min.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.:
Poniedziałek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza wysoka plus 5 st. C. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 751 mm. Pogodnie. Wiatr południowy. W ub. dobie temperatura najwyższa plus 10 st. Cels., najniższa 0 st.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Drog Wodnych w Poznaniu wczoraj plus 0,84 m, dziś plus 0,95 m.
Kal. rzk.: Aleksander; jutro Anastazja.
Kal. słow.: Mirosław; jutro Wiarosława.

Z POZNANIA

Prezes poznańskiego okręgu dyrekcji kolei państwowych p. inż. Ruciński przechodzi w stan spoczynku. Jak się dowiadujemy, p. prezes Ruciński rozpoczyna z dniem 1 marca urlop miesięczny, z którego już nie wróci. (kl)

Aresztowania. Na gorącym uczynku kradzieży szyn mosiężnych do przemocowywania linoleum ujęto w magazynie p. Stefana Kalamojskiego na Pl. Wolności niejakiego Edmunda Sucharskiego (ul. Sew. Mielżyńskiego 29). — Podczas obławy, urządzonej w sobotę wieczorem na terenie komisariatu I. ujęto 16 kobiet lekkich obyczajów i pewnego osobnika, poszukiwanego przez władze sądowe. — Za kradzież walizki p. Marii Sikorskiej (ul. Towarowa 20) ujęto zawodowego przestępcę Kazimierza Marcysiaka (Grobła 18) i osadzono go w areszcie. (kl)

Chłopiec najechany przez samochód. U wylotu ul. Pustej i Warszawskiej w Poznaniu samochód osobowy P Z 46 825, kierowany przez szofera Franciszka Dolate z Wrześni, najechał 10-letniego Dere z Głowieńca, który wybiegł z poza jadącego z odwrotnej strony wozu. Z powodu obrażeń przewieziono chłopca do szpitala św. Józefa. (kl)

Dziecko wylało ukrop. Ciężkiemu poparzeniu uległa trzyletnia Janina Reimanówna w Poznaniu (ul. Warszawska nr. 1). Mała Janinka wyrzuciła naczynie z wrzącą wodą i poparzyła się dotkliwie. Dziecko opatrzyło doraźnie lekarskie pogotowie ratunkowe i pozostawiło je w leczeniu domowym. (kl)

Niebezpieczny upadek ze schodów. Ze schodów w domu przy ul. Poznańskiej nr. 27 a upadł wczoraj wieczorem 33-letni pracownik Wojskowych Zakładów Umundurowania p. Szczepan Redman z Poznania (ul. Jeżycka 62). Nieszczęśliwego, który przy uderzeniu głową o stopień stracił przytomność z powodu złamania czaszki, opatrzyło pogotowie ratunkowe i przewieziono go w stanie bardzo ciężkim do szpitala miejskiego.

Z targu. Dnia 26 b. m. na placu Sapieżńskim płacono:

Za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 2,60—2,80 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 3,00—3,40 zł; 1 kg. twarogu 0,60—0,80 zł; za litr śmietany 1,20—1,40 zł; litr mleka pełnego 20 do 22 groszy; mendl jaj 1,00 do 1,10 zł.

Za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1,50—1,60 zł; słoniny wędzonej 1,80—2,00 zł; wieprzowiny 1,20—1,40 zł; wołowiny 1,40—1,80 zł; cielęciny 1,20—1,80 zł; koziny 1,00—1,20 zł; skopowiny 1,30—1,60 zł; smalcu 2,40—2,60 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 2,50 do 4,00 zł; kaczka 2,50—4,00 zł; gęś 4,00 do 9,00 zł; para gołębi 0,80—1,20 zł; indyk 4,00 do 7,50 zł; perlica 2,50—3,00 zł; królik 0,80 do 1,20 zł; bażant 1,80—2,00 zł.

Za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 6 do 8 groszy; 1 kilogram szpinaku 1,00—1,20 zł; 1 pececz pietruszki 10 gr; 1 kg. cebuli 20 gr; 1 kg. bobu 40—50 gr; 1 kg. kapusty 15—30 gr; 1 kg. brukselki 60—80 gr; 1 kg. rabarberu 0,80—1,20 zł; 1 kg. seleru 40 gr.

Za ryby: 1 kg. szczupaka 2,40—2,60 zł; okonia 1,40—2,00 zł; lina 2,50—2,60 zł; suma 2,80—3,00 zł; leszcza 1,40—2,00 zł; 1 kg. białych ryb 1,00—1,80 zł; 1 kg. sandacza 3,60—4,00 zł; 1 kg. karasia 1,20 do 2,00 zł; 1 kg. karpia 2,30—2,40 zł; za ryby śniecie płacono 40—60 gr mniej; 1 kg. zielonych śledzi 80—90 gr.

Za owoce: 1 kg. owoców suszonych 1,60—2,40 zł; jabłek 0,50—1,20 zł; 1 kg. orzechów włoskich 2,40—3,00 zł; laskowych 2,40—2,80 zł.

Targ słaby. Ceny bez zmian. (hu)

Ukarani bandyci. W dniu 23 października ub. r. Seweryn Jagz i brat jego Władysław, wielokrotnie karani, zwabili pod pozorem sprzedaży worka taniego cukru 20-letniego pomocnika gastronomicznego Kędziore nad Wartę w pobliżu Rataj w Poznaniu. Po usiłowanym uduszeniu swej ofiary, zrabowali 80 zł i zbiegli. Sąd okręgowy w Poznaniu w dniu 23 bm., po przeprowadzonej rozprawie pod przewodnictwem prezesa Sosińskiego, w czasie której oskarżeni nie przyznali się do winy, skazał obu braci na karę po 3 lata więzienia. (S)

Z POZNAŃSKIEGO

BARCIN. (Włoscianki na scenie). Na zakończenie karnawału odegrało Kółko Włosciank w Mokrem wesołą sztukę p. t. „Wesele na Pradniku”. Sztuka odegrana została doskonale.

Złodzieje i włamywacze poznańscy nie próżnują

Bogata kronika policyjna ostatnich 2 dni

Kronika policyjna m. Poznania z soboty i niedzieli notuje ogółem 32 doniesienia o kradzieżach i włamaniach.

W nocy na niedzielę niewykryci złoczyńcy zamierzali dopuścić się włamania do składu jubilerskiego p. Prantego w Poznaniu przy ulicy św. Marcina 56. Włamywacze wybili szybę w oknie piekarni p. Plicha, znajdując się w tym samym domu i tą drogą usiłowali zakraść się do składu jubilerskiego. Zostali prawdopodobnie jednak spłoszeni, gdyż po naruszeniu kilku ciężkich drzwi niepoznani, zabierając z piekarni kilka ciastek. — Przy ulicy Wielkiej 29 dopuszczono się włamania do składu wyrobów tytoniowych p. Franciszka Koszcwskiego. Złodzieje zabrali kilka butelek wina i koniaków oraz cygar, papierosów i tytoniu wartości 586 zł. — Przy ul. Hetmańskiej 27 zakradli się złodzieje do mieszkania p. Edmunda Zielińskiego, wylamując drzwi. Łupem włamywaczy padła odzież męska i bielizna, aparat fotograficzny firmy „Ika”, browning marki „Bajard” i lornetka wojskowa wartości 960 zł.

Na Chwaliszewie 58 dopuszczono się kradzieży z włamaniem w war-

(Z zebrania Kółka Rolniczego). Kółko Rolnicze w Mokrem na ostatnim swem zebraniu uchwaliło definitywnie uruchomić samopomoc leczniczą dla pracowników rolnych, przyczem postanowiono nie włączać się do powiatowej samopomocy leczniczej, lecz urządzić ją przy własnym kółku.

(Nowa placówka). W Mokrem uruchomiony został przez p. Błażejczaka drugi z rzędu skład wymiany zboża na mąkę. — (Stacja kopulacyjna owierów). Sprawdzone zostały do majetności Słoboszewka, jak corocznie ogiery państwowe.

(Z kroniki sądowej). Przed sądem okręgowym w Bydgoszczy toczyła się 20 bm. rozprawa karna przeciwko b. leśniczemu majetności Krotoszyn o zabójstwo śp. Kaz. Waleckiego z Wapienna. W wyniku rozprawy skazany został b. leśniczy Ant. Nowacki na 2 lata więzienia z zaliczeniem aresztu śledczego. Oskarżony zapowiedział apelację.

(Likwidacja Tow. Kolejarzy). Odbyło się ostatnie zebranie Tow. Kolejarzy pod wezw. Św. Barbary, na którym postanowiono zlikwidować dotychczasowe towarzystwo. Podziałem majątku zajmje się specjalnie wybrana komisja likwidacyjna, przyczem sztandar oddany będzie na własność kościoła.

(Zebranie S. M. P.). Walne zebranie S. M. P. odbędzie się w niedzielę, 25 bm. (po Gorzkich Żalach) w salce parafialnej.

(Fiasco „sanacji”). Z inicjatywy p. burm. Piotrowskiego odbyło się onegdaj w lokalu p. Skrzypczaka zebranie organizacyjne Nar. Chrześ. Zjednoczenia Rzemiosła, na które przybyło około 30 osób. Podczas dyskusji oświadczono się przeciwko nowej organizacji, stojąc na stanowisku, że posiadamy tu już dwie organizacje rzemieślnicze, jak Tow. Przemysłowe i Cech ogólnomistrzowski, zaś zakładanie nowych organizacji prowadzi tylko do rozbijania zasłużonych towarzystw. Skutek był ten, że na 30 obecnych zapisało się zaledwie 10.

(Blizniemu na pomoc). Z uwagi na powiększający się kryzys oraz ze względu na coraz większą niedolę miejscowych bezrobotnych postanowiły panie z Samopomocy Żeńskiej dożywić na koszt własny dzieci, istotnie tego wymagające. W opiece pań z Samopomocy Żeńskiej znajduje się dotąd 13 dzieci oraz dwie wdowy. Jest to przykład godny naśladowania.

(Z rady miejskiej). Już od pewnego czasu czyni zarząd miejski dużo starań o przyłączenie do miasta Barcina wsi okolicznych: Wołcie, Krotoszyna i Wapienna. W tym celu odbyło się specjalne posiedzenie rady miejskiej, na którym przyjęto jednogłośnie projekt zarządu miejskiego. Oby projekt ten istotnie zrealizowano.

(Życzenie pod adresem zarządu miejskiego). Tak kupiectwo, jak i rzemieślnicy wyrażają życzenie, by zarząd miejski roboty względnie dostawy miejskie rozdzielał proporcjonalnie na wszystkich kupców wzgl. rzemieślników.

(Wypadki). Przy pracach leśnych w maj. Krotoszynie uległ wypadkowi złamanie nogi robotnik Winc. Mikołajczak. Wskutek spłoszenia się koni uległ lekkim zewnętrznym obrażeniom rolnik Nowicki z Mierucina.

BUK. (Z walnych zebrania). W sali domu parafjalnego odbył się zjazd zarządu Kat. Tow. Rob. Polskich okr. nowotomskiego, na który zjechały się zarządy z

sztaście szewskim p. Antoniego Gołębnika, któremu skradziono pierzyne, poduszkę, 5 koszul, 10 par obuwia i łańcuszek złoty od zegarka wartości 500 zł. — Również w nocy na niedzielę dopuszczono się włamania do szkoły powszechnej przy ulicy Harcerskiej 3 na Głównej. Złodzieje otworzyli drzwi do dwóch klas, porozrywali szafy i stoły, porozrzucając papiery i podarli dwa dzienniki szkolne, nie zabierając nic. — Ze składu haftów ręcznych p. Józefy Gruszczynskiej przy ulicy Towarowej 21a skradziono hafty, jedwabie i różne plótna, wartości przeszło 1.000,— zł.

Stróż Tow. Strzeżenia domów „Potow” Franciszek Sommer z Poznania (ul. Żydowska 28), doniósł, że w nocy na poniedziałek około godz. 3 dopuszczono się włamania w księgarni ewangelickiej „Kosmos” przy ulicy Zwierzynieckiej 6. Włamywacze rozbili 6 szuflad, poszukując najwidoczniej pieniędzy. — Przy ulicy Spokojnej 21 skradziono ze strychu bieliznę damską i męską, oraz pościel wartości 1.000,— zł. Podczas nadawania pieniędzy na poczcie skradziono p. Bolesławowi Kandule (W. Garbary 55) 500,— zł. (kl)

następujących miejscowości: Zbąszynia, Nowego Tomysła, Grodówka, Lwówka, Buku, Granowa, Dusznik, Sędzin, Nieporusza i Micharzewa. Po mszy św. rozpoczęły się obrady, które zgaił ks. prob. Kulizak, oddając przewodnictwo zjazdu w ręce gen. sekr. Związku ks. dyr. Michałowicza z Poznania. Referat n. t. pracy organizacyjnej wygłosił prezes okręgowy p. Szulce z Zbąszynia. Ze sprawozdań wynika, że okręg, jak i poszczególne Tow. rozwijają się nadzwyczaj pomyślnie. Zarząd pozostał ten sam. Na zjeździe uchwalono urządzić w bież. roku „Dzień Robotnika Katolickiego”, który odbędzie się 10 maja w Nowym Tomysłu.

Na walnym zebraniu cechu rzeźniczego wybrano nowy zarząd, w skład którego weszli pp.: B. Morkowski — st. cechu, C. Braniewicz — podst., Fr. Stróżyk — sekr., S. Majewicz — zast., F. Tulisza — skarb., P. Morzyński, S. Słupiński, F. Kubicki i Pfeiffer z Daków Mokrych — ławnicy.

(Rezultat zabawy.) Czysty zysk z „Podkoziółka” Pań św. Winc. à Paulo w sumie 226,30 przeznaczony został na potrzeby dla ubogich.

GNIEZNO. (Wyjaśnienie.) W wiadomości z Gniezna, o powołaniu do życia Towarzystwa Muzycznego, zaszła pomyłka o tyle, że nie p. Barczyński jest dyrygentem chóru archikatedralnego — tylko ks. Stanisław Toczyński.

GOSTYŃ. (Skutki wichru.) Szalejący nad Gostyniem i okolicą wicher wyrządził duże szkody. W pobliskim Podrzeczu wichura zerwała dach ze stodoły gospodarza Łagódki i rzuciła na dom mieszkalny, który uszkodziła.

(Z rady miejskiej.) Ostatnie posiedzenie rady miejskiej poświęcone było sprawom budżetowym. Budżet jest znacznie mniejszy, niż w roku ub. i wynosi sumę 169 707,10 zł. Obrady nad budżetem miały przebieg spokojny i obfitowały w rzeczową, bardzożywioną dyskusję.

(Z karty załobnej.) 21 bm. zmarł śp. Jan Winkler, emer. kierownik szkoły powszechnej w Gostyniu. W Zmarłym tracił miasto człowieka o wyjątkowych zaletach duszy i serca, które zjednały mu miłość i szacunek u tych wszystkich którzy go znali.

(Wypadek przy rutowaniu drzewa.) Gospodarz Józef Konieczny z Goli, pow. Gostyń, wraz z synem i córką zajęci byli rutowaniem drzewa. Wskutek nieostrożności zostali wszyscy trzej przynięceni upadającym drzewem. Stan zdrowia ojca i syna nie jest groźny, natomiast córkę Antoninę odstawiono w stanie nieprzytomnym do szpitala w Gostyniu.

KOSTRZYŃ. (Rozgrywka). W niedzielę, 18 bm. rozegrało Stow. Młodzieży Polskiej w Kostrzynie w sali p. Okarmy mecz ping-pongowy ze Stow. Młodzieży Polskiej w Swarzędzu. Po emocjonującej walce wygrało Stow. Młodz. Polskiej (Kostrzyn) z wynikiem 5:0.

LESZNO. (Z posiedzenia rady miejskiej.) Czwartkowe posiedzenie rady miejskiej trwało 4 godziny. Po zagajeniu i poświęceniu nowej konstytucji kilku słów, wprowadził p. burm. Kowalski w urzędowanie 2 nowych członków rady pp. dr. Wyrzykowskiego i Skorackiego, poczem sprawozdanie z dokonanych rewizyj w poszczególnych przedsiębiorstwach miejskich składała główna komisja rewizyjna, wykazując pewne uchybienia. — Sprawozdawca komisji rewizyjnej w Zakładach Światła, Siły i Wodociągów p. radny Misiak wskazał na niecelowy wydatek 475 zł wyasygnowany na propagandę czasopism „Strzelec”, „Piłsudczyca” i „Zw. Rezerwistów w Poznaniu. Zarzut ten odparła większość sanacyjna (B. B. Lokaterzy i Ch. D.) dowodząc konieczności wydatku na cele wychowania obywatelskiego. Po załatwieniu szeregu mniej ważnych spraw przystąpiono do załatwienia nagłego wniosku magistratu w sprawie przyjęcia nakazanego przez województwo drugiego lekarza weterynarii do rzeźni z powodu rzekomego obciążenia pracą p. dr. Radomyskiego. Wobec tego że województwo, zawiadomione o braku funduszy na ten cel, podtrzymało swe żądanie, magistrat zmuszony był postawić wniosek do rady miejskiej o uchwalenie uposażenia dla nowego lekarza. Rada miejska po dłuższych wywodach, że dyr. Radomyski nie jest zbyt przeciętną pracą odrzuciła na znak protestu wniosek magistratu.

— * MOGILNO. (Kradzież). Rolnikowi Mankemu w Radłowie skradziono 30 kur, 8 kaczek i 5 gęsi. — Ciesli Luczkiewiczowi w Nierucinie skradziono rower męski, wartości 150 zł.

(Spłoszone konie). Rolnikowi Nowickiemu z Nierucina spłoszyły się konie, uderzając powózką o przydrożne drzewo, wskutek czego właściciel wpadł do rowu, odnosząc poważne obrażenia cielesne. Uprząż i powózka uległy zupełnemu zniszczeniu.

MUROWANA GOŚLINA. (Uroczystość papieska.) Staraniem Ligi Katolickiej odbyła się tutaj akademія papieska. Słowo wstępne wygłosił prezes Ligi p. Chałaszkiewicz a referat p. Ligocki. Dalejszy program wypełniły występy chóru kościelnego, piękne deklamacje solowe i chóralne oraz żywy obraz p. t. „Śmierć św. Piotra”. Pieśnią „My chcemy Boga” zakończono podniosłą uroczystość, która skupiła całą parafję w pokornym hołdzie w 12 rocznicę pontyfikatu Ojca św. Piusa XI.

MIOŚLAW. (Uroczyste powitanie nowego proboszcza.) W sobotę, 17. b. m., w Miłosławiu odbyło się uroczyste powitanie nowego proboszcza ks. Łagody. Miasto pięknie udekorowano, wystawiono kilka bram triumfalnych. Na dworcu witali ks. prob. Łagoda p. burmistrz, korporacje miejskie i kolejowe. Na Rynku nastąpiło powitanie przez dozór kościelny, towarzyszący całą parafję. W imieniu rady paraf. przemówił p. Walczak, a w imieniu robotników p. Grzeszkowiak. Wśród brzdą dzwonów i pieśni „Kto się w opiece” udano się do kościoła, gdzie powitał duszpasterza przedstawiciel dozoru kościelnego, dyr. Nowakowski, z ramienia nauczycielstwa rektor Grynia, a patronatu W. Kościelski. Przy bramie kościelnej przemówił do nowego rzadcy parafji ks. wik. Müller. W odpowiedzi na te serdeczne powitania ks. prał. Łagoda podziękował gorąco zebraniemu i udzielił parafji błogosławieństwa. Uroczystość zakończono odśpiewaniem „Boże, coś Polskę”.

NOWY TOMYŚL. (Tow. Powst. i Wojaków). Tow. Powst. i Wojaków odbyło przy bardzo licznych udziałach członków walne zebranie. Po sprawozdaniach uchwalono ustępującemu zarządowi absolutorjum. Wybór nowego zarządu odbędzie się na nadzwyczajnym walnym zebraniu.

(40-lecie kapłaństwa). Ks. prob. Echaust w Wytomyślu, pow. Nowy Tomyśl, obchodził jubileusz 40-lecia kapłaństwa. Jubilat jest najstarszym kapłanem powiatu nowotomyskiego i odebrał święcenia kapłańskie 24 lutego 1894 r. z rąk śp. ks. arcybiskupa Stabłewskiego. Czciogodnemu Jubilatowi, który poza parafją zajmuje się ruchem społecznym, pracując w miejscowych S. M. P. i w Kółku Rolniczym, ad multos annos.

(Powiatowa Rada Zw. Straży Pożarnej). Odbyło się tu zebranie konstytucyjne Pow. Rady Zw. Straży Pożarnej. Prezesem Rady został p. dr. Cichowski. Do zarządu weszli pp.: wiceburm. Wydra — prezes burm. m. Buku Holland — I wiceprezes, Stan. Paszek z Grodziska — II wiceprezes, Bykowski — sekretarz, Polak St. — skarbnik. Delegatem na zjazd wybrano p. burm. Hollanda z Buku.

(Ujęcie złodziei). Policja ujęła szajkę złodziejską, która niepokoili pobliski Wytomyśl i okolice Członków szajki Babelka Leona z Władysławowa i Łukaszyka Ant. z Bukowca, mających za sobą szereg przeszłości kryminalną, osadzono w więzieniu sądowym.

(Kazirodztwo). Niejaki Fiege, Niemiec z Glinna, dokonał na swej dorosłej ułomnej córce zbrodni kazirodztwa. Ofiarę poddano pod opiekę lekarską. Nieprzytomny ojciec osadzono w więzieniu sądowym.

OBÓRNIKI. (Z życia P. Cz. K.) Dorożecze walne zebranie Polskiego Czerwonego Krzyża odbyło się 20. b. m. pod przewodnictwem p. A. Piwarskiego. Po odczytaniu protokołu z ostatniego walnego zebrania nastąpiły sprawozdania zarządu, wykazując wysoki poziom i doskonały rozwój oddziału, jakoteż celową pracę w kółkach młodzieży P. C. K. Oddział liczy 191 członków i posiada drużynę ratowniczą w

pełnym ekwipunku, składającą się z 20 ratowników. Liczba kół młodzieży P. C. K. w powiecie wynosi 20. Majątek oddziału przekracza sumę 2.300 zł. Na wniosek komisji rewizyjnej udzielono zarządowi jednogłośnie absolutorjum, poczem przystąpiono do wyboru zarządu. Skład zarządu pozostał niezmieniony, który tworzą pp.: starosta powiatowy p. Jan Kozłowski — prezes, Józef Karasiewicz — sekret., Aleks. Skrzetuski — skarbnik, oraz Kaźmierska, Hołżanka i Łukanowski — komisja rewizyjna.

Dodatkowo powołano lekarza pow. p. dr. Rucińskiego.

Budżet na rok 1934 uchwalono z zastrzeżeniem w wysokości zł 1.570 i postanowiono wyasygnować z czystego zysku tegoż rocznego balu, który wyniósł 1.458 zł, na rzecz bezrobotnych 200 zł. Na popieranie polskich szkół zagranicą 100 zł oraz na rzecz miejscowego „Caritasu” zł 100.

(Uroczystość papieska.) Z okazji 12 rocznicy pontyfikatu Jego Świątobliwości Papieża Piusa XI, urządzone w ub. niedzielę uroczystą akademię, którą zapoczątkowano śpiewem chóru kościelnego „Św. Cecylii”. Słowo wstępne wygłosił ks. prob. Szymański, wnosząc okrzyk na cześć Jego Świątobliwości papieża Piusa XI, poczem nastąpiły deklamacje. Referat n. t. „Ojciec Św. jako przyjaciel Polaków” wygłosił ks. wik. Michalak. Pieśnią „Boże, coś Polskę” zakończono uroczystość.

(Z Rady Powiatowej.) Posiedzenie Rady Powiatowej odbyło się 24. b. m. w sali posiedzeń Wydziału Powiatowego. Porządek obrad obejmował sprawę włączenia niektórych gmin pow. obornickiego do powiatów czarnkowskiego, szamotulskiego, gnieźnieńskiego oraz włączenia do powiatu obornickiego z powiatu poznańskiego gminy wiejskiej Pamiętkowo oraz obszarów dworskich: Pamiętkowo, Żydowo i Rostorowo, dalej sprawę nowego podziału administracyjnego pow. obornickiego na gminy wiejskie, wybór nowych członków do Rady Komunalnej Kasy Oszczędności oraz wybór rozjemców i zastępców w niektórych okręgach rozjemczych w powiecie, jakoteż wiele innych spraw.

(Z rady miejskiej.) Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej 21. b. m. burmistrz p. Kuehn przyjął ślubowanie dwóch radnych pp. Tad. Mańkowskiego (Kl. Narod.) i Br. Kozaka (sanacja), którzy weszli w miejsce radnych wybranych na ławników. W dalszym ciągu podano do wiadomości protokoły komisji rewizyjnej z odbytych rewizji Kasy miejskiej. W skład komisji finansowo-budżetowej wybrano pp.: Ulatowskiego, Tabata, Grósego, Pinarskiego i Leciejewskiego.

— * **OSTRÓW.** (Z ruchu spółdzielczego.) 20. b. m. odbyło się walne zebranie ostrowskiej Spółdzielni Kredytowej Kasy Pożyczkowej pod przewodnictwem prezesa rady nadzorczej p. apt. Mierzejewskiego. Działalność Spółdzielni omówił p. dyr. Skrzetuski. Obrót za rok 1933 wyniósł przeszło 14 milionów, depozyty blisko 626 tys., udziały 105.199,56 zł przy 2.835 członkach. Zysku wykazano 6.541,85 zł. Uchwalono 3 proc. dywidendy, 500 na cele dobroczynne, a pozostałość przelano na fundusz del credere. Ustupających członków rady nadzorczej wybrano ponownie.

(Nowy zarząd Tow. Właśc. Domów.) W skład zarządu Tow. Właśc. Domów wchodzi pp.: Wiśniowski Błażej — prezes, Wentzel Wł. — wicepr., Szubert St. — sekret., Ograbek F. — zast., Nędzewicz F. — skarbnik, Wagner J. — syndyk, Kaczmarek J., Nader Wł., Janiszewski St. — ławnicy. Komisję rewizyjną tworzą pp.: Kubicki, Splitt i Idzior.

(Pożegnanie prezesa sądu.) Z powodu przejścia dotychczasowego prezesa sądu okręgowego p. Leona Plejewskiego na równorzędne stanowisko do Bydgoszczy, odbyło się tu w sali sądu okręgowego oficjalne pożegnanie, na którym przemówienia wygłosili pp.: wicepr. Wojtyński, naczelnik sądu grodzkiego Napierała, adw. Kwiatkowski, rejent Kędziński, prok. Prauziński i st. sekret. Migaj. Uroczystość zakończono bankietem w hotelu Polonia.

(Mąż postrzelił żonę.) W Rososzycy niejaki Fr. Łęcki w czasie kłótni małżeńskiej postrzelił w głowę swą żonę Marjanę. Raną przewieziono do szpitala.

— * **PLESZEW.** (Walne zebranie Zw. Obr. Kresów Zachodnich.) W niedzielę 25. b. m. o godz. 17.00 odbyło się w salce Hotelu „Wiktoria” walne zebranie miejscowego Koła Obrony Kresów Zachodnich. Referat na temat „Hitlerowscy Niemcy a Polska”, wygłosił p. prof. Borek. Obecność wszystkich członków konieczna.

(Teatr Wielkopolski.) Zespół Teatru Wielkopolskiego wystawił 20. b. m. na scenie Bursy Bractwa Kurkowego piękną operetkę w 3 aktach „Kryśka leśniczanka”. Doskonale wywiązała się z swego zadania orkiestra pod batutą b. dyr. opery poznań. p. Wojciechowskiego. Z zespołu aktorskiego najczęściej oklasków zbierała Danuta Leska, a obok niej święcili triumfy dyr. Brzeski, Cichocki, Sandecki i inni. Sala była przepelniona.

— * **WRZEŚNIA.** (Nowy zarząd „Sokoła” miejskiego.) W skład nowego zarządu „Sokoła” wchodzi pp.: Wł. Kaliszewski — prezes, T. Biskupski — I wicepr., St. Poprawa — II wicepr., W. Ciesielski — sekret., St. Lipiński — zast. sekret., Cz. Śliwiński — skarbnik, Haller — naczk., W. Janicki — I zast. naczk., M. Kaliszewski — II zast., Milczyński, Siudziński, Urbański i Komosiński — radni.

(Z Tow. Kat. Koła Pań.) Katolickie Koło Pań urządziło swe walne zebranie. Jak wynika ze sprawozdań, Tow. rozwija

Krwawe zajścia przedwyborcze w Grudziądzu przed sądem

Grudziądz, 26 lutego.

Jak wiadomo, 23 listopada ub. r. napadnięto przed wyborami do rady miejskiej kilku Niemców, z których dwóch, kowal Adolf Krumm i właściciel składu Ervka Rieboldt, zmarło wskutek odniesionych ran. W związku z tym napadem władze sądowe aresztowały 13 osobników, którym prokuratura sądu okręgowego wyłożyła oskarżenie z art. 240 k. k.

Rozprawa sądowa wyznaczona została na 26—28 b. m. i rozpoczęła się w dniu dzisiejszym. Na ławie oskarżonych zasiadli: Tadrzyk Tadeusz (lat 33), Kowalski Roman (l. 26), Kosowski Stanisław i brat jego Eugeniusz (lat 25 i 19), Szyński Julian (l. 36), Kossak Czesław (l. 31), wszyscy urodzeni na terenie b. Kongresówki oraz Sosiak Jan, urodzony w Stanisławowie i Lisowski Julian (l. 26), Kutnik Maksym (l. 34), Słupski Ignacy (l. 37), Pokorowski Bronisław (l. 30), Poćwiardowski Fr. (l. 29), rodowici Pomorzanie. Oskarżony Słupski jest ojcem 6-ciorga drobnych dzieci.

Według aktu oskarżenia weszło krytycznego dnia około godz. 22 kilkadziesiąt osób do niemieckiego lokalu „Łoży” przy ul. Wybickiego, gdzie odbywało się zebranie niemieckie. Gdy pewna część osób w pokoju bufetowym zaintonowała „Pierwszą Brygadę”, przodownik P. P. Borowski, w obawie, ażeby nie doszło do starć, wezwał obecnych w lokalu Niemców, ażeby pozamykali drzwi, czego jednak nie uczyniono.

Wskutek uderzenia szpicrutą jed-

nego z przybyłych, powstała w lokalu bójka. Następnie, po nadejściu posilku policyjnego, zebranie zostało rozwiązane, a Niemcy wyprowadzeni partjami z lokalu pod osłoną policji. W lokalu „Łoży” wybito szyby.

Podczas odprowadzenia do domu jednej z grup Niemców doszło na ul. Sienkiewicza do bójki z pewną grupą ludzi, nadechodzącą z przeciwnej strony. Część Niemców, ścigana przez kilku osobników, rozbiegła się w różnych kierunkach. Na ulicy Mickiewicza poranieni zostali ciężko wyżej wymienieni Krumm i Rieboldt. Pierwszy zmarł tej samej nocy, a Rieboldt w 4 dni później.

Przechodząc do wyników śledztwa, oskarżenie stwierdza, że badani przez policję bracia Kossowcy i Kowalski, przyznali się w zupełności do winy, obciążając współoskarżonych, że ci bili nożami, sztacetami, wzgl. kamieniami. Kosowski Eugeniusz przyznał się ponadto, że po zajściu pokazywał kolegę swoim noż, którym uderzył Niemca, zaś Kossowski Stanisław chwalił się, że jednego Niemca uderzył dłotem w plecy i t. d.

Wobec sędziego śledczego niektórzy oskarżeni wyparli się jednak wszelkiej winy wzgl. zmienili swe pierwsze zeznanie. Tym zeznaniem prokurator jednak nie daje wiary, albowiem, jak odnośni funkcjonariusze policji stwierdzili, oskarżeni zeznawali bez jakiegokolwiek nacisku i przymusu.

Rozprawa budzi wielkie zainteresowanie wśród szerokich kół społeczeństwa.

Dwukrotny napad na mieszkanie w Puszczykowie

Puszczykowo, 26 lutego.

Noc wtorkowo-zapustna przyniosła Puszczykowiec niespodziewaną sensację w postaci napadu bandyckiego na mieszkanie p. Walentego Wysockiego.

Ze względu na dobro podjętego śledztwa wiadomość tę podać możemy dopiero dziś.

Krytycznego dnia na krótko przed godziną 23 zapukał ktoś do okna mieszkania p. Wysockiego. Ten sądząc, iż to jakiś znajomy, zamierzał wyjść przed dom i w tym właśnie momencie padło w kierunku drzwi 5 strzałów rewolwerowych. Na szczęście kule chybiły celu i ugodziły w ściany domu, sprawy zaś napadu zbiegli niepoznani w kierunku lasu. Przerażony p. Wysocki zdołał zauważyć tylko sylwetki uciekających osobników.

W pół godziny po wspomnianem zajściu, ci sami osobnicy rozpoczęli ponownie strzelanie w kierunku mieszkania p. Wysockiego. Padło około 15 strzałów, skierowanych w drzwi i okna domu. Jeden z nich ugodził w ramię synka p. Wysockiego, 3-letniego

Zbigniewa, który słysząc kanonadę uniósł się z posłania. Rana chłopca nie budzi obaw.

Wczesnym rankiem wezwano na miejsce napadu komisję sądowo-śledczą w osobach sędziego śledczego przy sądzie okręgowym p. Trynkowskiego, kom. policji na pow. poznański p. nadkom. Bączkowskiego i znawcę sądowego w dziedzinie rusznikarskiej mistrza puszkarskiego p. Tadeusza Jaruzewskiego.

W wyniku przeprowadzonego śledztwa osadzono w areszcie niej. Antoniego Grodzkiego i cieślę Jakóba Kubackiego z Puszczykowa oraz elektromontera Rybarczyka z Puszczykówka. Szczegółów śledztwa ze względu na niewyjaśnienie dotąd wielu szczegółów (jak np. powody napadu), chwילו wo nie ujawniamy. Napad wywołał w Puszczykowie i okolicy niesłychane wrazenie i liczne komentarze, wśród których przeważają sądy, iż bandyci dokonali napadu z zemsty osobistej. Dalsze szczegóły podamy po ukończeniu śledztwa.

Na ciemnych ulicach grasują nożowcy

W nocy na niedzielę w Poznaniu, przy zbiegu ulic Szamarzewskiego i Staszica został poraniony brutalnie przez trzech osobników 32-letni Leon Gdok z Żabikowa. Gdy pod razami podejrzanych typów p. Gdok upadł na ziemię, nieludzy napastnicy zniechali się nad nim w dalszym ciągu, kopiąc go brutalnie po twarzy. Na ratunek przybyło lekarskie pogotowie ratunkowe.

Cała twarz przedstawiała jedną wielką krwawiącą ranę, a kość nosowa była złamana. W stanie ciężkim przewieziono go do szpitala miejskiego. Na miejsce wypadku przybyła policja, która zdołała przytrzymać jednego z brutalnych napastników, który

Gdokowi zadał kilka cięć nożem, 25-letniego Walentego Kaczmarska (ul. Piotra Wawrzyniaka 20), którego osadzono w areszcie.

W niedzielę wieczorem, na Błoniach Wildeckich trzech nieznanych osobników poraniło w pobliżu Stajonu Miejskiego niebezpiecznie nożami Michała Błażejczaka z Poznania (Górna Wilda 177). Poranionego przeniesiono do apteki na Górnej Wildzie 3 dokąd przybyło Pogotowie Lekarskie (tel. 55-55) i po nałożeniu opatrunków przewieziono w stanie nieprzytomnym do szpitala miejskiego. Ofiara brutalnej rozprawy nożowej ma kilka głębokich ran na głowie i głęboką ranę w plecach w okolicy nerek. (kl.)

się bardzo dobrze. Zarząd pozostał ten sam. Przy Tow. założono „Tow. Kultury i Sztuki”.

— * **WITKOWO.** (Zebranie chóru.) 20 lutego odbyło się roczne walne zebranie chóru. Jak wynika ze sprawozdań, praca rozwijała się bardzo pomyślnie. Tow. liczy obecnie 74 członków. Zarząd chóru przedstawia się następująco pp.: Wacł. Konieczny — prezes, Fr. Świerkowski — zast. przew., Teodor Stelmaszyk — dyrygent, Feliks Błaszyński — sekretarz, Fr. Mielczusna — zast. sekret., Walerjan Wandel — skarbnik, Halina Gabryelewiczówna — biblij., Zofia Liberowska, Anie-

Niemiec do Polski, chcieli przemycić różne artykuły konfekcyjne. Należy zaznaczyć, że wszyscy oskarżeni są Żydami.

— (Z życia S. M. P.) 4 marca o godz. 7 wieczorem w sali strzelnicy Stow. Młodzieży Polskiej wystawia dramat religijny p. t. „Pilat”. Sądzić należy, że obywatelstwo poprzez Stow. Młodzieży Polskiej.

— (Walne zebranie Kat. Tow. Robotników Polskich.) Ostatnio odbyło się walne zebranie Kat. Tow. Robotników Polskich, któremu przewodniczył prezes p. Nowak Marcin. Sprawozdania wykazały, że Tow. rozwija się pomyślnie a kasa samopomocy wypłaciła w 10 wypadkach śmierci członków po 90 zł rodzinie zmarłego członka. Po udzieleniu zarządowi absolutorjum przewodnictwo objął ks. dziekan Plotka, który omówił w swoim referacie sprawę robotnika katolickiego i jego położenie. poczem podziękował zarządowi i wszystkim członkom za współpracę oraz życzył nadal pomyślności towarzystwu. Do zarządu weszli pp.: Nowak Marcin — prezes, Próchniewski Jan — sekretarz, Klórek Marcin — skarbnik, Winke Kaz. — biblij., Rau Ludwik — skarbnik.

Zagadkowa śmierć

Wągrowiec, 26 lutego.

W tych dniach znaleziono w Morakowie, pow. wągrowiecki, zwłoki 13-letniego Antoniego Jelińskiego, wiszące na pasku w stajni. Początkowo przypuszczano, że jest to samobójstwo. Jednakże orzeczenie komisji sądownolekarskiej stwierdza, że przyczyna śmierci nie została ustalona. Są poszlaki, że chłopiec został najpierw uduszony, o czym świadczą znaki palców na szyi, a później powieszony.

Należy zaznaczyć, że zmarły chłopiec miał w wiosce jak najlepszą opinię, podobnie, jak jego rodzice.

Zjazd okręgowy sokolstwa w Ostrowie

Ostrów, 25 lutego.

Odbył się tutaj dzisiaj zjazd okręgowy delegatów sokolstwa z okręgu ostrowskiego. W zjeździe wzięło udział zgórą 100 delegatów. Kilkogodzinne owocne obrady pod przewodnictwem pp. Strońskiego i Dobroczyńskiej z Poznania zakończyły się przyjęciem szeregu doniosłych uchwał.

Szczegółowe sprawozdanie zamieścimy w najbliższym numerze „Życia Sokolego”.

Deską zabił włóczęgę

21 czerwca ub. r. do wsi w pow. średzkim przybyła, szukając z powodu zapadającego mroku noclegu, para włóczęgów: Feliks Sowiński, z zawodu rzeźnik, i Marta Witkowska. Sowiński skierował ich do zagrody gospodyni Dębińskiej. Na podwórzu zagrody pies ugryzł w nogę Witkowską.

Nazajutrz Sowiński domagał się podniesionym głosem bandażu i pożywienia. Doszło do bójki, w której udział brały Witkowska, Dębińska Jadwiga, Sowiński i Jeziński Zygmunt, parobek i podobno amant nieżyjącej z mężem Dębińskiej. W trakcie bójki Jeziński uderzył Sowińskiego deską w głowę. Uderzony upadł a później w Witkowską oddał się. W czasie następnego noclegu z 22 na 23 czerwca w Sterczanowie utracił przytomność w zagrodzie niejakiego Kierzka i zmarł opatrzoną olejami św.

Powodem śmierci było pęknięcie czaszki. Sprawa ta znalazła się na wokandyzie sądu okręgowego w Poznaniu w dniu 26 b. m. Po przesłuchaniu licznych świadków sąd skazał Zygmunta Jezińskiego za spowodowanie ciężkiego urazu cieleśnego na karę dwu i pół lat więzienia, zaliczając mu na poczet kary 8-miesięczny areszt tymczasowy. Oskarżał prok. Rzepecki. Bronił z urzędu adw. Dziembowski. (S.)

Napad na policjanta

W niedzielę późnym wieczorem posterunkowy Stanisław Wawrzyniak z komisariatu V. w Poznaniu, usiłował rozproszyc awanturujących się na Chwaliszewie osobników. Podczas tej interwencji jeden z nich uderzył posterunkowego butelką w czoło i zadał mu wielką ranę szerokości 2 palcy. W związku z wspomnianą napaścią osadzono w areszcie policyjnym 31-letniego Wiktora Bakosia (ul. Główna 44), Marjana i Kazimierza Lisieckich, (ul. Główna 47, wzgl. 41), 21-letniego Bogdana Witkowskiego (Wodna 24) i 20-letniego Bernarda Wilińskiego (ul. Jeżycka 4). (kl.)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pamiłki Serca Jezusowego: Thielowa z podziękowaniem za otrzymane listki z prośbą o dalsze, 2 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 411,90 zł.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

CZY TO POLSKA POEZJA?

Krytyka literacka naszych czasów jest bardzo liberalna. Ileż to ciekawych sięgnięć do rodowodu utworu, kto zaczął go tworzyć i dlaczego tak swoistą odznacza się wyobraźnią, krytycy postępowi nazywają takie „podejścia” (modny wyraz!) metodą paszportową. W poezji — powiadają — nie o to chodzi, kto pisze, lecz co pisze, właściwie — jak pisze. Rzecz przeto ściąga się do zagadnienia formy i talentu. Ponieważ „talent” jest tajemnicą natury i dostęp do duszy poety jest zamknięty, pozostaje właściwie do użycia metoda literalna, formalistyczna. Bo i słowo, skoro treść jest objęta, nie ma wagi. Słowo jest dzisiaj tylko „wydźwiękiem”. Stąd „dadaizm”.

Bez długich wywodów stwierdzić można, że gdy twórczość poetycka dochodzi do „dadaizmu” to mamy do czynienia z faktem, że poeci nie mają nic do powiedzenia. Okres taki jest dołą upadku literatury. Przyczyny tego upadku tkwią głęboko w przemianach społecznych i umysłowych, sięgających początkiem schyłku XIX wieku. Nie trzeba ich szukać w wojnie. W głębokościach jednak tych zjawisk leży fakt, o którym dla przyzwoitości (a nieraz nawet dla racji stanu!) się nie mówi, wtargnięcia psychiki semickiej do duszy cywilizacji zachodniej.

W literaturze polskiej psychika ta dokonała wielkich spustoszeń. Nie mówię w tej chwili o powieści i teatrze, z których Żydzi zrobili w całym świecie aryjskiej cywilizacji osobny przemysł, niemal fabryczny, narówni z przemysłem filmowym; nie mówię o krytyce, którą ujęli w ręce w celach dozoru literackiego i osłony gazowej nad terenami życia umysłowego. W Polsce nawet poezja liryczna korzysta z tej osłony. Liryka żydowskich poetów odbywa się na rachunek poezji polskiej. Czyby kto przed stu laty mógł o tem pomyśleć, że Żydzi będą u nas pracowali nad wytwarzaniem świadomości narodowej?

W ostatnich czasach przypatrzyłem się bliżej paru poetom żydowskim, pisującym po polsku, przede wszystkim p. Julianowi Tuwimowi. Poetę tego podręcznika dzieł najnowszej literatury stawiają na czele twórczości polskiej, dają oblicze jakoby naszej obecnej poezji. Był Kochanowski, Mickiewicz, Wyspiański, Kasprówic, teraz jest Tuwim. Trzeba to dziedzictwo sobie uprzytomnić, aby zrozumieć potrzebę zajrzenia w duszę Tuwima, czy prawowite jest to dziedzictwo. Przeczytałem uważnie ostatni zbiór jego liryk p. t. „Biblia cygańska”. Jakże się przedstawia dusza tego utalentowanego pisarza? W jednym z wierszyków robi takie wyznanie:

Kościół czy kawiarnia,
Republika czy kino, wiec szewców czy
armia,
Naród, gmina, rodzina, uczelnia, czytelnia
Wszystko chaos i zgroza i pustka śmier-
telna.

Tuwim tego wszystkiego nienawidzi. Nic go nie wiąże ze społeczeństwem, z narodem polskim, z jego armją, z jego pracą kulturalną, wszystko go męczy choćby wyrzutem sumienia, że społeczeństwu nie dać nie może z siebie, bo w duszy ma pustkę. W wierszu p. t. „Plajta” wzywa lud do buntu przeciwko tym, którzy dla „wyższych celów” szrapnelami lud atakują:

Wallé i kwita! Prezentuj jelita!
Plajta — klapa — koniec — krach!

Tak zapowiada koniec starego ustroju. Zdawałoby się, że jest bolszewikiem, ale byłoby ujmą dla bolszewizmu tak go oceniać. Bolszewik inteligentny ma, oprócz burzenia, jakąś budowę inną na celu. Tuwim zaś żadnej idei nie ma, żadnego światopoglądu. Dla niego świat jest mniej lub więcej nudnym kabaretem, chce się podbić żywiłom rewolucyjnym i wyspiewuje kuplety o jelitach. Ponieważ krytyka zgodziła się na to, że wszystko pisać wolno, aby słowa miały ładny wydźwięk, więc wzywa do prezentowania jelit. Żadnej nie ponosi odpowiedzialności, a dogadza swej krwiożerczej naturze. Należy do obozu sanacyjnego „współpracy z państwem”, ale to mu nie przeszkadza w wierszu, zwróconym do prostego człowieka, na-

mawiać go, by w razie wezwania do wojny rzucił karabin:

Wiedz, że to bujda, granda zwykła,
Gdy ci wołają: broń na ramię!
Rznij karabinem w bruk ulicy!

Tuwim jest pod podwójną ochroną, jest poetą i Żydem; gdyby kto inny to napisał, poszedłby do więzienia, w tym wypadku nazywa się to „ekspresjonizmem”. Tuwim pisze takie rzeczy z rozpusty, bo mu wolno, a dusza żydowska ląknie krwi i dyszy żądzą niszczenia. Osobiście jest mu wszystko jedno, jaki jest ustrój, jaki jest rząd, on się bawi. Pisze kuplety i „kawaty” dla kabaretów, dużo zarabia, używa życia, jak to widać z jego utworów, aż do przesyty. Sam pisze o sobie w przystępie szczerości:

Nie grzech, lecz obrzydliwość pusta:
Dobrobyt mój i bystra sława,
I dowcip zwiny i Warszawa,
Nie grzech, lecz smutek i znużenie —
Ten bezwstyd szczęścia codziennego.

Na to nam przyszło, abyśmy po wielkich poetach romantycznych i takich nowoczesnych jak Kasprówic lub Wyspiański — wczytywać się musieli w wynurzenia Żyda nihilisty, pozabawionego wszelkich uczuć narodowych i społecznych, nawet poczucia grzechu. I nietylko to. Na to nam przyszło, że krytyka polska równa Tuwima Słowackiemu, a stary „Tygodnik Ilustrowany” jedyny zarzut stawia Akademii Literatury, że nie powołała Tuwima do swego grona.

W ostatnich latach dał się poznać inny poeta żydowski — Roman Brandstaetter. Kształcił się w Krakowie na polonistę, napisał rozprawę „Legion żydowski Mickiewicza”, która stała się powodem gorszących insynuacji, jakoby Mickiewicza za ten legion otrul gen. Zamoyski. Otóż ten Brandstaetter w ciągu kilku lat od r. 1928 wydał kilka zbiorów poezji swoich. W pierwszych z nich podaje się za poetę czarnoskórego. Wyraża miłość dla mowy polskiej, dla Krakowa, dla polskiego obyczaju — jednym słowem Polak szczerzy, po muzie krewny Kochanowskiemu. Kreśląc obrazki z życia wsi polskiej, składa dowody, że wychowywał się gdzieś w Małopolsce w domu pachciarzy, ciągle bowiem w oczach ma krowy, mleczywo i t. p. Talent poetycki mierny, ale nie chodzi o wartość literacką, lecz o polskość jego poezji. Oto w ostatnim tomiku z r. 1933, a więc po pięciu latach, wszystkie utwory są już sjonistyczne. Żegna się z muzą polską. Dziękuję jej za służbę i zapowiada, że będzie odtąd poetą żydowskim. A był już tak głęboko pograżony w życiu polskim, że jeszcze przed rokiem pisał na tematy katolickie, podobno gotował się do przyjęcia katolicyzmu. Skończyło się na bluźnierstwach. Napisał wiersz o Niepokalanem Poczęciu N. M. P., którego nie wypada nawet cytować, w innym wierszu chwalił się stosunkiem miłosnym z Joanną D'Arc. I tu się pokazała złośliwość rasy, nie szczędząca cudzych świętości.

Wkrótce był już sjonistą. Od lipca 1933 ma już nową ojczyznę — Palestynę. „Ojczyzno moja Cedrowa i moje państwo hebrajskie!” Tak śpiewa. Ale można ręczyć, że do Palestyny nie pojedzie i będzie w Polsce niszczyć naszą mowę i naszą wiarę.

Oto dwa typowe wzory duszy żydowskiej, która teraz bez kontroli gospodaruje w naszej sztuce. Bardziej szczegółowa analiza poezji żydowskiej, na którą tu niema miejsca, udowodnia z oczywistością, że jej psychika jest biegunowo różna od polskiej i że zabójcza jest dla niej, jako wzór, pociągający do rozpusty i rozkładu. Krytyka, nie czyniąca różnic, owszem zacierająca je swoją metodą formalistyczną, bez wchodzenia w treść słowa, przyczynia się wcale do niszczenia podstaw polskiej twórczości. Podstawą tą musi być w sztuce człowiek pełny i odpowiedzialny w sumieniu zarówno moralnym, jak intelektualnym.

Instykt samozachowawczy narodów twórczych w świecie kultury zachodniej już drgnął na widok niebezpieczeństwa, grożącego cywilizacji, przystąpiono już do rewizji stosunków. Czas wielki pomyśleć o ratowaniu kultury polskiej.

Zygmunt Wasilewski.
Warszawa.

ŻYCIE KULTURALNE

W NAUKOWYM POZNANIU

Poznańsko-Pomorskie Koło Związku Bibliotekarzy Polskich odbędzie wycieczne zebranie dnia 27 b. m., o godz. 20 m. 15 w Bibliotece Uniwersyteckiej. Na porządku dziennym referat p. mag. J. Baumgarta pod tytułem: „Kilka zasadniczych zagadnień bibliotekarskich”.

Drugi tom „Państwa Bożego”. W bibliotece Pism Ojców Kościoła, wydawanej przez Księgarnię Uniwersytecką Jana Jachowskiego, pod naczelną redakcją profesora dr. Jana Sajdaka, ukazał się drugi tom dzieła św. Augustyna „Państwo Boże” (De civitate Dei). Obejmuje ten tom księgi od VIII do XIV włącznie. Dalsze, do XXII, księgi wraz z indeksami, wejdą do tomu trzeciego, którego wydanie zapowiada Księgarnia jeszcze na rok bieżący. „Państwo Boże” ukazuje się w tłumaczeniu ks. prof. W. Kubickiego, tłumaczeniu bardzo starannym. Przekład zaopatrzonej jest w cenne przypisy, a każdą księgę poprzedza rzeczowe streszczenie również pióra tłumacza. Z uznaniem podkreślić trzeba wysiłek wydawnictwa, które mimo kryzysu nie ustaje w wysiłkach i wydaje coraz nowe tomy cennej biblioteki, nie obniżając poziomu tłumaczeń i opracowań, i dając im zawsze staranną szatę graficzną. (lk)

TEATR

Co grają w Katowicach? Z Katowic piśzą nam (ad): Teatr katowicki gra z powodzeniem Brzozy „Zaloga A”, Hemara „Firma”, „Klub kawalerów” Bałuckiego. Opera krakowska daje Verdiego „Bal maskowy” z p. Ireną Cywińską w roli Amelji. Ryszarda śpiewał p. Szymonowicz, dyrygował prof. Wallek - Walewski.

Tola Korjan w Moskwie. Znana dobrze Poznaniowi z występów w „Różowej Kukulce”, Tola Korjan wyjechała zaproszenie dyrektora „Teatru Kameralnego”, Talowa, do Moskwy. Dała tutaj wieczór recytacyjny, na którym wykonała kilkanaście piosenek polskich, starofrancuskich, angielskich i niemieckich. Na wieczorze byli obecni niemieccy przedstawiciele świata dyplomatycznego, dziennikarskiego artystycznego. Milej pieśniarce zgotowano bardzo serdeczne przyjęcie.

POD ZNAKIEM KOPERNIKA

Toruń, 24 lutego.

W ub. poniedziałek święciła stolica Pomorza 461 rocznicę urodzin wielkiego toruńczyka. Zrana odbyła się w Bazylice św. Jana uroczysta msza św. Dalszemi uroczystościami zajęło się Tow. Naukowe w Toruniu, które corocznie w dniu urodzin Kopernika odbywa doroczne walne oraz uroczyste publiczne posiedzenie.

W sali Książnicy im. Kopernika zgromadzili się na walne zebranie członkowie Tow. Naukowego pod przewodnictwem zasłużonego, długoletniego prezesa ks. prał. Mańkowskiego. Na marszałka zebrania powołano p. prof. Kulwiecia, a do pióra — dyrektora Książnicy, p. Mocarskiego. Działalność Towarzystwa w r. 1933, jak wynika ze złożonych sprawozdań, stała pod znakiem 700-lecia Torunia. Z tej okazji wyszedł tom roczników, obejmujący pierwszą część pracy Stanisława Walęgi, pod tytułem: „Dzieje polityczne Torunia u schyłku Rzeczypospolitej” oraz obszerny tom: „Zapisków”, zawierający: prace ks. prałata Mańkowskiego, o biskupie Janie Clarem i arcybiskupie Stodewescherze, prace St. Dąbrowskiego o portalach, bramach i sieniach toruńskich w 17 stuleciu — wreszcie pracę Mikulskiego: „Pieśń ludowa o Toruniu”. Pękatemu tomowi „Zapisków” dodają świetności udane ilustracje.

Towarzystwo Naukowe uczestniczyło w wystawie książki polskiej Międzynarodowego Zjazdu Historyków w Warszawie. Dostarczyło również eksponatów na wystawę „Toruń współczesny”. Sumptem Towarzystwa wysłano jednego młodego historyka do Królewca, celem prowadzenia badań naukowych. Towarzystwo odbyło w ub. roku sprawozdawczym trzy posiedzenia zarządu, 2 walne zebrania, 1 posiedzenie wydziału historyczno-archeologicznego i 2 zebrania wydziału teologicznego. Na zebraniach wydziałów wygłoszono kilka źródłowych referatów. Również działalność finansowa Towarzystwa zamyka się dodatkiem saldum. Dochody wynosiły bowiem w r. 1933 według ksiąg 15.502,45 zł, — rozchody 12.779,87 zł — wobec czego przeniesiono na nowy rok rachunkowy kwotę 2.422,58 zł.

Zarząd Towarzystwa otrzymał od walnego zgromadzenia absolutorjum;

MUZYKA

Festiwal Śpiewaczy w Czechach. Donoszą nam z Pragi: Czechosłowacka Gmina Śpiewacza, organizacja łącząca 260 towarzysów śpiewaczy z liczbą 1. tysięcy członków, organizuje w dniach od 21 kwietnia do 1 maja b. r. III Festiwal Śpiewaczy. Będzie on połączony z obchodem dwurazowym 50-lecia śmierci F. Smetany i 30-lecia śmierci A. Dvorzaka. Program festiwalu obejmuje szereg koncertów, na których wystąpią najlepsze chóry czechosłowackie oraz chóry gości słowiańskich.

Nowe opery włoskie. W Teatro Fenice w Wenecji odpiewano dwie nowe opery: „Falszywy Arlekin” Malipiera, oraz „Baronowa di Carini” Giuseppe Mulęgo. Malipiero pobrzmiwa echem osiemnastego wieku, Mulę pisze w stylu poverdiowskiej melodyjności. W Teatro Reale w Rzymie wykonano poraż pierwszy operę Respighiego „Fiamma”, do której przyjdzie wrócić.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Graficy polscy zagranicą. Artysta-grafik S. Mroźewski zorganizował w Amsterdamie wystawę swych prac. Pisma holenderskie zamieszczają b. pochlebne recenzje o wystawie. Muzeum miejskie w Hadze, które posiada już tękę drzeworytów tego artysty p. t. „Król w złotej masce”, nabyło obecnie kilka jego prac.

Ruchoma wystawa grafiki polskiej, zorganizowana przez Towarzystwo „Les Amis de la Pologne”, gości w Angers, a następnie przewidziona zostanie do Poitiers, Nantes i Brest.

LITERATURA

Literackie maruderstwo. „Ciemny Las” Hugh Walpole'a jest jeszcze jedną powieścią wojenną, dla odmiany angielską, a rozgrywającą się dla odmiany we wschodniej Małopolsce. Pewien Anglik oraz jego rodacy — jest ich paru — pracują po stronie Rosjan w służbie pomocniczej. W miłości do „siostrzy” rywalizują z Rosjanami, są świadkami walk, czasem giną. Panorama kraju zamazana, nikt by nie zgadł, gdzie się rzecz dzieje. Psychologia Anglików banalna, Rosjan fantazyjna. Od wojny minęło lat 15. Świat mówi już o nowej. Czy powieści wojenne mają jeszcze u nas czytelników? Zwłaszcza gdy nic nowego nie przynoszą. (ln)

komisję rewizyjną uzupełniono wyborem p. Makowskiego. Jako zalecenie w tegorocznych pracach wysunięto potrzebę wzmocnienia działalności propagandowej Towarzystwa oraz werbowanie dlań nowych członków.

Tegoż dnia wieczorem, w auli Gimnazjum im. Kopernika odbyło się doroczne uroczyste posiedzenie publiczne Tow. Naukowego. Kolejno wygłosili referaty: ks. prał. Mańkowski oraz prof. U. P. dr. Zygm. Wojciechowski. Pierwszy referent odmalował postać Kopernika na tle dzieł jego epoki; drugi, prof. Wojciechowski, zajął się rolą Pomorza w pojęciach Polski Piastowskiej. Publiczne zgromadzenie Tow. Naukowego zamknięte sprawozdaniem p. dyr. Mocarskiego z całorocznej działalności Książnicy Miejskiej im. M. Kopernika. Książnica nie ograniczyła się w roku 1933 do powszedniej działalności bibliotekarskiej. Na wystawie historycznej, poświęconej 700-letniej przeszłości Torunia, w ubiegłym roku Książnica Miejska brała udział w specjalnym pokazie, organizując dział książki w Toruniu od czasów najdawniejszych do wojny światowej. Szereg cennych druków pomorskich wypożyczono do Bydgoszczy na zorganizowaną tam przez Bibliotekę Miejską wystawę. Zbiory Książnicy powiększyły się w roku ubiegłym o 1119 dzieł, 20 listów Seweryna Goszczyńskiego i 9 listów poety Bohdana Zaleskiego. — W r. 1933 przybyło do Książnicy 5334 spragnionych książki; w Książnicy czytano 1952 dzieł oraz 154 rękopisów. Od daty powstania Książnicy w r. 1923 przesunęło się przez jej czytelnie 45 327 osób, czyli przeciętnie około 4 i pół tysiąca osób rocznie. W tem dziesięcioleciu korzystano z 26 296 tomów, nie licząc czasopism i dzieł podręcznych. Ogólny przyrost zbiorów książkowych w latach 1923 do 33 wynosi 23 175 tomów. Przytoczone powyżej cyfry mówią same za siebie: świadczą chlubnie, że wśród miast nieuniwersyteckich stolica Pomorza zajmuje poczesne miejsce w pościgu za wiedzą i kulturą. (rt.)

W następnym Dziale:

„JAZZBAND, MURZYN I KOBIETY”
list z Warszawy przez
Witolda Noskowskiego.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Przymusowa oszczędność, a ubezpieczenia społeczne

Zarówno w Niemczech, jak i w Polsce istnieje obowiązek ponoszenia przez ubezpieczonych pewnych opłat za porady lekarskie, zabiegi lecznicze i za lekarstwa. Wprowadzono te opłaty celem ograniczenia rozmiarów nadużyć, których ofiarami były kasy chorych, poprostu nagabywane o lada głupstwo przez ubezpieczonych.

Widocznie jednak doświadczenia z systemem opłat nie dały w Niemczech pełnych rezultatów, skoro tam opracowano projekt rozporządzenia, w myśl którego ubezpieczony, który w ciągu roku kalendarzowego ani razu nie korzystał z pomocy kasy chorych, otrzymuje w końcu roku premję w postaci pewnej części wpłaconych przez siebie składek. Niemcy po tym systemie spodziewają się nie tylko znacznego wzrostu wstrzeźliwości ze strony ubezpieczonych w korzystaniu z usług ubezpieczalni, ale i ożywienia ruchu oszczędnościowego. Ubezpieczony musi płacić składki, ale z chwilą, gdy z kasy chorych nie korzysta, ma prawo do zwrotu pewnej części swoich składek. Kasa chorych do pewnego stopnia przekształca się w tymczasową kasę oszczędności.

Pomysł ten jest b. oryginalny. Dotychczas, gdy była mowa o „przymusowej oszczędności w ubezpieczeniach” miano na myśli tylko i wyłącznie ubezpieczenia długoterminowe i emerytalne. Jak jednak widać z przykładu niemieckiego, nawet w odniesieniu do ubezpieczenia krótkoterminowego, chorobowego, idea oszczędności przymusowej mogłaby znaleźć zastosowanie.

Niestety, w Polsce idea ta, której zwolenniczką i propagatorką jest Izba Przemysłowo-Handlowa w Sosnowcu, nie znajduje uznania wśród sfer miarodajnych. Mieliśmy tego świeże dowody:

Z okazji omawiania projektu ubezpieczenia emerytalnego robotników rolnych, sfery rolnicze wysunęły propozycję zabezpieczenia bytu inwalidów pracy w rolnictwie oraz starców w drodze przymusowej oszczędności indywidualnej. Konkretnie pomysł ten przedstawia się następująco:

Indywidualne oszczędności byłyby gromadzone np. w P. K. O. ze składek, opłaconych w części przez pracowników i częściowo przez pracodawców, z ograniczonym prawem podjęcia oszczędności w przypadkach ściśle określonych. Wydawanie decyzji co do podejmowania oszczędności itd. należałoby do Zakładu Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników, w którym również gromadziłby się fundusz na wypłacanie renty inwalidzkiej w przypadkach powstania niezdolności do pracy we wczesnym wieku i niemożności zebrania dostatecznego kapitału w drodze oszczędności.

Pp. znawcy ubezpieczeniowi „kręcili nosem” na ten projekt i w końcu uznali go za nie do przyjęcia. Bo to administracja, ich zdaniem, byłaby droga, dalej: system nie wyrównywalby różnic losowych, wreszcie: inwalidzi pracy i starcy mogliby wypłacać im kapitał przetrwoniony i zaciążyliby na opiece społecznej.

Owszem, w tych objętościach i zastrzeżeniach jest sporo racji. Niemniej jednak, idea oszczędności przymusowej w ubezpieczeniach społecznych tyle ma siły pociągającej, że wierzymy, iż zwycięży z czasem wszystkie trudności i opory.

Z ZAGRANICY

(z) Emigracja lipskich przedsiębiorstw futrzarskich na zachód. Wzmocniona emigracja lipskich przedsiębiorstw futrzarskich na zachód zaczyna poważnie niepokoić niemieckie sfery przemysłowe. Lipsk, będący doniedawna jeszcze głównym światowym ośrodkiem przemysłu futrzanego, z powodu stopniowego ubytku najlepszych firm coraz bardziej traci na znaczeniu. W związku z tem dla powstrzymania nieuniknionej katastrofy lipska Izba Przemysłowo-Handlowa ogłasza odezwę, w której zwraca się przeciwko emigracji przedsiębiorstw futrzarskich, zapewniając jednocześnie o całkowitej swobodzie tej galezi przemysłu. Jak wiadomo, gros futrzarzy lipskich stanowią Żydzi, wśród których obywatele polscy zajmują dominujące stanowisko. Celem emigracji kupców jest głównie Paryż i Londyn, gdzie osiadła już duża liczba futrzarzy lipskich.

K T O

**POPIERA PRZEMYSŁ ZAGRANICZNY
ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM
POLSKIMI**

Hasło „swoj do swego” winno obowiązywać również kupiectwo!

Nie tak dawno temu, bo w kwietniu i czerwcu zeszłego roku informowaliśmy czytelników naszych o udziale kapitału zagranicznego oraz żydowskiego w przedsiębiorstwach asekuracyjnych, działających na terenie Polski. Informacje nasze z kwietnia zeszłego roku nie pozostały bez echa, bo już w czerwcu odezwał się Związek Obrony Przemysłu Polskiego w Poznaniu, potępiający gwałcenie hasła naszego „Swoj do swego” na terenie asekuracyjnym. M. i. Związek Obrony Przemysłu Polskiego w artykule swym zaznacza, co następuje:

„Ofensywa obcych instytucji ubezpieczeniowych nie zadowala się eksploatacją rynku ubezpieczeniowego, lecz sięga już nawet dalej. Przykład tego mamy w założeniu przez „Riunione Adriatica di Sicurtà” wielkiej kawiarni i lokalu rozrywkowego w Warszawie p.n. Adria. Obawiać się należy, że przykład ten pobudzi do naśladowstwa także w innych dziedzinach naszego życia gospodarczego.

„Polska opinia społeczna przygląda się temu wszystkiemu zupełnie biernie i nigdzie nie widać objawów zapowiadających jakąkolwiek akcję obronną przeciw tej zaborczości obcej. Ten sam kupiec i przemysłowiec, który od odbiorcy swego żąda, żeby przed pokryciem swego zapotrzebowania upewnił się co do krajowego i polskiego pochodzenia towaru, ubezpiecza się w obcym towarzystwie asekuracyjnym jakgdyby go żadne hasła narodowe zgoła nie obchodziły.

„To co się u nas dzieje w asekuracji prywatnej, nie jest inwestycją gospodarczo-produktywną, lecz bezwzględna eksploatacją wielkiej dzie-

dziny gospodarstwa narodowego, bo wywożeniem kapitałów z kraju z wielką szkodą dla naszego bilansu płatniczego”.

Obecnie dochodzą nas wiadomości już nie poufne, lecz bardzo jawne z kół zainteresowanych, że Zjednoczenie Kupców Detalistów Branży Kolonjalnej zawiera z towarzystwem ubezpieczeń, o którym wiadomo, że jest oprowadzone przez kapitał żydowski; ubezpieczenie pośmierne wszystkich swoich członków. Władze Zjednoczenia wydały nawet do swych członków odpowiedni okólnik, w którym zwracają specjalną uwagę na to, że towarzystwo to daje im rzekomo najkorzystniejsze warunki.

Nie wchodząc w kwestję rzekomych udogodnień, zaofiarowanych przez owe towarzystwo, stwierdzić musimy bolesny fakt, że pewien odłam kupiectwa wielkopolskiego a zwłaszcza poznańskiego, wymagający od społeczeństwa przestrzegania hasła „Swoj do swego”, sam się sprzeniewierzył temu hasłu i zawarł umowę w towarzystwie żydowskim, wywołując ferment nie tylko wśród społeczeństwa, ale nawet wśród swoich członków.

Ponieważ wiadomo nam, że Związek Towarzystw Kupieckich, do którego należy „Zjednoczenie”, zawarł porozumienie z jednym z czysto polskich towarzystw w sprawie ubezpieczenia w niem zorganizowanych kupców na mocy uchwały zjazdu delegatów Z. T. K., wyrażamy nadzieję, że Związek zajmie się tą sprawą i że nakłoni zrzeszone w nim organizacje do przestrzegania hasła, od których stosowania przez społeczeństwo wielkopolskie zależy byt samego kupiectwa.

Kredyty zagraniczne w Polsce kurczą się!

Od r. 1930 kredyty te zmniejszyły się trzykrotnie

W roku ubiegłym zaznaczył się w związku z ogólną sytuacją finansową i walutową na rynkach międzynarodowych dalszy odpływ kredytów zagranicznych z Polski. Spadek tych kredytów nie był jednak duży, zagraniczne kredyty finansowe zostały bowiem zlikwidowane w poważnej mierze w latach poprzednich.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, stan kredytów zagranicznych, otrzymanych przez polskie instytucje kredytu krótkoterminowego, a więc B. G. K., P. B. R., banki akcyjne, domy bankowe i ważniejsze spółdzielnie kredytowe, skurczył się na dzień 30 września ub. r. do 233.7 milj., gdy na 30. VI. wynosił 262 milj., na 31. III. 1933 r. — 294 milj., w końcu roku 1932 — 292 milj., w końcu r. 1931 — 401 milj., a na 31. XII. 1930 r. — 640 milj. zł. Kredyty zagraniczne zmniejszyły się od roku 1930 prawie trzykrotnie.

Największym naszym wierzycielem były w dalszym ciągu Niemcy z kwotą 165,2

milj. zł, w czem jednak 53 milj. z tytułu rachunków oddziałów D-Banków, operujących na polskim Górnym Śląsku, w centrach ich w Niemczech. Na drugim miejscu stoi Francja z kwotą 48,4 milj., na trzecim Anglia (44,8 milj.), na czwartym Austria (20,9 milj.), na piątym Gdańsk (12,1 milj.), na szóstym Holandia (11,4 milj.), na siódmym Belgja (11,3 milj.), na ósmym Szwajcaria (11,2 milj.).

Należności zagraniczne polskich instytucji kredytowych wynosiły na 30 września 1933 r. — 96,5 milj. zł wobec 105 milj. na 30. VI., 128 milj. na 31. III. 1933 r., 127 milj. na 31. XII. 1932 r., 142 milj. na 31. XII. 1931 r. i 183 milj. zł na koniec roku 1930.

Na czoło naszych dłużników wysuwają się również Niemcy z kwotą 19,5 milj. zł, drugie miejsce zajmuje Francja (18,3 milj.), trzecie Gdańsk (14,1 milj.), czwarte U. S. A. (12,9 milj.), piąte Anglia z kwotą 8,9 milj. złotych. A. P.

KRONIKA GOSPODARCZA

Obrady plantatorów cukrowni gnieźnieńskiej

Gniezno, 24 lutego.

Plantatorzy cukrowni gnieźnieńskiej — w liczbie 300 osób — odbyli ostatnio pod przewodnictwem p. Bartscha z Ochodzy swoje roczne walne zebranie, na którym omawiano palące zagadnienia polityki cukrowniczej i bolączki plantatorów. Z bardzo obszernej dyskusji wynikało, iż rząd narzucił kartelowi cukrowniczemu jednolitą cenę za buraki, wynoszącą dla kontyngentu A — 4,00 zł, a dla kontyngentu B — 2,75 zł za kwintal. Z umowy tej jednak wyłączono m. in. cukrownię gnieźnieńską. Dane statystyczne zawarte w przemówieniu p. Trzaskińskiego ze Świerkowa wykazują jasno i niezbicie pokrzywdzenie plantatorów cukrowni gnieźnieńskiej na dość poważne sumy. I tak np.: w r. 1927 cukrownia gnieźnieńska za kwintal płaciła 7 zł plantatorom, podczas gdy cukrownia

września i inne 7,30 zł, w r. 1928 Gniezno 6 zł, Września 6 zł, w r. 1929 — Gniezno 4,80, Września 6 zł, w r. 1930 — Gniezno 2,60 zł, Września 4 zł, w r. 1931 — Gniezno 4 zł, Września 4,50 zł i w r. 1932 — Gniezno 3,30 zł, Września 4,50 zł. Z przedstawionego powyżej stanu rzeczy jasno wynika, iż plantatorzy cukrowni gnieźnieńskiej nie mogą stać się wobec konkurencji innych cukrowni. W długiej i nader ożywionej dyskusji rzucono myśl zamiany cukrowni gnieźnieńskiej na spółdzielnię. W końcu uchwalono rezolucję protestującą przeciwko ustalaniu przez cukrownię gnieźnieńską niższych cen za buraki, niż płacą inne cukrownie, co rujnuje znaczną część plantatorów i domagającą się interwencji w tej sprawie Związku Stow. Plantatorów w Poznaniu.

PODATKI I OPŁATY

(p) Zryczałtowanie podatku obrotowego dla drobnych płatników uregulowane. Nareszcie znalazło uregulowanie tak aktualne od dłuższego czasu zryczałtowanie podatku obrotowego, które obowiązywało w poprzednim roku, miało jednak w tym roku ulec zmianom. Ministerstwo skarbu wydało ośnośne rozporządzenie, ogłoszone w Dzienniku Ustaw nr. 14. Krag korzystających z tego rozporządzenia powiększył się nieco przez postanowienie, że górna granicą dla przedsiębiorstw przemysło-

wych i handlowych jest obrót 45.000 zł, który dotychczas obowiązywał jedynie w odniesieniu do przedsiębiorstw warszawskich, podczas gdy przedsiębiorstwa na prowincji osiągnąć mogły tylko 35.000 zł, o ile miały podlegać uproszczonej formie zryczałtowanego podatku obrotowego. Dla przedsiębiorstw przemysłowych zmniejszono ilość grup zaliczeniowych, co oznacza dalsze uproszczenie tego systemu. Przez odpowiednie zaszerzeganie został osiągnięty pożądaný efekt w kierunku pewnego obniżenia wymiaru podatku obrotowego, który dla przedsiębiorstw o obro-

cie 3.000 zł rocznie wynosi 25 zł. Każda grupa do 10. obejmuje przedsiębiorstwa, których obrót roczny wynosi o 3.000 zł więcej od poprzedniej, od grupy 10. wwyż natomiast różnica w obrocie wynosi 5.000 złotych. (1)

PASY PEDNE dg 1 063
ARTYKUŁY TECHNICZNE
Z. MAZURKIEWICZ, Sp. z o. o.
Poznań, Kantaka 8/9 — tel. 30-22.

Z KRAJU

(k) Reorganizacja przemysłu węglowego. Komitet ekonomiczny rady ministrów zastanawiał się na ostatnim posiedzeniu nad sprawą konwencji węglowej. W związku z wygaśnięciem terminu dawnej konwencji węglowej w dniu 31 marca rb. — staje się aktualną sprawa zawarcia nowej konwencji na nowych zasadach z uwzględnieniem postulatów rządu, które są obecnie przedmiotem prac i studjów.

(k) Sprawa organizacji zbytu produktów rolniczych. 23 bm. odbyło się posiedzenie Komitetu Związku Izby i Organizacji Rolniczych R. P. w sprawie projektu ustawy o organizacji zbytu produktów rolniczych. W wyniku obrad powzięto uchwałę, w której Komitet uznając podstawowe i twórcze znaczenie, jakie posiada czynnik inicjatywy prywatnej i społecznej w organizowaniu życia gospodarczego oraz zdając sobie sprawę, że zasada przymusu winna być stosowana z największą oględnością, stwierdza, iż widzi możliwość zastosowania przymusu w pewnych dziedzinach produkcji oraz w dziedzinie przetwórstwa i obrotu produktami rolnymi w celu przystosowania organizacji tych dziedzin do ogólnego programu polityki gospodarczej państwa w zakresie walki z kryzysem rolnym. Komitet uważa, że podstawa prawną dla tworzenia przymusowych organizacji w wymienionych wyżej dziedzinach życia gospodarczego winna być ustawa ramowa, realizowana na drodze rozporządzeń, wydawanych w trybie przewidzianym przez ustawę. Komitet zalecił prezydium wyłonienie komisji, która na podstawie wytycznych, ustalonych przez Komitet, oraz na podstawie materiałów, zgromadzonych w związku z projektem pisma Rudzińskiego, opracuje projekt zasad na jakich winna być oparta odpowiednia ustawa ramowa.

(k) Organizacja lasów państwowych. W „Monitorze Polskim” z 20 lutego ogłoszono zarządzenie ministra rolnictwa i reform rolnych o wewnętrznej organizacji lasów państwowych. Dyrekcja lasów tych dzieli się na 9 jednostek organizacyjnych, a mianowicie: biuro organizacji i inspekcji, produkcji drzewa, użytkowania i zbytu drewna, użytków ubocznych i gospodarstw nieleśnych, prawne, finansowe, techniczne, oddział osobowy i sekretariat dyrekcyj. Jednostki te podlegają bezpośrednio dyrektorowi lasów państwowych.

(k) „Wycieczka na Targi w Tunisie”. Izba Handlowa polsko-francuska w Warszawie organizuje w dniach od 15 kwietnia do 5 maja wycieczkę na Targi w Tunisie. Informacje i zgłoszenia, tylko do 31 marca, przyjmuje Sekretarjat Izby, Warszawa, ul. Zielona 50.

Pocieszające fakty

Na froncie walki z naporem żydowskim spostrzegamy nie tylko fakty ujemne, ale i dodatnie, które świadczą, że energia i inicjatywa kupca-Polaka nie zawodzi i potrafi zdobyć się na godną odpowiedź zaborczej zachłanności żydowskiej.

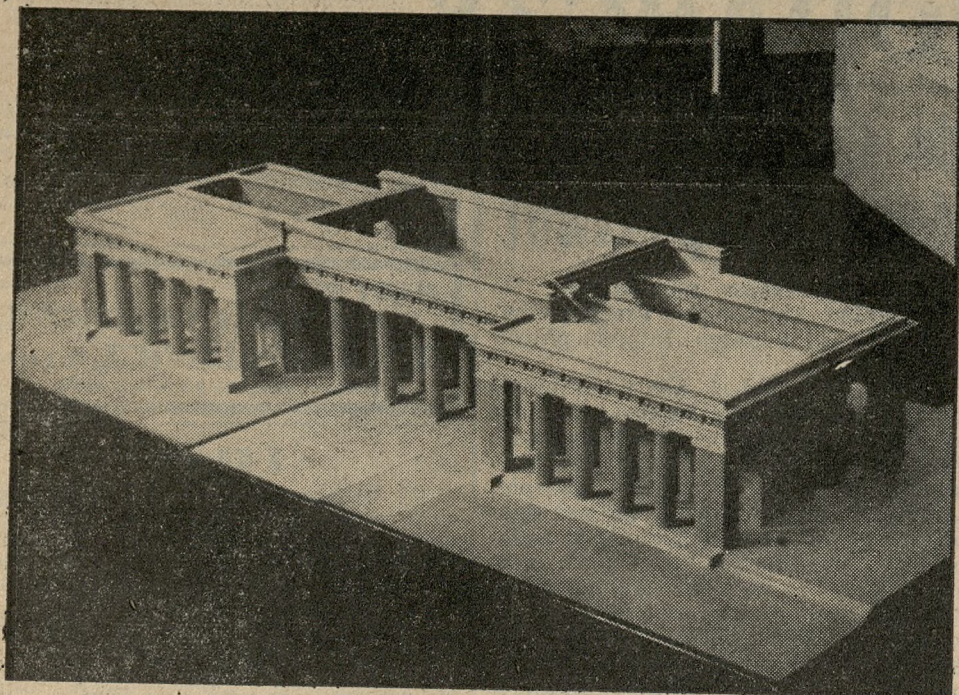
Notujemy taki oto obrazek: Na jednej z ruchliwych ulic Poznania, łączącej centrum miasta z jednym z największych przedmieść, od szeregu lat istniał mały, dość niepozorny sklep z galanterją i innymi wyrobami skórzanymi. Właścicielowi tego przedsiębiorstwa chrześcijańskiego powodziło się nieźle; w innej dziednicy zakłzył niebawem filję. Ale po kilku latach ulokował się naprzeciwko jego firmy Żyd z tej samej branży. Firma oczywiście była anonimowa dla zwykłego człowieka odbiorców-chrześcijań. Była to swojego rodzaju prowokacja, na którą jednak znalazła się odpowiedź.

Tak się bowiem złożyło, że przyległy do żydowskiego lokal sklepowy zwolnił się. Nasz kupiec skorzystał z okazji i wynajął lokal, sadowiąc się u boku firmy żydowskiej, wywiszając gołło Związku Tow. Kup. i wyraźnie zaznaczając na oknie, że przedsiębiorstwo jest chrześcijańskie.

Czyż nie zasługuje na uznanie ta zawziętość w walce z konkurencją żydowską tego skromnego kupca polskiego? Fakty takie krzepiają nasze samopoczucie narodowe i są dowodem zdrowej reakcji kupiectwa polskiego. To też życzymy naszemu kupcowi najlepszego powodzenia w dalszej walce z konkurencją żydowską.

W tych dniach zauważyliśmy ogłoszenie w prasie poznańskiej, że do budującego się pasażu kilkupiętowego w najruchliwszej okolicy handlowej Poznania poszukuje się w celu wydzierżawienia około 150 kiosków reflektantów-chrześcijań. Mamy wielkie uznanie dla instytucji, budującej pasaż, że tak dobrze rozumie potrzeby społeczeństwa polskiego i że nie zamierza wpuszczać do niego Żydów. Brawo!

Pomnik Nieznanego Żołnierza w Wiedniu, powstanie z przekształconej według projektu arch. Wondraczka zewnętrznej bramy Burgu, widziany od strony placu Bohaterów.

JUDAJKA

Sławni „antyżydzi” czyli antysemita.
Teodor Jeske-Choiński (1854 — 1920 — 1934) *)

Jeden z najpopularniejszych swego czasu powieściopisarzy, a najgłośniejszy niewątpliwie polemista stołeczny przed kilkudziesięciu laty — Teodor Jeske-Choiński pochodził z Wielkopolski, tu się urodził i wychował i tu też po ukończeniu studiów uniwersyteckich przebył termin rzemiosła pisarskiego. Przeszedł na świat 27 lutego 1854 roku w Pleszewie, wykształcenie gimnazjalne odebrał w Poznaniu; po otrzymaniu zaś matury udał się na wyższe studia pokolei do uniwersytetów: wrocławskiego, praskiego i wreszcie wiedeńskiego. Pobyt w Wiedniu zadecydował ostatecznie o kierunku dalszej działalności i pracy zaledwie 20-letniego młodzieńca. Postanowił on poświęcić się publicystyce i literaturze. Obdarzony zaś przez naturę niezwykłym, niemal żywiołowym temperamentem, — z pasją rozpoczął „próby” na polu najpierw dziennikarskim. Początki jego pracy wzbudziły odrazu uznanie i podziw: tak dla „ognistego” stylu, zapowiadającego świetnego pisarza, jak i płomiennego polemiste, przede wszystkim zaś jednostkę o rozległym i gruntownym wykształceniu oraz znajomości tego przedmiotu, na którego temat zabierał głos. — Nic więc dziwnego, że zwrócił na siebie powszechną uwagę. Był to okres rozkwitu w Warszawie, zwłaszcza Kongresówce, kierunku pozytywistycznego i już poczynającej tu i owdzie kielkować na ten pozytywizm reakcji w postaci obozu „neo-konserwatystów”. Przenosi się więc z Poznania i Wielkopolski wogóle do Warszawy, gdzie krótko współpracuje: najpierw w „Przeglądzie Tygodniowym”, „Nowinach” i „Ateneum” później w „Niwie” i „Słowie”, aż wreszcie osiada na stałe w najpoczytniejszym organie warszawskim — w „Kurjerze Warszawskim”. Są to lata 1882, 1883 i 1884 — Choiński nie ma jeszcze lat 30-tu... Rozpoczyna zrazu od sprawozdań i recenzji — z książek, odczytów i teatru; ale talent jego i wiedza torują mu coraz to lepsze perspektywy. Gdy w r. 1883 opuszcza redakcję „Kurjera Warszawskiego” świetny jego referent działu krytyki literackiej — Marjan Gawalewicz, „resort” ten otrzymuje Jeske-Choiński przy równoczesnym zastępowaniu innego, drugiego znakomitego publicysty Czesława Jankowskiego, za którego przez czas pewien prowadził stałą rubrykę „Ze świata”. Młody, początkowo niemal że nikomu nieznany, pisarz stał się wkrótce w Warszawie modny... Pisał wiele i pokolei o wszystkim z dziedziny t. zw. aktualności. Wystarczy np. przejrzeć „Książkę Jubileuszową”, wydaną w r. 1896 z okazji 75-lecia istnienia „Kurjera Warszawskiego”, gdzie samo zestawienie tytułów prac Choińskiego zajmuje niemal całe 3 wielkie stronic. Zdobył sobie tytuł i rangę doskonałego krytyka i feljtonisty. Równocześnie jednak pisał nowele, obrazy, dramaty... Był to krytyk-esteta, sprawozdawca-artysta... Wspominając o Choińskim, tak go ktoś charakteryzował: „...to był taki recenzent: gdy mu się jakiś utwór podobał, wówczas chwalił go z entuzjazmem prawdziwego artysty; gdy rzecz mu nie trafiała do przekonania, był surowym, ale nigdy zjadliwym lub kłojącym aktora”. Jako krytyk i sam pisarz rozumiał trudną nieraz rolę autora... sam zresztą w nią popadł i dobrowolnie... Obrął sobie bowiem za cel działalności pisarskiej dwie „rzeczy”: jako publicysta podjął walkę z rozwielnionym wówczas w Warszawie — dzięki pozytywistom — kierunkiem asymilacyjnym i asymilatorskim, — jako beletrysta natomiast pragnął „w szeregu powieści — jak sam pisał — odtworzyć cywilizację łacińsko-chrześcijańską w jej dziejowym rozwoju”. Jako zaś teoretyk twórczości wypowiadał się przeciwko panującemu wówczas realizmowi w ciekawej i oryginalnej na owe czasy rozprawie p. t. „Teoria powieści”.

Po szeregu powieści współczesnych jak: „Przednia straż” (1883); „Za winy ojców” (1884); „Stłumione iskry” (1886); „W pętach” (1887); „Nad Wartą” (1888) i in. — po dziesięcioletnich studiach przygotowawczych postanowił napisać cykl-trylogię historyczną. Były to 3 kolejne dzieła beletrystyczne: a. „Gasnące słońce” (2 tomy), b. „Ostatni Rzymianie” (2 tomy) i c. „Tjara i korona” (4 tomy). Osiem tych tomów, przewyższających wybitnie przeciętny poziom ówczesnych powieści, dał czytającemu ogółowi w ciągu 5 lat — od 1895 do 1900 r. Krytyka obozu przeciwnego ogłosiła Choińskiego pisarzem tendencyjnym.

Nie zraziło go to — szlachetny i uczciwy nie wyrzekał się, że głośnicze i budzi wśród czytelników pewne idee, mianowicie: prawości, ideału, chrześcijańskiej kultury... Ze wszystkim innym walczył zawzięcie, a za największego i najmniejbezpieczniejszego wroga kultury chrześcijańskiej uznał Żydów i żydostwo. Oddawna już pociągał go ten teren ba-

dań naukowych, ale teraz — w Warszawie zaczął się wtedy budzić antysemityzm, propagowany przez Jana Mrówkę-Jeleńskiego w jego „Roli” — teraz Choiński ponownie „zatonął” w... judaikach! Rezultatem tego była praca p. t. „Żydzi na tułactwie”. Podziw ogarnia, gdy się przegląda bibliografię przedmiotu, źródła, z którego sumiennie do pracy swej Choiński korzystał... Był to głęboki: uczony żydolog! Bodaj że o dużo i wiele poważniejszy niż np. Niemojewski.

Z przedmiotem tym i tematem nie rozstawał się przez całe życie. Już pod koniec pracowitego żywota — w wieku zgorą lat 60 napisał jeszcze wśród kilku innych m. in. cenne studia „Ludzie Renesansu”, i „Seksualizm w powieści polskiej”; koroną zaś jego prac, które imię jego utrwaliły w dziejach naszego piśmiennictwa (oczywiście poza powieściami z trylogią wspomnianą na czele!), to dzieło poważne p. t. „Historja Żydów w Polsce” (1919) wydana przed samym zgonem pisarza. Choiński to typ rzadki: człowiek szlachetny, pisarz dzielny, głoszący wiarę w ideały, stylistą świetny. Uczciwość posunięta do krańcowości: kiedy pisał swych „Trubadurów”, to rok cały zwiędzał Prowansalję. Pracę swą traktował jak... misję. Życiem i twórczością zasłużył na pamięć, a dziś w obliczu 80-jej rocznicy urodzin, na wspomnienie tej zwłaszcza dzielnicy, — w której się urodził... W. Z.

Walka

z fałszowaniem pieniędzy

Fałszowanie pieniędzy tworzy pokaźną rubrykę w statystyce przestępstw, a zajmują się niem nie tylko wykołajeni „fachowcy”, lecz również osobnicy, nie mający niekiedy nic wspólnego z zawodami, których znajomość wymaga się w mennicach. Bardzo często policja jest zdumiona prymitywnością podręcznej fabryczki pieniędzy, wykrytej w szopie, kuźni lub piwnicy. Monety tam wybiłane są łatwo do rozpoznania, dlatego też ofiarą fałszerzy pada zwykle ludność wiejska na targach i jarmarkach. Wprawdzie w kronice fałszerstw znana jest afera dr. Halbana, który w Austrii przed kilku laty puszczał w obieg fałszywe monety, posiadające większą wartość srebra niż oryginalne, lecz był to jedyny wypadek i ta właśnie hojność zaprowadziła fałszerza, doktora praw, do więzienia.

O wiele więcej trudności przysparza podrobienie banknotów, a przeciw historii pieniędzy papierowych jest równocześnie kronika ustawicznej walki między urzędnikami do drukowania mennicami a fałszerzami.

W wieku XVII za fałszerstwo stosowano najsurowsze kary, nie pomijając nawet kary śmierci. Lecz i to niewiele pomagało, wobec tego zaczęto utrudniać pracę fałszerzom. W 1806 r. niemiecki chemik Friek zastosował na banknotach wyrazisty rysunek, który ułatwił ludziom orientację. Wkrótce potem zwrócono uwagę na pismo. Starano się umieszczać na banknotach jaknajmniejsze literki. Praca ta była żmudna, jeżeli zważyć, że każda litera musiała być ręcznie ryta na odlewie pod lupą. Słynny podówczas w Austrii rytmownik Krummvielde, pracujący w mennicy, zastrzegł sobie prawo dożywocia na wypadek utraty wzroku.

Każda zdobycz w dziedzinie techniki, mogąca mieć zastosowanie w mennicach, była ciosem dla fałszerzy. Zastosowanie fotografii, wielobarwności i papieru włóknistego uniemożliwiło wkrótce fałszerzom „konkurencję” z mennicami. Dziś żaden fałszerz nie może drukować fałszykatów,

identycznych z banknotami mennic, jak to było dawniej. Musiałby chyba posiadać własną mennicę i znać tajemnicę wzorów. Uważny obserwator odrazu rozpozna różnicę między banknotem prawdziwym a fałszykatem. Dlatego też teraz stosunkowo mniej jest fałszerstw w tej dziedzinie, a oszuści wolą wykorzystywać nieświadomość naiwnych ludzi, dolepiając n. p. zero do jedynki na dolarach, lub fałszując pieniądze metalowe, niż trudnić się wyrabianiem papierowych fałszykatów. S. F.

Chór Dana

Wczoraj w południe w sali „Słońca” powtórzył swój występ popularny warszawski Chór Dana. Sala, jak zwykle była wyprzedana, nastrój znakomity i domaganie się bisów bez końca. Repertuar tego chóru trafia świetnie do publiczności. Spopularyzowane przez koncerty radiowe piosenki — lekkie, melodyjne — znane są wszystkim, a „danawcy” wykonują je precyzyjnie i atrakcyjnie. Każda piosenka rozłożona jest znakomicie na głosy, urozmaicona zabawnie dyssonansowymi ornamentami. Sentymentalne tanga i „Melodje” przepiecione są w programie wesołymi fokami, wśród których największe powodzenie ma kolekcja kobiecych imion, różne zabawne „Anny”, „Wikty”, „Leokadje” i „Barbary”. Nastrój ani na chwilę nie opada, przeciwnie — rośnie, a brawa są coraz głośniejsze.

Program uzupełniają występy solowe. Tańcząca milutka baletniczka — Marysia Nobisówna oraz śpiewali dwaj członkowie chóru, Mieczysław Fogg ma duże zalewy, jako piosenkarz: miły, giętki głos i wyrazistość dykcji. Duże powodzenie mają w jego wykonaniu sentymentalne piosenki. Adam Wysocki celuje znów w piosence ekscytrycznej; on to reprezentuje w chorze element „jazz-bandowy”. Swoją drogą każdy z nich lepiej się czuje w zespole chóru, niż w solowych występach.

Poranek był bardzo udany i przyczynił się do jeszcze większej popularności chóru. (t. kr.)

„Podpory katolicyzmu”

W artykule Józefa Kisielewskiego p. t. „Podpory katolicyzmu”, zamieszczonym w niedzielnym numerze „Kurjera Poznańskiego” zakradł się błąd zetterski, zniekształcający zdanie, rozpoczynające się w piątym wierszu od góry trzeciego łamu. Zdanie to brzmieć powinno:

„Obecnie starają się nam dać nową egzegezę, która wychodzi na to, że gdy w niebieszech znajdują się razem Grzela i Skiwski, Skiwskiego poproszą, żeby usiadł, a Grzeli każą stać”.

Z TEATRU

Z Teatru Wielkiego

We wtorek zawsze chętnie widziana operetka „Krysia leśniczanka” z Jądwigą Fontanową w roli Krysi.

W środę opera A. Borodina „Kniaź Igor”. Rolę tytułową kreować będzie po raz pierwszy Roman Gabryszewski.

W przygotowaniu kapitalna operetka Jana Straussa „Wesoła wojna”, której premiera odbędzie się w czwartek, dnia 1 marca.

Z Teatru Polskiego

Dziś i jutro arcykomiczna krotkoczwila w przeróbce K. Szuberta „Ciapciusz”. W środę premiera najnowszej komedii Adama Grzymały-Siedleckiego „Czwarty do bridga” w nowej wystawie Z Szpingiera i reżyserji K. Korceckiego. Obsadę stanowią czołowe siły naszego zespołu. Premiera obudziła wielkie zainteresowanie wśród bywalców teatralnych. „Czwarty do bridga” i „Ciapciusz” będą grane na zmianę w ciągu połowy tego miesiąca.

Dziś Dymsha w Teatrze Nowym

Dziś w poniedziałek tylko jeden dzień występów świetnego artysty warszawskich rewij i bohatera komedij dźwiękowych Adolfa Dymshy z zespołem pp. Ellą Antosówną, tancerką akrobatyczną, Varią Łaską wykonawczynią romansów cygańskich — pierwsze przedstawienie o godz. 7.15. drugie o godz. 9.30 wiecz. (zniżki nieważne).

We wtorek po raz 55 oraz w środę po raz 56 przebieg sezonu teatralnego „Pieniądź nie jest wszystkim”, którego ostatnie dwa przedstawienia odbyły się przy wyprzedanej widowni.

W dniach najbliższych premiera „Zmartwychwstanie” Lwa Tołstoja z gościnnym występem Haliny Cieszkowskiej.

W konserwatywnej Anglii hołduje się jeszcze modzie kominków. W kominkach angielskich więc dużo się spala drzewa, które dla tem szybszej „produkcji” i dla wygody odbiorców ciwartuje się już w lasach przy pomocy udoskonalonej pily z elektrycznym zapędem, jak to widzimy na powyższym zdjęciu.

*) Z okazji 80-jej rocznicy urodzin zasłużonego Wielkopolanina.

WIADOMOŚCI SPORTOWE

Pięściarskie mistrzostwa Polski

W tegorocznych mistrzostwach, które rozpoczynają się w piątek o godz. 20 w hali reprezentacyjnej Targów Poznańskich, wezmą udział przedstawiciele 10 okręgów, bowiem Stanisławów chociaż pierwotnie awizował przysłanie 2 pięściarzy jednak nie zgłosił ich w terminie, zatem nie będzie reprezentowany.

W sobotę podawaliśmy wykaz zgłoszeń, w którym wszakże zażądać jeszcze pewne zmiany. Ze Lwowa zatem przybywa nie ośmiu, lecz sześciu pięściarzy, przyczem brak będzie wagi lekkiej i ciężkiej; ostatecznie zatem przybywają (podajemy kolejno): Thur, Schirak, Hołowacz, lekkiej wagi, Kaczmar, Leoniak i Wurm, więc trzech Żydów. Z Łodzi zamiast Zygota Gottfrieda w muszje przybędzie Pawlak, ponieważ wspomniany G. jako junior nieprawnie startował w mistrzostwach okręgowych. Wreszcie Śląsk przysłał prawdopodobnie Jarząbka w muszje, i chciałby Kowoczka, zastąpić Czerwieniem, ale nie będzie mógł tego zrobić, gdyż zgłosił w terminie pierwszego. Niewiadomo też czy wysłał wszystkich zapowiadanych Wilno, Lublin i Białystok. Gdyby przysłały, wówczas stanęłyby w ringu 69 zawodników.

Organizatorzy pragną, chcąc trochę odciążyć sobotnie walki przenieść część ich — jeżeli się zgodzą naturalnie kierownicy poszczególnych zespołów — na piątek, tak, aby w oba dni było mniej więcej około 20 spotkań. Prawdopodobnie taki podział nie spotka się ze sprzeciwem, jest bowiem dla wszystkich dogodniejszy.

Terminarz rozgrywek ligowych

Wydział gier i dyscypliny ligi ustalił następujący terminarz rozgrywek. Narazie podajemy pierwsze koło.

25 marca, g. 15.45: Warszawianka i 22 p. p.; Garbarnia i Podgórze. 2 kwietnia, g. 16: Legja i Polonia. 8 kwietnia, g. 16: Warszawianka i Wisła. LKS i 22 p. p., Cracovia i Ruch, Pogoń i Podgórze, Warta i Polonia. 15 kwietnia: mecz Czechosłowacja i Polska w Pradze. 22 kwietnia, g. 16: Legja i Garbarnia, LKS i Podgórze, Wisła i Polonia, Pogoń i Cracovia, 22 p. p. i Warta. 29 kwietnia, g. 16.15: Polonia i Garbarnia, Podgórze i Legja, Cracovia i LKS, Ruch i Wisła, Pogoń i 22 p. p., Warta i Warszawianka. 3 maja, g. 16.15: Garbarnia i Cracovia, Ruch i Podgórze, 22 p. p. i Legja. 6 maja, g. 16.30: Warszawianka i Legja, LKS i Ruch. 10 maja, g. 16.30: Polonia i Podgórze, Wisła i Warta. 13 maja, g. 16.45: Legja i Ruch, LKS i Polonia, Podgórze i 22 p. p., Garbarnia i Warszawianka. 21 maja: Danja i Polska w Kopenhagie. 23 maja: Szwecja i Polska w Sztokholmie. 27 maja, g. 17: Polonia i 22 p. p., Wisła i Pogoń, Warta i Cracovia, LKS i Garbarnia. 31 maja: Dzień P. Z. P. N. 3 czerwca, godz. 17.30: Polonia i Cracovia, Pogoń i Legja, 22 p. p. i Wisła. 10 czerwca, g. 17.30: Warszawianka i Polonia, LKS i Legja, Cracovia i Wisła, Warta i Pogoń, 22 p. p. i Ruch. 16 czerwca, g. 17.30: Podgórze i Wi-

Mało rozpowszechnione piękne drzewo ozdobne.

Nierzadko tu i ówdzie w parkach i ogrodach spotykamy ładne okazy pięknie rosnącego świerka srebrzystego. Północno-amerykański ten świerk z gór skalistych pochodzący, dosięga w swej ojczyźnie 40 m wysokości, dając zdrowe i silnie rozwinięte drzewa. Na mrozy zupełnie odporny, czego dowodem jest fakt, że rośnie w Moskwie i Leningradzie, wytrzymując mrozy do 48 stopni C. dochodzące.

Sadzone pojedynczo tworzy wspaniałe, regularne stożki o szerokiej podstawie. Młodsze górne gałęzie boczne, skierowane są nieco skośnie ku górze, starsze niższe płasko i prawie poziomo się rozkładają. Szpilki dość długie, przepięknie stalowo-srebrzysto-niebieskie. Żywy ten kolor utrzymuje się nie tylko na młodych, wierzchołkach lub silnie rosnących gałązkach, lecz także i na starszych kilkuletnich pędach u okazów nieprzesadzonych. Świerk srebrzysty, to świerk, który posadzony pojedynczo daje po latach kilkunastu przeszłicznym, wprost bezcenne drzewo ozdobne o regularnej piramidalnej budowie i pięknej barwie. Świerk srebrzysty to zawsze i wszędzie polecane drzewo, które powinno zdobić każdy, choćby nawet najmniejszy ogródek. Gdy kto ma w ogrodzie miejsce na jedno tylko drzewo ozdobne iglaste, to nim może być tylko świerk srebrzysty. Unikać należy sadzenia świerka srebrzystego w miejscach wilgotnych, zacienionych, jakoteż w zwartych różnorodnych grupach, gdyż w tych ostatnich zazwyczaj bywa zagłuszony innymi drzewami. Najpiękniej wygląda stojąc pojedynczo na trawniku.

Hodowla świerka srebrzystego w starszym wieku na nastrożoną zadnych trudności, w przeciwieństwie do tego hodowla w młodym wieku w szkółce jest dosyć kłopotliwa. Rozmnażanie skutecznym się przez szczepienie, które z zasady przyjmuje się w bardzo małym procencie przy dużych nakładach i zabiegach. To powoduje, że świerk srebrzysty jest zawsze nieco droższy od innych drzewek iglastych.

ng 5095

sla. 17 czerwca, godz. 17.30: Legja i Warta, Cracovia i Warszawianka, Pogoń i LKS. 24 czerwca, g. 17.30: Warszawianka i Pogoń, Wisła i LKS, Podgórze i Cracovia, Warta i Ruch. 29 czerwca, g. 17.30: Legja i Wisła, Garbarnia i Pogoń. 1 lipca, godz. 17.30: Legja i Cracovia, Garbarnia i Warta, Pogoń i Ruch. 8 lipca, g. 17.30: Polonia i Pogoń, Cracovia i 22 p. p., Ruch i Warszawianka, Garbarnia i Wisła. 15 lipca, g. 17.30: Warszawianka i LKS, Podgórze i Warta, Ruch i Polonia, 22 p. p. i Garbarnia.

Automobilizm

Międzynarodowe zawody automobilowe w Zakopanem. Na dużym stadionie w Zakopanem odbyły się doroczne zimowe wyścigi torowe samochodów i motocykli. Zawody wywołały olbrzymie zainteresowanie.

W grupie motocykli zwyciężył Bathelt (Śląski Klub Motocykl.) na Rudge w czasie 9:51,6. Trasa składająca się z 10 okrążeń około 12 km. Prędkość średnia 76,064 km. na godzinę. Drugie miejsce zajął Gebala (K. K. M.) na Nortonie w czasie 9:54,6 prędkość 75,706.

W grupie wozów turystycznych, cztery okrążenia toru, 4.800 m, pierwsze miejsce zajął Vladimir Fermanek (Czechosłowacja) na Aero w czasie 5:09, przeciętna szybkość 58,252, 2. Adolf Finder (Polski Touring Klub) na Lancii w czasie 5:12, przeciętnie 57,692, 3. Antonina Zaczyna (K. K. A.) na Lancii w czasie 5:47,8, przeciętnie 51,753.

W kategorii wozów sportowych, 6 okrążeń toru, 7.200 mtr. zwyciężył: w pierwszej grupie Vladimir Fermanek (Czechosl.) na Aero w czasie 7:58,4, przeciętnie 56,438 przed Przygodzkim na Fiacie w czasie 8:18,4, w drugiej grupie wygrał Judasz-Jurjewicz na Austro-Daimlerze w czasie 7:13,4, przeciętnie 62,298 przed Weinschenkem (Austria) na Austro-Daimlerze w czasie 7:15, przeciętnie 62,088.

W kategorii wozów wyścigowych, 10 okrążeń toru, 12 km. triumfował Stanisław Hołuj (K. K. A.) na Bugatti w czasie 10:53,6, przeciętnie 68,849.

W meczu rewanżowym Fermanek przegrał z Finderem o 20 sekund.

Na zakończenie zawodów odbyły się skjøringi za samochodami. Wygrał Ripper z narciarzem Ochotnickim, przeżył on okrążenie w czasie 1:39. (PAT)

Ciężka atletyka

Mistrzostwa Poznańskiego Okręgowego Związku Atletycznego odbędą się 2, 3, 4 marca w hali „HCP”. Lista zgłoszeń została ostatecznie zamknięta i zawiera 100 zgłoszeń z klubów „Zbyszek” — 23, „Sztęker” — 20, „Sokół” — 10, „H. Cegielski” — 20, „S. S. Swarzędz” — 10, Inowrocław — 17. Zawody tak w podnoszeniu ciężarów jak i w zapasach zapowiadają się bardzo obiecująco, gdyż równoważyc będą się siły najlepsze całego okręgu. (kom)

Hokej na lodzie

W Pradze rozegrany został mecz rewanżowy pomiędzy obecnym mistrzem świata w hokeju kanadyjską drużyną Saskatoon Quakers a zeszluzorocznym mistrzem świata amerykańską drużyną Rangers. Zwyciężyła zdecydowanie Kanada w stosunku 3:0 (0:0, 2:0, 1:0). (PAT)

W Krynciu miał się odbyć w niedzielę wieczorem mecz hokejowy pomiędzy kombinowaną drużyną niemiecką a kombinowaną drużyną polską. Ze względu na odwilż, zawody nie doszły do skutku. Odbędzie się one w poniedziałek w Katowicach o godz. 17.30.

Lekka atletyka

P. Z. L. A. otrzymał ofertę od rumuńskiego klubu „Brassow”, w której Rumuni proponują, aby lekkoatleci niemieccy, węgierscy i szwedzcy, którzy biorą udział w międzynarodowych zawodach lekkoatletycznych w Brassowie w lipcu r. b. rozegrali w drodze powrotnej w dniach 22 — 25 lipca jeden względnie dwa mecze w Pol-

sce. Prawdopodobnie P. Z. L. A. skorzysta z propozycji. (PAT)

Zimowe zawody o mistrzostwo Pomorza odbyły się w niedzielę w Bydgoszczy w hali gimnastycznej. Wyniki były następujące: 30 m: Baumgartówna (Sok) 4,9; 500 m: Baumgartówna ustanowiła nowy rekord okręgowy 1:49,4 (dawny 1:53,5); skok w dal z miejsca: Wiśniewska (Sok. Gr.) również ustaliła nowy rekord Pomorza, 2,14 m (dawny 2,03); skok w wyż: Zalewska (Sok. Gr.) 1,28 m; kula Gackowska (Sok. Gr.) ustaliła nowy rekord 9,41 m (dawny 9,29). — Ponadto: 30 m: Paweł Zimny (Sok. I Byd.) 4,02; 1500 m: Luckhau (Sp. Gr.) nowy rekord okr. 4:57,6; 4x800 m: zwycięstwo odniosła sztafeta 61 p. p. w 7,45; skok w wyż Drzycimski (Sok. I Byd.) ustalił nowy rekord Pomorza 7,70 (dotychczasowy 1,60,5); skok w dal — Paweł Zimny 5,87 m; trójskok: Drzycimski 11,88 m; rzut kulą: Ziełński (Sok. Gr.) ustanowił nowy rekord okręgowy 12,40 (dotychczasowy 11,97). Organizacja pod kierunkiem p. Wieczorka dobra.

„AZS” i „Sokół”. 60 m: 1. Eggert (S) 7,3, 2. Skocki (A), 3. Piechocki (A); 800 m: 1. Siuda (A) 2:17,2, 2. Urbaś (S), 3. Nager (S); skok w wyż: 1. Lewandowicz (S) 1,60, 2. Buccalík (A) 1,55, 3. Szmidt 1,50; w dal: z miejsca: 1. Tatera (A) 2,67, 2. Matczyński (A) 2,63, 3. Szubert (S) 2,63; w dal: 1. Kaczmarek (A) 5,94, 2. Szubert (S) 5,66, 3. Skocki (A) 5,45, 4. Aleksandrowicz (S) 5,37 m; kula: 1. Kaczmarek (A) 11,78, 2. Sikora (A) 10,97, 3. Guza (S) 10,54 3x1000 m: 1. Sokół (w składzie Cichowicz, Urbaś i Szych) 9:28.

Piłka nożna

W. g. i. d. ligi PZPN ukarał Günthera Scherkego dwumiesięczną dyskwalifikacją. Koniec kary przypada na 22 marca br. Poznański zw. piłkarski ukarał Radziewskiego (Warta) 6-tygodniową dyskwalifikacją za czynne znieważenie innego gracza. (PAT)

Pięściarstwo

Na dorocznym walnym zebraniu P. Z. B., Warszawski Związek Bokserski zamierza postawić wniosek o przeniesienie siedziby PZB do Warszawy. (PAT)

Pilata zaproszony do Czechosłowacji. Najsilniejszy w Brnie zespół pięściarski Olimpja organizuje 17 marca br. międzynarodowe zawody, na które zaprasza polskiego zawodnika Pilata z Poznania. Ma on stoczyć walkę z najlepszym obecnie w Czechosłowacji pięściarzem wagi ciężkiej, Kopeczkim. Jest on dziś bezkonkurencyjny w Czechosłowacji, a pokonał m. in. Krenza w Łodzi, Węgrów — Szabo i Györfy. (PAT)

Szermierka

Katowicki P. K. S. mistrzem Śląska. Rozegrany w Katowicach decydujący ten mecz o mistrzostwo Śląska pomiędzy „Pierwszym Kl. Szerm.” a „Pol. Kl. Sp.” przyniósł wynik 8:8. Zwycięstwo przyniósł jednak P. K. S. ze względu na lepszy stosunek tuszów. W barwach I. K. S. walczył dr. Papea, który wygrał wszystkie swoje spotkania. P. K. S. walczyć będzie o mistrzostwo Polski z krakowskim AZS. (PAT)

Co się ukaże na rynku książkowym

W Paryżu ma się ukazać wkrótce najoryginalniejsza, w swoim rodzaju książka: rejestr tytułów mających się ukazać książek znanych autorów. W alfabetycznym porządku mają podawać tytuły dzieł, które zamierzają napisać znani autorzy. W ten sposób autorzy mogą się bronić przed plagiatowaniem tytułów. Skoro autor lks zapowie np., iż nowa jego powieść będzie nosiła tytuł „Świat naopak”, to użycie, tego samego tytułu przez autora Ygreka, czy Zeta będzie już popełnieniem plagiatu.

Jak w kinie.

— Jak ci się podobało wczoraj w operze?
— O, bardzo! Wciąż grała muzyka, zupełnie jak w kinie! (Le Rire)

ng 4744

RADJO

Wtorek, dnia 27 lutego 1934 r.

Poznań (346 m) 13.00 płyty; 14.02 giełda; 16.40 skrzynka pocztowa; 17.50 skrzynka rolnicza.

Warszawa (445 m) 7.00 audycja poranna; 12.05 muzyka taneczna z płyt; 15.40 koncert salonowy; 16.25 skrzynka P. K. O.; 16.40 „Wśród książek”; 16.55 wielcy artyści w malej piosence — płyty; 17.20 recital skrzypcowy Wacława Kochańskiego; 17.50 „Bieżące wiadomości rolnicze”; 18.00 odczyt przyrodniczy; 18.20 recital śpiewaczy Olgi Szumskiej; 18.40 nieznanymi utworami de Falla „Trójkątny kapeluszy” płyty; 19.25 feljton aktualny; 19.40 wiadomości sportowe; 19.47 dziennik wieczorny; 20.00 „Myśli wybrane”; 20.02 „Nitouche” — opt. w 4 aktach Hervé’go, w radjofonizacji i reżyserji Michaliny Makowieckiej; wyk.: Aniela Szlemińska, Aleksander Wasielewski, Stefan Nowita i inni, oraz orkiestra symf. i chór P. R.; w przerwie 1 ok. 21.00 „Bal” Jerzego Szaniawskiego (kw. liter.); 22.30 muzyka taneczna z kabaretu Femina.

Programy zagraniczne. Ryga: 19.00 koncert symf.; Wiedeń: 19.30 „Marta” — opera Flotowa; Sztokholm: 20.00 „Cyganeria” — opera Pucciniego, tr. z Opery Królewskiej; Bukareszt: 20.20 koncert symf.; Bratysława: 21.00 koncert symf.; Monachium: 21.00 koncert symf.; Luksemburg: 22.05 koncert symf.; Huizen: 22.15 koncert symf.

Naprawa i modernizacja radjoodbiorników

„Radiola” Biuro Radjotechniczne, Poznań, Gwarna 11. Telefon 35-55.

ng 4760

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 24 bm. ogłoszono: Marja Moskwińska z d. Wernerówna, wdowa, 60 l. Marja Wasilewska, gospodyni, 56 l. Władysław Golisch, właściciel restauracji, 66 l. Bogumiła Szymbałyczyna z d. Andrzejewska, wdowa, 75 l. Stefan Krzywicki, pluton. zawod., 32 l. Franciszek Skorliński, robotnik, 58 l. Henryk Białkowski, uczeń techn.-dent., 19 l. Jan Guziński, robotnik, 70 l. Marja Nagórska z d. Skrzypińska, 70 l. Walenty Jarzębski, inwalida wojskowy, 28 l. Stanisława Błażejewska, z d. Smażykówna, 62 l. Anna Lindner, bez zawodu, 85 l. Stanisław Bartkowiak, zwrotniczy, 57 l.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dziś w Teatrze Nowym o godz. 7,15 i 9,30 wiecz.

Dymśa ma 6 milionów

znajomych, którzy pękali ze śmiechu, widząc go na scenie największych teatrów stolicy lub na ekranie w najlepszych dźwiękowcach. To nie przesada! Cała Polska od Wilna do Śniatyna i od Nowogrodka do Katowic zna to nazwisko z najweselszej strony. **ADOLF DYMSZA**, słuszenie nazwany przez całą prasę oraz szerokie koła publiczności królem komików i pierwszym gwiazdorem ekranu i rewji, jest jedynym artystą, którego nikt skopować nie potrafi. Jego należy zobaczyć i usłyszeć. Jego piosenki, które on niezrównanie odwarza, jego taniec i do łez rozśmieszające monologi przyniosły mu jak najwyższe uznanie wszędzie, gdzie go tylko widziano.

Oprócz **ADOLFA DYMSZY** wystąpią pierwszorzędną siłą stolicy, które i zagranicą olbrzymi sukces zdobyły. **Sensacja światowych Music-Hallów, królowa romansów VARIA LASKA**, solistka Teatru „Morskie Oko” i Music-Hallu „REX” **ELA ANTOSZÓWNA** w karkołomnych tańcach akrobatycznych i słynna pianistka jazzowa, Polka z Ameryki, **FELICJA BIRIŃSKA**.

Jest zupełnie zrozumiałym, że tak cudownie się zapowiadającego wieczoru już lata całe u nas nie było i wobec tego wszystkie sfery naszego miasta polecają dziś w poniedziałek do Teatru Nowego Nowego — dwa przedstawienia pierwsze o godzinie 7,15, drugie o godz. 9,30, aby zobaczyć, usłyszeć i opowiadać cuda o tym artyście z Bożej łaski, o prawdziwym komiku i człowieku, **ADOLFIE DYMSZY!** Resztę biletów, a to już w niewielkiej ilości, nabyć można jeszcze w firmie **ZYGARŁOWSKI**, narożnik 27 Grudnia i ul. Gwarnej. * * * ziemy na **DYMSZĘ!!!** Zniżki i bilety ulgowe nieważne. zg 5678

Cheąc Szanownym Abonentem udogodnić odbiór gazety, utworzyliśmy po zlikwidowaniu filij naszej przy Starym Rynku 4 nowe trzy agentury, a mianowicie

1) w PAŁACU DZIAŁYŃSKICH

w Księgarni i Antykwariacie p. Urbańskiego
narożnik Starego Rynku i ul. Franciszkańskiej

2) przy STARYM RYNKU nr. 11

w składzie p. Rocha Szczerbińskiego
w pobliżu drogerji p. J. Czepczyńskiego

3) przy narożniku ulic Wodnej i Wielkich Garbar

w składzie papieru p. E. Kanikowskiej.

Szanownych Abonentów naszych i Inserentów, zamieszkałych przy Starym Rynku, Wodnej, Wielkich Garbarach i przyległych ulicach, prosimy o zwracamy się odtąd we wszystkich sprawach, dotyczących wydawnictwa naszego, do jednej z powyższych agentur.

Agentury te załatwiają wszelkie sprawy, jak przedpłaty, ogłoszenia, oferty i reklamacje, na warunkach oryginalnych, bez żadnej dopłaty.

Administracja „Kurjera Poznańskiego”.

W dniu 25 lutego 1934 r., po długich i ciężkich cierpieniach, zasnęła w Panu, w 23 wiosnie życia, opatrzona Sakramentami św., nasza ukochana córka, siostra, szwagierka i ciocia, ś. p.

Zdzisława Wawrzyniakówna

Dziecię Marji — absolwentka wydz. prawn.-ekonom. U. P.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 28. bm., o godz. 15.30 z domu żałoby przy ul. Rom. Szymańskiego 4 na cmentarz przy ul. Bukowskiej; nabożeństwo żałobne nazajutrz o godz. 7 w kościele św. Marcina, o czym zawiadamiają

zg 5677 w ciężkim smutku pogrążeni rodzice i rodzeństwo.

Poznań, Katowice. Osebnych zawiadomień nie rozsyła się. Uprasza się o nie składanie wizyt kondolencyjnych.

Posiadamy już ogromny wybór NOWOŚCI WIOSENNYCH

W MATERJAŁACH DAMSKICH na płaszcze, kostjomy i suknie oraz

W MATERJAŁACH MĘSKICH na palta i ubrania. Również polecamy w najnowszych fasonach

KURTKI FUTRZANE I LISY. — CENY BARDZO PRZYSTĘPNE!!

DOM
HANDLOWY

F. WOŹNIAK

POZNAŃ, KRAMARSKA 16 (ul. Rynkowa)

ng 5 097

W niedzielę, dnia 25. bm., zmarła nasza dobra i ukochana Koleżanka, ś. p.

Zdzisława Wawrzyniakówna

absolwentka wydz. prawn.-ekonom. U. P.

Msza św. za spój Jej duszy odbędzie się w środę, dnia 28. bm. o godz. 7.50 w kaplicy Sacré Coeur, pl. Nowomiejski 1.

Z głębokim smutkiem żegnamy naszą drogą Zdziszę.

zg 5672
Koleżanki.

W sobotę, 24 lutego 1934 r., zasnęła w Bogu, po ciężkich i długich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, moja najukochańsza żona, nasza najdroższa matka, teściowa, siostra i siostrzenica, ś. p.

z Skrzypińskich

Marja Nagórska

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, 27. bm., o godzinie 15 z domu żałoby przy ul. Obornickiej 37 na cmentarz św. Wojciecha.

W ciężkim smutku pogrążeni
mąż, dzieci i rodzina.

dg 1065 Zakład Pogrzeb. „Ceremonjal” Towarowa 25. Tel. 3180

ARTRETYK jest inwalidą

bo dolegliwości artretyczno-reumatyczne, jako wynik przesycenia organizmu kwasem moczowym, oraz powstałe na tem tle stany zapalne powodują ból, zniekształcają stawy, utrudniają ruchy powodują stopniowo utratę zdolności do pracy i prowadzą wreszcie do kalectwa. Tylko ziola Magistra Wolskiego „Reumosa” zawierające Schin-Schen, niezmiernie rzadką roślinę chińska dają w krótkim czasie skuteczne wyniki w cierpieniach artretycznych i bólach ischiasu.

ZIOŁA ze znak. ochr. „REUMOSA”

Do nabycia w aptekach, drogerjach lub w wytwórni Magister Wolski, Warszawa, Ziota 14. Objasniające broszury wysyłamy bezpłatnie. ng 4728

Hallo! Abonenci „Kurjera Poznańskiego”.

Za pół ceny oprawia:

Introligatornia Stępcziewski, ul. Strzelecka 2

co dopiero ukończoną powieść „Życie Kapitana Singletona” (Bibl. Kurjera Pozn.). Cena oprawy książki — cała w półno z tytułem 1,— zł, bez tytułu 0,80 zł. Już oprawioną książkę obejrzeć można w Administracji „Kurjera Poznańskiego”. zg 5641

Marchew jadalną St. Valery

Buraki czerwone egipskie

Kapustę białą w główkach

ma do oddania wagonowo zg 5 635

DOM. KOTLIN KOTLIN 9

Skład narzędzi i artykułów technicznych w Poznaniu

Firma pierwszorzędna. Udziały do odstąpienia. Oferty pod: ng 5094 do Kurjera Poznańskiego.

Materiały drzewne

wszelkiego rodzaju, przetarte i w okrągłym stanie, zamówienia specjalne do budowy domów i mostów, wykonuje się po cenach najniższych. Zgłoszenia: Inż. Urbański, poczta Niedźwiedzice, koło Baranowicz. zg 5671

Przetarg przymusowy. Nieruchomości położone w Środzie i w chwili uczynienia wpisu o przetargu zapisana w księdze gruntowej Środa tom II wykaz liczba 65 i 84 na nazwisko rolnika Stanisława Ciaciucha z Zielenia, obecnie w Środzie, ulica Dąbrowskiego 11 i jego żony Jadwigi z Szumigalów, żyjących w ogólnej wspólności majątkowej zostaną w drodze egzekucji przymusowej dnia 17 maja 1934 r. o godz. 11 przed pol. wystawione na przetarg przed niżej oznaczonym sądem, pokój nr. 13. 1) W obrębie miasta Środy położona nieruchomość Środa 65, składająca się z pół domu mieszkalnego z podwórkiem, skrzydła w podwórzu, warsztatu z chlewem i śpichrzem, obszaru 1,97 arów. Wartość użytkowa jako podstawa podatku budynkowego 545 marek. Matrykuła artykuł 371. Księga podatku budynkowego L. 367. 2) W obrębie miasta Środy położona nieruchomość Środa 84, składająca się z domu mieszkalnego z podwórkiem i pół domu mieszkalnego przy alejach — udział przy niepodzielonych podwórzach — wartość użytkowa jako podstawa podatku budynkowego 4100 marek. Matrykuła artykuł 38. Księga podatku budynkowego L. 75. Wziankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 1 grudnia 1932 r. Środa, dnia 16 lutego 1934 r. Sąd Grodzki. ng 4622

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811

i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

1. KAMIENICE

Wille

Poznaniu, piękne położenie, trzy czteropokojowe mieszkania — spieszenie sprzedam za 35 000 złotych. Oferty Kurjer Poznański zg 28 204

Kamienice

śródmieściu, dochód ustawowy 13.000, cena 78 000, wpłaty 40 000, Graczyński, Poczta 20. zg 28 173

2. PIENIĄDZ

Z gotówką

5 tysięcy — proszę o propozycje, tylko uczciwe. Oferty Kurjer Poznański zg 28 381

Sprzedam

5% pożycz. konw. w sumie 7 500 zł najwięcej dajacemu. Oferty do Kurjera Poznańskiego zg 28 925

4. OSOBISTE

Za

długi żony mej Ludwiki z Spiżewskich — Żurkiewiczowej nie odpowiadam. Stanisław Żurkiewicz, ul. Wodna 23. zg 26 661/2

Za

długi żony mej Stanisławy Conradowej z domu Golały nie odpowiadam. Stanisław Conrad Górczyńska 9. zg 28 125

6. OŻENKI

Kawaler

urzędnik państwowy, pozatem dobrze sytuowany, bez przeszkód i nalogów, przystojny katolik poszukuje zgrabnej, kulturalnej panny lub bezdzietnej wdowy do lat 25. Panie z dobrych zamożnych rodzin, idealnie traktujące małżeństwo, zechcą swe oferty z dołączeniem fotografii złożyć pod zg 28 841 do Kurjera Poznańskiego.

Nauczyciel

kawaler, w średnim wieku pragnie nawiązać korespondencję w celu matrymonialnym z panią, która lub bezdzietną wdową do lat 35. Najchętniej ze wsi. Posag pożądany. Oferty wraz z fotografią do Kurjera Poznańskiego. zg 28 340

Kawaler

na dobrym stanowisku, lat 45, przystojny szuka towarzyszkę — Panny lub wdowy bezdzietnej, dobrze usytuowanej racza się zgłosić Kurjer Pozn. zg 28 664. Dyskrekcja zapewniona.

Kawaler

lat 28, kupiec, posiadający poważne własne przedsiębiorstwo i gotówkę pozna pannę, ładną, zgrabną i gospodarną do lat 25. Cel matrymonialny. Dal wspólnego dobra majątek pożądany — lecz niekonieczny. Zgłoszenia z fotografią Kurjer Poznański zg 28 339. Dyskrekcja zapewniona.

Oficer

posiadający majątek wartości pół miliona zł poszukuje żony. Ścisła dyskrekcja zapewniona. Oferty Kurjer Poznański zg 22 007

7. SPRZEDAŻE

Pianina sprzedaje. Długa 16 m. 1. zdg 23 249. Podarki imiennowe praktyczne tania „Lamus”, Strzelecka 1. Pg 2 557-53.428. Meble najtaniej w Bakosia ul. Wenecjańska 1. Most Chwaliszewski przy krzyżu. zdg 24 596. Meble najtaniej J. Baranowski Poznań. Podgórna 13. Pg 2 519-23 50. Gramofony płyty, mechanizmy, reparacje. — ceny niższe. F. Balań, Poznań, Woźna 12. Pg 2 560-8.40. Sprzedam okazynie obrazy malarzy polskiego. Jacek Malczewski, Kędziński, Kazimierz Pochwański, Wojciech Kossak, Chłemoński, Zmurko. Obejrzyć można od 2-7 Rzezypospolitej 3, m. 1. zdg 27 426. Nowoczesne urządzenie gabinetu kosmetycznego sprzedam niedrogo z powodu wyjazdu. Marsz. Focha 41, mieszkanie 8. dg 1 056. Sypialnia jębowa jak nowa lustrami, marmurem bardzo tania Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pg 3 929-8.76. Meble naitaniej, gwarantowane dogodnie warunki, tylko fabryka mebli Rynek Śródecki. zdg 22 237. Prase ręczna do oleju aspirator podwojnemi sitami. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 28 097. Parcele 5 000 kw. mtr. sprzedam bardzo korzystnie doskonała dla ogrodnika. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 109. Nieruchomość z restauracją w dużej wsi kościelnej sprzedam przy wpłacie zł. 10 000. — reszta na hipotekę za niskim procentem. Zgłoszenia „Par” pod 8.108 lub telefon 6404. Pianino czarne zagraniczne jak nowe, głos piękny, pełny, metaliczny, wartości 8 000 zł. sprzedam bardzo tania. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 28 121. Parcele za św. Rochem, 15 mórg, mkw. 1,75, razem sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 163. Pianino sprzedam. Patrona Jackowskiego 19, m. 31. zdg 28 165. Skład kolonialny i delikatesów, dobrze prosperujący, sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 140. 2 pierzyny, 4 poduszki, meble — sprzedam. Strzelecka 24, m. 11. zdg 28 190. Meble kuchenne nowe okazynie na sprzedaż. Witkowski, Romana Szymańskiego 2, II. ptr. zdg 27 957/8. Maszynę szyjącą, doskonałą jak nowa, — cena 35 złotych. Focha 187a — mieszkanie 3. (Dom poprzeczny). zdg 28 431. Maszynę damską Singera w bardzo dobrym stanie zupełnie tania sprzedam. Szewska 11, mieszkanie 4 zdg 28 436. Skład z urzędzeniem, najlepszy punkt Łazarza. Informacje Jeznicka 12, m. 6. Dodatki do ubrań najtaniej w wielkim wyborze — Andrzejewski, Szkolna 13. dg 1 062. Antyczne meble mahoniowe, szafa, lustro, komody, biblioteczki, stoliki do gry, do herbaty, krzesła i świecznik żydowski na sprzedaż. Skarbowska 4, ptr. lewo. Skład fryzjerski damsko-męski z mieszkaniem sprzedam. Poznańska 22. Zakład pierwszorzędny, mieszkaniem główna ulica sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 265. Maszynę krawiecką tania. Strzelecka 9 m. 8. zdg 28 257. Pianino pierwszorzędne. Trzeciego Maja 3a, m. 13. zdg 28 170. Urządzenie kompletne do piwa, fabrykacji wód mineralnych, butelkami — sprzedam 1 800. Pawlak, Mosina, Rynek. zdg 28 393. Biurko dębowe. Kwiatowa 9 — 11. zdg 28 382. Dom w Kobylnicy sprzedam 4 000 zł. Sajna. zdg 23 433. Wózek nowoczesny sprzedam. Stroma 26 — 3. zdg 28 453. Najnowsze serwisy Najnowsze nakrycia Najlepsze szkło tania Hurtownia Porcelany (w podwórzu). zdg 28 359.

11. KUPNA

Wózek spacerowy bez budki kupie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 28 147. Browning mniejszy kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 143. Umywalke dużą z kurkiem i zlewem kupie — Oferty cena Kurjer Poznański zdg 28 004. Futro damskie karakulowe, na niską figurę, dobrze utrzymane, kupie okazynie za gotówkę. Spieszne oferty z ceną na Kurjer Poznański zdg 27 703. Maszyny Singera do szycia, choć uszkodzone kupie za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 084. Dźwigary używane profil 8, 10, 14, 16, 18 kupie. Oferty z ceną uprasza Cieżki, Piątkowo-Poznań. zdg 28 098. Willkę kupie do 25 000 zł w kolicy św. Łazarza, nowa budowlę, wolną od podatków. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 108. Marmurowy komplet na biurko okazynie kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 123. Kupie używane pianino. Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdg 28 129. Pianino kupie używane, marki „Neumann” (czarne). Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 28 195. Pianino używane kupie. Zgłoszenia z dokładnym opisem i ceną. Budzińska, Grochowe Łąki 3. zdg 28 238. Magiel dobry kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 478. Willkę 5-ciopokojową kupie za gotówkę. Oferty „Par” Al. Marcinkowskiego 11 pod 9.2. Pg 3 046-9.2. Kupie za gotówkę jadalnię i fortepian w dobrym stanie. Oferty Kurjer Poznański 9 1710. Pianino kupie. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 28 175. Kupie młynek do mielenia lusk Perplex, Miąg lub podobny. Edmund Staniszewski, Krotoszyn. dg 1061. Kupie okazynie koc futrzany. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 411. Urządzenie fryzjerskie kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 443. Jednomieszkaniowy domek owocowym ogrodem kupie gotówką, periferiach Poznania, ewentualnie niedaleko, jak Swarzędz, Kościan itp. Oferty, cenę Kurjer Pozn. zdg 28 462. 12. DO WYNAJECIA Dwupokojowe mieszkanie, słoneczne, nowoczesne, czynsz miesięczny. Nagórski, Wilda, Łanowa 15 (przystanek Cegielskiego). zdg 27 632. 8-pokojowe mieszkanie, centralne ogrzewanie. Matejki 61, I. ptr. Inform.: stróż. zdg 27 836. 7-pokojowe mieszkanie, centralne ogrzewanie. Matejki 61. Informacje: stróż. zdg 27 837. Pokój kuchnia przy dworcu Luboń. — Zgłoszenia gospodarz, Piłsudskiego 29. zdg 28 095. 2 próżne z balkonem, centrum. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 449. Dwupokojowe kuchnia, służby, ul. Spokojna, parter, czynsz 60 zł, zaraz urzędnikowi do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 28 297. 2 pokoje kuchnia przy Drozde Urbanowskiej od gospodarza, miesięcznie 40 zł po pokryciu kosztów eksmisyjnych. Osoby na stanowisku. Zapytania u właściciela, Dąbrowskiego 164 (amentarz) zdg 28 236. Łąkowa 16, mieszkanie 10, lepszy. zdg 28 309. Pokój kuchnia, słoneczne, balkon do wynajęcia. Osiedle Słupska 11 Obejrzyć można od 2-5. zdg 28 171. Słoneczny jedno-dwuosobowy. Matejki 6, mieszkanie 6. zdg 28 336. Pokój kuchnia do wydzierżawienia — Światłana 33 od 2-4. zdg 28 350. 13. SZUKA MIESZK. 4 pokojowego komfortowego od kwietnia lub maja punktualny płatnik. Oferty gospodarza Kurjer Poznański zdg 28 218. Urzędnicza państwowa, emerytowana, mieszkanie 2-4 pokojowe od 1-go maja wysoki parter, I. słoneczne, ciepło, dzielnica spokojna od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 127. Szukam 3-4 pokoje od 1 kwietnia, parter, I. piętro, śródmieście od gospodarza. Ofert Kurjer Pozn. zdg 28 351.

Bezdzielne małżeństwo na stałe posadzie — szuka pokoju kuchnia wprost od gospodarza. Czynn zgóry. — Oferty Kurjer Poznański zdg 28 233. Pokoju lub dwóch kuchnia, próżnych, okolica Plac Świątokrzyski. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 294. Urzędnik kolejowy poszukuje 2 pokojowego od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 321. Dwupokojowego trzypokojowego pokojkiem służącą, czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 320. Mieszkania trzypokojowego — komfortowego komunikacja poszukuje. Plac zgóry. Oferty Kurjer Poznański rg 1 709. 14. ZAMIANA MIESZKANIA Zamienię 3 pokoje komfortem, czynsz 42 zł, na 4-5 śródmieściu. Zgłoszenia telefon 50-01. zdg 28 472. Zamienię mieszkanie dwupokojowe z kuchnią na takie same lub mniejsze. Woźna 11, m. 17. zdg 28 422. 15. POKOJE UMEBL. Pokój ładnie umeblowany, centralne ogrzewanie, telefon, łazienka z utrzymaniem. Siemiradzkiego 11, parter, lewo. zdg 26 245. Pokój umeblowany, niekrepujący. Skarbowska 14, mieszkanie 7. zdg 28 081. Jedno dwuosobowy utrzymaniem, bez. Konopnickiej 3, m. 4. zdg 28 090. Dwuosobowy czysty. Ogrodowa 2, mieszkanie 9. zdg 28 091. Słoneczny ciepły, dwuosobowy, domowym utrzymaniem. Matejki 53, mieszkanie 2. zdg 28 100. Inteligentnym Szwajcarska 26 — 6. zdg 28 227. 2 pokoje frontowe, umeblowane, w śródmieściu lepszymu panu oddam z utrzymaniem lub bez. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 28 224. Dwuosobowy umeblowany, używaniem kuchni, mały pokój piecykiem. Szamarzewskiego 20/22, m. 2. zdg 28 221. Elegancki duży, frontowy, ciepły. Pocztowa 21, mieszkanie 4. zdg 28 220. Pokój wynajme panu. Działyńskich 8, mieszkanie 2. zdg 28 217. Pokój Bóznicza 15 — 13. zdg 28 214. Skarbowska 5 parter, prawo, bardzo ładny, dwuosobowy, frontowy, elektryka, kuchnia, fortepian. zdg 28 216. 25.— słoneczny, Poznańska 27, mieszkanie 9, II. podwórze, prosto. zdg 28 212. Jednosobowy elektryczność. Grobla 6, m. 8. zdg 28 211. Dwuosobowy Marcina 53 — 8. zdg 28 209. Panna wspólny. Wielka 9, m. 8. zdg 28 206. 20.— pokój. Grobla 19 — 12. zdg 28 205. Pokój Matejki 2, m. 2. zdg 28 203. Panu pokój. Piekary 18, m. 19. zdg 28 199. Małeckiego 35 — 2. zdg 28 197. Paniękę na wspólny. Golebia 3, m. 4. zdg 28 160. Elegancki Długa 11 — 8. zdg 28 162. Niekrepujący słoneczny, balkonem, Wielkie Garbary 36, mieszkanie 19. zdg 28 167. Frontowy elektryczność. Niegolewskich 2, m. 5. zdg 28 152. Pokój Zwierzyniecka 10, m. 14. Dworzczak. zdg 28 153. Ratajczaka 11 a, mieszkanie 71. zdg 28 154. Pokoik Słowackiego 29, m. 10. zdg 28 156. Słoneczny duży, względnie dwa łączne. Żupańskiego 2, m. 8. zdg 28 157. Marcin 27, m. 7. zdg 28 135. Pokój panu. Czesława 17, m. 7. zdg 28 136. Centrum pokój, elektryczność. Młyńska 4, m. 7. zdg 28 137. Słoneczny frontowy, niekrepujący, śródmieście, 1-2 osób. Zielona 2, I, m. 6. zdg 28 233. Pokój frontowy dwóch pań — panów. Rybaki 9, mieszkanie 10. zdg 28 230. Pokój Żupańskiego 2 a, mieszkanie 20. zdg 28 424.

Frontowy umeblowany. Grobla 1 b, m. 8 (narożnik Wielkich Garbar) zdg 28 242. Niekrepujący elektryczność. Wierzbicice 51 m. 2. zdg 28 459. Pokoik elegancki utrzymaniem. Mickiewicza 21 19. zdg 28 473. Umeblowany Woźna 18 m. 9. zdg 28 485. Elegancki Cieszkowskiego 8 m. 9. zdg 28 483. Pokój wynajme. Przecznicza 6, skład kolonialny. zdg 28 231. Urzędnicze studentce (dwom) frontowy, słoneczny, spokojny, tania, Aleje Marcinkowskiego 19 — 7. zdg 28 168. Pokój Zielona 2, m. 23. zdg 28 194. Wspólny panu. Pocztowa 13, m. 6. zdg 28 189. Dwuosobowy Łąkowa 21 — 17. zdg 28 188. Pokój wspólny pannie. Półwiejska 8, m. 6. zdg 28 183. Dwuosobowy pocieł pożądana. Szymańskiego 9, m. 8. zdg 28 183. Próżny zaraz. Plac Nowomiejski 5, m. 26, dom ogrodowy. zdg 28 184. Frontowy Aleje Marcinkowskiego 14, m. 7. zdg 28 180. Mickiewicza 21/25, m. 1, niekrepujący, jednoosobowy kulturalnym, pracującym. zdg 28 240. Dworcowa Focha 27, front. II. Sypniewska zdg 28 237. Tani pokój panom. — Mostowa 14 a, Łaszczewska. zdg 28 235. Pokój Chwaliszewo 5, m. 5. zdg 28 234. Pokój samotnej. Szamarzewskiego 26, mieszkanie 18. zdg 27 975. Klatki I. Kanalowa 15, rzeźnictwo. zdg 28 295. Kopernika 3 — 5, słoneczny. zdg 28 293. Wspólny pokój utrzymaniem dla pana tania. Półwiejska 30, m. 11. zdg 28 287. Niekrepujący komfortowy, telefon. Masztalarska 7 a, I. zdg 28 326. Pokój umeblowany. Dąbrowskiego 7, mieszkanie 2, od 7. 3. zdg 28 322. Klatki schodowej. Wielkie Garbary 18, mieszkanie 13. zdg 28 319. Śródmieście skromny 20.— Kręta 12, mieszkanie 5. zdg 28 317. Pokój dwuosobowy, utrzymaniem, bez. Małeckiego 15, mieszkanie 1. Łazarz. zdg 28 305. Dobrze umeblowany, spokojny. Piekary 9 — 2. zdg 28 304. Pokój dwa klatki I. Ratajczaka 26. zdg 28 437. Pokój panu. Kramarska 25 a, I., lewo. rg 1 711. Niekrepujący 2 osoby. Spokojna 25 m. 9. zdg 28 276. 2 przyległe, niekrepujące mebl. z utrzymaniem kuchni. Dąbrowskiego 18 m. 4. zdg 28 272. Józefa 9 a m. 6 dwuosobowy, elektryczność, inteligentnym. zdg 28 271. Klatki panu. Chwaliszewo 69 m. 14. zdg 28 269. Niekrepujący elektryczność, tania. Stroma 1 m. 6. zdg 28 262. Dwuosobowy frontowy. Piekary 22 m. 20. zdg 28 263. Duży frontowy z fortepianem. Pocztowa 21 m. 5. zdg 28 261. Frontowy Rzezypospolitej 2, mieszkanie 7. zdg 28 258. Elegancki niekrepujący panu, stanowisku. Półwiejska 2 m. 3. zdg 28 256. Pokój do wynajęcia. Wały Król. Jadwigi 4 a m. 18. zdg 28 250. Pokój lepszy śniadek 26 m. 10. zdg 28 247. Ratajczaka 11 a m. 70 pokój panu. zdg 28 246. Pokój Strusia 11, m. 9. zdg 28 172. Niekrepujący Romana Szymańskiego 9, m. 10 zdg 28 230. Lepszego pana na wspólny pokój. Małeckiego 17, II, mieszkanie 6. zdg 28 178.

Umeblowany Pocztowa 27, mieszkanie 5. rg 1 714. Słowackiego 29 — 7. zdg 28 371. Słoneczny elegancki. Dąbrowskiego 36 — 8. zdg 28 376. Półwiejska 2-6 dni pianino (utrzymanie). zdg 28 470. Dwuosobowy lub małżeństwu, pocieł pożądana. Strzelecka 31 — 11. zdg 28 465. Frontowy czysty, centralne u samotnej. — Kramarska 27 — 17. zdg 28 475. Elegancki pokój utrzymaniem tylko dla p. studentki. Wiadomość Kurjer Poznański zdg 28 452. Pani wspólny. Skarbowska 15 m. 19. zdg 28 430. Elegancki Wielkie Garbary 38 — 15. zdg 28 423. Jackowskiego 21 mieszkanie 11 słoneczny czysty. zdg 28 433. Trzy dwuosobowy, fortepian. Pl. Asnyka 1 II. zdg 28 425. Klatki niekrepujący, elektryczność. Zamkowa 4b m 7, wejście Pocztowa. zdg 28 435. Jednemu lub dwom inteligentnym. Wybickiego 2 m. 9. zdg 28 439. Jednego lub dwóch utrzymaniem bez. Łąkowa 14 — 22. zdg 28 440. Pokój Bukowska 23 — 6. zdg 28 379. Klatki niekrepujący, frontowy, elektr. panu Różana 11-29. zdg 28 367. Małżeństwu kuchnia względnie panom. Trauguttowa 32, m. 6. zdg 28 369. Jedno - dwuosobowy kulturalnym. Kanalowa 4, I., 9 (Park Wilsona). zdg 28 364. Pokoje z utrzymaniem. Mińska 2, m. 10. zdg 28 361. Pokój panu. Strusia 7 — 1. zdg 28 356. Pokój niekrepujący, front, elektryczność. Pocieł pożądana. Wały Jagiello 3, m. 3. zdg 28 355. 2 eleganckie pokoje do wynajęcia. Rybaki 22, m. 6. zdg 28 354. Pokój umeblowany wynajme. Wielkie Garbary 33, mieszkanie 9. rg 1 708. Frontowy 2 pań. Mostowa 5 a -- 11. rg 1 704. Kraszewskiego 11 — 17, jednoosobowy. zdg 28 413. Dwuosobowy inteligentnym utrzymanie, komfort, tania zaraz. Matejki 58, mieszkanie 5. zdg 28 405. Małżeństwu frontowy. Półwiejska 5, mieszkanie 7. zdg 28 400. Pokój umeblowany 1-2 osobowy, elektryczność. Sw. Wojciech 29, mieszkanie 8. zdg 29 395. Frontowy Stroma 26 — 7. zdg 28 391. Pokój dla panów. Kwiatowa 13, mieszkanie 10. zdg 28 389. Małżeństwu używaniem kuchni, elektryczność Słusarska 2 — 13. zdg 28 387. Frontowy Wierzbicice 46, mieszkanie 6. zdg 28 331. Śródmieście utrzymaniem. Wały Jana III 11, parter, prawo. zdg 28 328. Pokój utrzymaniem. Ogrodowa 2 — 8. zdg 28 325. Wierzbicice 27, m. 5. zdg 28 349. Dwuosobowy ewtl. używalność kuchni, łazienki, Kanalowa 5/6 — I. — 15. zdg 28 346. Pokój elektryczność. Zielona 1, m. 2. — parter. zdg 28 234. Mały pokoik. Poznańska 27, m. 6. zdg 28 333. Miły ciepły, utrzymaniem bez. Strzelecka 3b, m. 6. zdg 28 334. 16. SZUKA POKOJU Pokoju skromnego, niekrepującego poszukuje młoda osoba. Oferty z ceną Kurjer Pozn. zdg 27 520. Centrum komfortowy, spokojny, niekrepujący, telefonem, łazienka, wyborowym utrzymaniem nie wyżej I. piętra, możliwie podwójnym łóżkiem. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 28 096. Garsoniera niekrepująca ładna potrzebna dla przyjeźdnego pana. Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdg 28 110. Pokoju słońeczny, ciepłego, bliżej śródmieścia, niekrepującego do 30 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 469.

Pokoju próżnego lub umeblowanego używaniem kuchni, niekrepującego, centrum, małżeństwo bezudzielnicy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 202. Pokoju ogrzewaniem do 30. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 122. Młode bezdzielne małżeństwo szuka 2 pokoju umeblowanych z używaniem kuchni od 1. 3. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 292. Pokoju czystego poszukuje pani. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 311. Pokoju poszukuje przy Starym Rynku na cichą pracownię. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 327. Rodzeństwo poszukuje 2 pokoju, jeden 15. 3., drugi 15. 4., okolica Kaponiera. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 335. Przyjezdna poszukuje na krótki czas taniego pokoju. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 429. 17. LOKALE Ubikacja podwórzowa na garaż, warsztat, składnice. Wrocławska 15, dozorca. zdg 27 341. Kolonjalke z mieszkaniem oddam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 27 497. Ubikacje niskoparterowe, jasne, obszerne, centrum, z urządzeniem sprzedam. Zgłoszenia Wrocławska 19 — 6. zdg 28 192. Lokal handlowy mieszkaniem wydzierżawie. Adres Kurjer Poznański zdg 28 460. Skład mieszkaniem wydzierżawie. Kościelna 35, właściciel. zdg 28 427. Poszukuje ubikacji na pracownię oraz 2-osobowego pokoju umeblowanego zaraz. Cena pożądana. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 409. 18. DZIERŻAWY Skład fryzjerski dla pań i panów w powiatowym mieście, dobrze zaprowadzony z powodu niefachowości zaraz wydzierżawie. Do objęcia potrzeba 500 zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 28 155. Gospodarstwo 60 mórg. inwentarzem żywym, martwym zadzierżawie, najcieplej okolice Poznania, od 15 marca, wprost od właściciela. Marceji Piłczyński, Zmyślona, poczta Raduszewice, powiat Wieluń. zdg 28 193. Skład lub na filię ul. Marszałka Focha 119 wydzierżawie zaraz. Słusarski, Rynek Śródecki 4. zdg 27 115/6. Kiosk wydzierżawie. Zgłoszenia Kraszewskiego 4, skład 1. zdg 28 314. Ogród przy willi na Solcazu do wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 366. Skład kolonialny Poznaniu, 2 pokoje, kuchnia, wydzierżawie. Objęcie 3 400, dzierżawa 70. Sowiński, Garncarska 2, telefon 18-21. zdg 28 253. Polowania w bliskości Poznania szuka wzorowy strzelec, warunek las, woda, Łask, oferty z podaniem wysokości dzierżawy itp. Kurjer Poznański zdg 28 423. 22. ZGUBY Zaginął doberman, numer 4386. Ostrzeżam przed kupnem. Oddać za wynagrodzeniem. Marsz. Focha 49. zdg 28 161. Znalezione portmonetkę ul. Strzeleckiej. — Odebrać godz. 4-5. Wskaże Kurjer Poznański zdg 28 308. Zaginęła ratlerka czarna z białym półkoszulkiem na nagrodę. Szlagowska 15. zdg 28 273. 23. ROZMAITE Resztki po „Białym Tygodniu” J. Schubert Fabryka Bielizny Dom Płócien, Wrocławska 3. Pg 2 483/4,96. Detektywne biuró Greif od 23 lat wywiady, obserwacje. Cieszkowskiego 8. zdg 27 134. Akuszerka Kleinwächterowa, Poznań, centrum, ulica Romana Szymańskiego 2, pierwsze piętro, lewo, drugi dom od placu Świątokrzyskiego. zdg 11 119/21. Świadków najechania mnie przez nieznanego samochód osobowy w dniu 10 lutego o godz. 19 na ul. Grudnia w pobliżu Komendy Policji, zwiastująca osobę, która ma się zapośredniczyć, proszę o zgłoszenie! Florian Idaszak, Mostowa 5 a, mieszkanie 1. zdg 28 439.

Kupię dom

śródmieściu, Jeżyce, cena ca 200.000 zł. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zgd 5666.

Fotograf zdolny od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 213

Rzutkiego kupca do prowadzenia naszej składnicy detalicznej poszukujemy. Wymagana gotówka 4.000.- zł. Zgłoszenia "Węglbok", Gdynia, telefon 24-86, Świętojańska 110. zgd 27 912

Mleczarz starszy z kilkoletnią praktyką, dobry fachowiec, również serowar na samodzielne stanowisko z kaucją. Oferty Mleczarnia Kępa. Szamotuły. zgd 27 522/3

6 panów, 4 panie do pracy akwizycyjnej przyjmie zaraz, ponad 24 lat do wprowadzenia artykułu pierwszej potrzeby, bez konkurencji. Blisze informacje Fr. Ratajczaka 17, m. 5 od 11-2. zgd 28 296

Pomocnik fryzjerski potrzebny. Wierzbicice 27. zgd 28 291

Uczennica potrzebna. Prasowalnia pl. Nowomiejski 6. zgd 28 255

Służąca zaraz, lat 18. Przemysłowa 36, m. 3. zgd 28 149

Uczennice przyjmie krawcowa. Kościelna 12. zgd 28 378

Wspólnika (czki) 1500 złotych celem otwarcia chem. pralni. Zarobek 15-200 miesięcznie. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 975

Potrzebne panią do obsługi gości z gwarancją. Zgłoszenia Skarbowska 4, parter. zgd 28 368

Ekspedjenci z branży bławatów potrzebni do pomocy. Karas, Zamkowa 4. zgd 28 363

Gospodynię - kucharkę poszukuje na majątek. Oferty podaniem pensji Kurjer Poznański zgd 28 408

Dzielną prasowaczką zaraz potrzebną. Zakrzewska, Wierzbicice 39 a. zgd 28 407

Służąca potrzebna. - Małe Garbary 8, skład. zgd 28 394

Panna do dzieci Wielkop. skromna, z praktyką, potrzebna do trzech chłopców 1, 7, i 8 lat na wieś do dworu. Zgłoszenia z podaniem lat, warunków i fotogr. do Kurjera Poznański zgd 28 348

Służąca z gotowaniem, praniem, dwóch osób potrzebna. Kolonjalka "Lutka", Stobnica, powiat obornicki. zgd 28 347

28. ROZRYWKA

Polski film salonowo - sensoryjny "Rycerze Mroku" Kino Colosseum. Pg 3 036-8,95

Kino Tęcza, Łazarz 10-ty kochanek. zgd 28 225

Czarująca Anny Ondra w najwytworniejszym arcyplikantym filmie "Dziewczatko" - kino "Sfinks". Pg 3 045-53,460

Ramon Novarro śpiewa w filmie "Noc w Kairze" w kinie "Moje" dziś po raz ostatni. zgd 28 365

Kino "Orzeł" "Kwiat stepu" (Pocłunek skażenka), Charles Farrell. zgd 28 402

Kino "Corso" Samotny orzeł. zgd 28 324

Kino Wilsona - Łazarz Raj Podlota. Aimy Ondra, Karol Lamacz. zgd 28 451

Książkowa - bilansistka

piszka biegła na maszynie z znajomością języka polskiego i niemieckiego poszukuje posady. Ustawia bilanse. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zgd 24 809

Dziewczyna z dobrym gotowaniem, samodzielnie przyjmie posadę u dorosłych osób w lepszym domu świadectwa dobre. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 453

Poszukuje posady do wszelkich prac domowych z gotowaniem i praniem, do lepszych państwa. Górna Wilda 147, Parzysz. zgd 28 463

Gospoia pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

2* WOLNE MIEJSCA

Bufoetowa rutynowana przystojna do pierwszego lokalu w Gdnie na stałą posadę potrzebna. Oferty możliwe z fotografią i podaniem wysokości kaucji do Kurjera Poznańskiego zgd 27 324

Elew gospodarczy potrzebny gwarancją. Zgłoszenia Kurjer Poznański zgd 28 461

Zastępcy zaprowadzonego w młynach, tartakach i sklepach żelaza poszukuje firma "Techebu". Kraków, Florjańska 7. zgd 4 712

Bajcer specjalista na imitację orzechowe i inne, dzielnym w swym zawodzie obeznany z porowaniem krzesel potrzebny od zaraz do fabryki krzesel. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zgd 27 041

Poszukuje natychmiast wspólnika kapitałem 8.000, współpracę pożądaną. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 114

Uczennica do marszantwa potrzebna. Carman, Pocztowa 22. zgd 28 208

Poszukuje akwizytora ubezpieczeniowego za stałym wynagrodzeniem i prowizją. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 133

Uczennica do rzeźnictwa może się zgłosić zaraz. Górna Wilda 115, m. 2. zgd 28 467

Podróżujący potrzebny, firma zaprowadzona, gwarancją wymagana. Informacje Młyńska 12, restauracja. zgd 28 473

Uczennice przyjmie po wyczeniu stała posada. Mostowa 37, Prasowalnia. zgd 28 471

Stróża kaucją 1500 przyjmie natychmiast. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 419

Służąca z dobrem gotowaniem do wszystkiego może się zgłosić od 1. - Górna Wilda 115, m. 2. zgd 28 466

Biurowego (w) gwarancją 1500, posada stała natychmiast przyjmie. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 420

Służąca potrzebna. Wroniecka 18, obuwie. zgd 28 432

Uczennica do krawiecczyni damskiej na 1/2 lub 1 rok potrzebna. Strzałowa 7, m. 15. zgd 28 449

Kamienica 2 piętro z składem przy rynku w Śremie przynosząca przeszło 3 tys. zł rocznie dochodu z dzierżaw, jest zaraz za 20 tys. do sprzedania. Zgłoszenia do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zg 5 665

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Pracownica, czysta uczciwa, dłużej świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 445

Krawcowa

domowa bardzo tania, damskie, dziecięce szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zgd 28 855

Przymię posadę uczennicy rzeźniczej zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 345

Ekspedjentka młoda, inteligentna, przystojna, kaucją, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 344

Ceglaz - ceramik z znajomością fabrykacji wyrobów cieniokamiennych, ukonczona szkoła zawodowa, dłuższą praktyką na samodzielnym stanowisku poszukuje jakiegokolwiek posady. L. Filipowski, Wolsztyn. zgd 28 342

Służąca do wszystkiego poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zgd 28 282

Uczeń inteligentny 5 kl. gimn. poszukuje posady bławatnika w większym magazynie. Adres wskazuje Kurjer Poznański zgd 28 338

Syn uczciwych rodziców poszukuje miejsca jako uczeń w branży kolonjalnej lub drogerijnej. - Ukonczona szkoła wydziałowa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zgd 28 336

Dziewczyna czysta, uczciwa szuka posady do wszystkiego, kochająca dzieci. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 479

Robotnik zdrowy, silny poszukuje pracy za kaucją. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 480

Dziewczyna uczciwa, wierna, czysta i pracowita poszukuje posady do wszystkiego z dobrem gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 486

Dziewczyna do wszystkiego dobrane świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 481

Młodsza dziewczyna szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 468

Dziewczyna poszukuje posady 1. 3. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zgd 28 421

Dziewczyna poszukuje posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 428

Poszukuje posady pokolejowej lub do wszystkiego od 1. 3. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 434

Czysta uczciwa z praniem gotowaniem najchętniej na wyjazd, dobre polecenie. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 441

Samodzielną dobieg gotowaniem szuka posady lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 373

Dziewczyna z gotowaniem, w średnim wieku przyjmie posadę od 1. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 353

Szukam lepszej posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 404

Dziewczyna do wszelkiej pracy domowej poszukuje posady od pierwszego marca. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 403

Szukam posady gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 401

Ekspedjentka z kaucją poszukuje posady do kawiarni lub restauracji. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 397

Dziewczyna poszukuje jakiegokolwiek posady, także praniem. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zgd 28 396

Gospoia przyjmie posadę. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 393

Inteligentna bardzo skromna uboga sierota, zawodu biuralistka, lat 21, uprasza o jakiegokolwiek zajęcie biurowe, handlu, również jako wyręczycielka - wychowawczyni. - Łaskawe oferty Kurjer Poznański zgd 28 392

Posługaczka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 888

Ekspedjentka do piekarni, cukierni szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 169

Posługaczka szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 174

Sierota szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 177

Dziewczyna czysta, uczciwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 179

Pracownica czysto pierze. Za Bramką 4, m 4 zgd 28 150

Dziewczyna uczciwa, pracowita z dobrem gotowaniem przyjmie posadę do wszystkiego od 1. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 252

Pokojowa

szuka posady 1. 3. 34. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 298

Gospodyni szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 280

Posługaczka młodsza poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 318

Posługi po południu poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 316

Dziewczyna uczciwa z dobrymi świadectwami i z gotowaniem poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 313

Sierota sumienna i pracowita szuka posady do pracy domowej jako przychodnia. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 312

Panna ze wsi bardzo uczciwa z świadectwami poszukuje posady od 1. III. 34 roku za małym wynagrodzeniem. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zgd 28 310

Dziewczyna ze wsi, lat 18, początkująca poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 307

Kucharka starsza, dobrze gotująca, szuka jako przychodnia od 1. lub 15. 3. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 266

Pani młoda, zdrowa, kulturalna, znająca się na gospodarstwie zajmie się domem samotnej osoby - na wsi lub w mieście. Łaskawe oferty Kurjer Poznański, portier 997

Posługi poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 260

Dziewczyna uczciwa, zwinna szuka posady do wszystkiego od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 254

Posługi poszukuje 1. 3. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 251

Prania lub posługi poszukuje z dobrymi świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 248

Dziewczyna ze wsi, uczciwa, pracowita, szuka posady do pomocy pani domu. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 215

Uczciwa dziewczyna z prowincji szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 201

Pracownica szuka prania. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 200

Wychowawczyni z lepszym wykształceniem, z dłuższą praktyką przy dzieciach większych i mniejszych - pomoc w nauce, poszukuje posady od 1. 3. lub później. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 198

Rutynowany handlowiec branży kolonjalnej, delikatesów, restauracyjnej, zatrudniony dotychczas na kierowniczym stanowisku poszukuje odpowiedniej posady za skromnym wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański rg 115

Kucharka w średnim wieku, poszukuje posady od 1. 3., z dobrymi świadectwami, w lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 196

Dziewczyna szuka posady bez gotowania. - Oferty Kurjer Poznański zgd 28 126

Kierownik cegielni znający dokładnie wyroby ceglarskie, glazurowanie, kafelki, wypalanie, szlifierstwo, elektryfikację, maszyniery, obeznany poszukuje zajęcia. Skromne wynagrodzenie 1. Krygier, Łasek, Poznań. zgd 28 123

Bufoetowa poszukuje stosownej posady. - Oferty Kurjer Poznański zgd 28 166

Panią szuka posady do większego przedsiębiorstwa lub u krawca. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 132

Poszukuje posady z praniem od zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zgd 28 134

Poszukuje posady na przedpołudnie. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 133

Dziewczyna poszukuje posady z gotowaniem, do wszystkiego, z dobrymi świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 141

Dziewczyna uczciwa poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 142

Posługaczka poszukuje posady z praniem. - Oferty Kurjer Poznański zgd 28 207

Posługi 2 razy w tygodniu przyjmie. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 191

Posługi na cały dzień poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 164

Pomocnik kupiecki

branży kolonjalno - żelaznej z prawem jazdy samochod. szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 27 060

Dziewczyna uczciwa, pracowita, dobrymi świadectwami, poszukuje posady do wszelkich prac domowych od 1. 3. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 226

Uczciwa sierota poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 223

Chłopiec lat 15, uczciwych rodziców, poszukuje jakiegokolwiek posady. - Oferty do Kurjera Poznańskiego zgd 28 186

Dziewczyna uczciwa poszukuje posady, cośkolwiek gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 210

Ogrodnik służący kawaler. lat 27 posiadający pierwszorzędne świadectwa, poszukuje stałej posady zaraz lub później. Wełkaut, Dziembowo, pow. Chodzież. zgd 28 267

Posługaczka poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 440

Maszynistka biegła znająca prace adwokackie poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zgd 27 142

Jeune français cherche place. Offres Kurjer Poznański zgd 27 417

Posługaczka uczciwa poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zgd 27 324

Szofer monter długoletnia praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 27 618

Elew gospodarz maturzysta, zwolniony z wojska przyjmie posadę w majątku ziemskim. Warunki przyjęcia proszę złożyć Kurjer Poznański zgd 27 502

Inteligentna 26 lat, szuka posady zarządzającej gospodarstwem, lektorki lub sekretarki osobistej. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 088

Poszukuje zaraz posady z gotowaniem i do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 093

Służąca czysta, uczciwa poszukuje posady z gotowaniem lub bez od 15. III. 34. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 094

Uczciwa panią lat 23, znająca gospodarstwo domowe z gotowaniem poszukuje posady do samotnej osoby lub dzieci. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zgd 28 101

Posługaczka młoda, gotowaniem, szuka posady. - Oferty Kurjer Poznański zgd 28 228

Poszukuje dla mego urzędnika gospodarczego z 12 letnią praktyką, energicznego i sumiennego posady stałej od 1. 7. Zgłoszenia Kurjer Poznański zgd 28 117

Gorzelnik lat 27, obeznany wszechstronnie z gorzelnictwem płatkarnią, centrala elektryczna, książkowością gospod. i świadectwem poszukuje posady żonatego lub kawalera od 1. 7. ewentl. później. Zgłoszenia Kurjer Poznański zgd 28 120

Fachowiec rolnictwie, handlu, starszy szuka posady, posiada kilkadziesiąt złotych. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 119

Dziewczyna pilna, pracowita, umiejąca gotować poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 159

Kobieta uczciwa i pracowita poszukuje posady. Oferty do Kurjera Poznański zgd 28 187

Uczciwa służąca z gotowaniem, do wszystkiego, szuka posady. Wolnica 7, m. 17. zgd 27 872

Młodsza dziewczyna z prowincji poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 243

Szukam posady do wszelkiej pracy od 1. 3. 34. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 299

Młoda dziewczyna szuka posady, najchętniej śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zgd 28 315

Ekspedjentka młoda, zdolna, kaucją, szuka zajęcia w jakiegokolwiek branży. - Oferty Kurjer Poznański zgd 25 500

Panią szuka posady do dzieci lub małżeństwa od 1-go z gotowaniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zgd 27 332

Sierota małopolanka poszukuje posady do wszystkiego od 1. 3. Zgłoszenia do Kurjera Poznański zgd 27 525

Znana

wróźbiarka Adarelli, przepowiada przyszłość z cyfr i kart. - Przyjmuje do 9 wieczór. Podgórną 13, mieszkanie 10, front. zgd 28 268

Filet haftów, ręcznych swetrów, abażurów, kwiatów chłodowodnych wyczącam. Miesiącnie 7. Sosńska, Plac Bernardyński 1a, Telefon 26-98. zgd 28 454

Fryzjerka pierwszorzędna, czesze w domu, poza domem, manicure, farbowanie, cena 50 gr. Skarbowska 17, mieszkanie 11, front. z